"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukeztis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

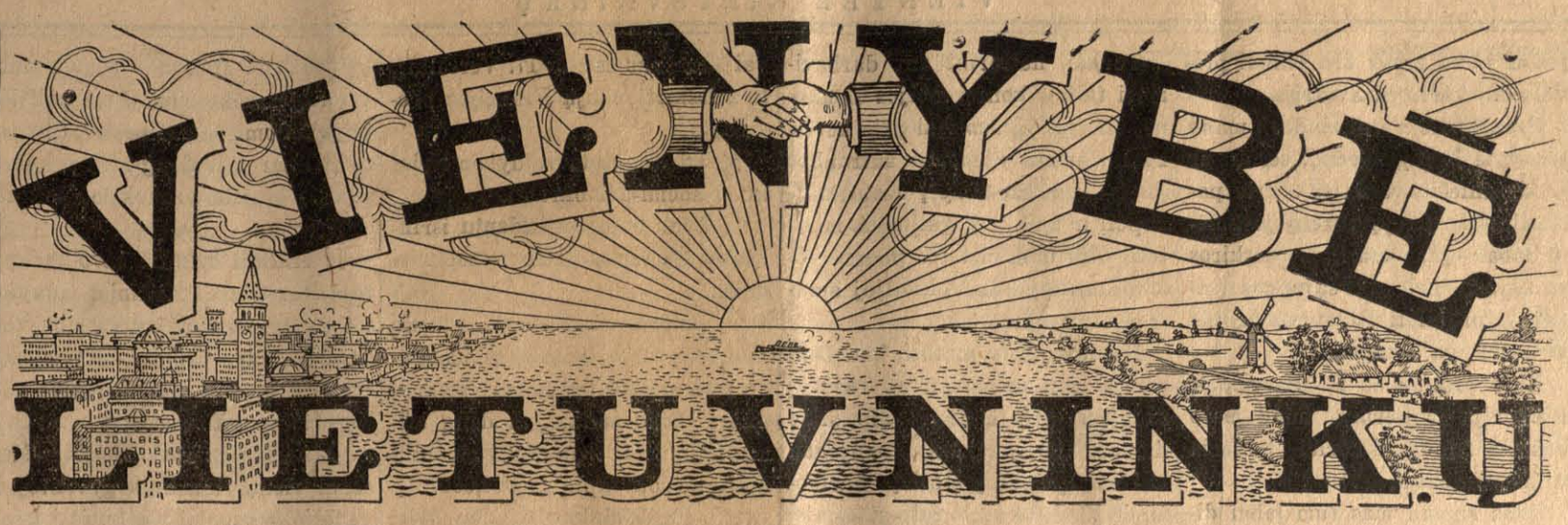

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukształis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 2. Brooklyn, N. Y. 8 d. Sausio (January 1913 m. Metai XXVIII.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

A. † A.

Zigmas Gaidamavičius.

Gruodžio 4. (seno kal.) Kieve smegenų uždegimu mirė studentas--poetas Zigmas Gaidamavičius. Kunas atvežtas iš Kievo į Šiaulius.

Zigmas Gaidamavičius buvo vienas iš jaunesniųjų musų poetų; jis vos pereitą pavasarį baigė Šiaulių gimnaziją.

Jo eilių pirmieji bandymai pasirodė pirmučiausiai „Liet. Žin." ir „Aušrinėje" po slap. ZIGMAS GĖLĖ. Pastaruoju laiku jo eilės spausdinasi „Vienybėj Lietuvninkų" po tikra jo pavarde, taip kad „V. L." skaitytojai turėjo progą pažinti jo sielos jausmus išlietus jo eilėse...

"Koks baisus tas musų gyvenimo eisenos keliasi... kapai... kapai... kapai..." sako O. Pleirytė Puidienė „L. Ž." pranešime apie jo mirtį...

DISKUSIJOS.

Keli metai atgal pas amerikiečius lietuvius buvo privisę tiek daug kalbėtojų ir tai tokios rųšies, kad jie ne tik nieko naudingo nepasakydavo, bet tiesiog klaidindavo visuomenę. Tuomet laikraščiuose buvo rašyta: „Nušluokime pagrindas". Ir ištikro tas reikėjo padaryti. Tiesa, nušluot pagrindas nepasisekė — pasiliko patįs stambjausi šapai, vienok pagrindos išrodė visgi švaresnėmis, nes nors buvo nuo pagrindų girdžiamos nesąmonės, vienok jos buvo bent kiek apvilktos švaresnėn formon. Dabar-gi įėjo madon diskusijos. Kur tik nepasisuksi — ar prakalbose, ar prelekcijose ar papras čiausiame susirinkime — visur daroma diskusijos. Skaityk laikraščiuose korespondencijas ar pažvelgk į apskelbimus — visur pamatysi, kad tęn ir tęn buvo ar bus prakalbos ar prelekcijos, o po jų — diskusijos. Diskusuojama apie viską: apie saulę ir mėnulį, apie dangų ir žvaigždes, apie dievą ir velnią. Išdiskusuojama meilė, dora, filosofija, taktika, ekonominiai mokslai. Ir nėra pasaulyje tėmos, kuri pas mus būtų nekliudoma diskusijose. Ir taip diskusijos neturi nei galo nei krašto.

Diskusijos arba disputas yra paprastu ginču tarp dviejų ar daugiau asmenų. Laike ginčų išaiškinama visos geros ir blogos pusės pastatyto klausimo tik tada, kuomet diskusantai buvo gerai prisirengę ir susipažinę su pastatyta tėma. Diskusijos atneša naudą tik tiems klausytojams, kurie neužsiinteresavę viena kuria-nors puse, o vien tėmija tik į svarbą pastatytų klausimų ir logiškų iš jų išvedžiojimų. Pavyzdžiui galėtume privesti daugelį tokių historinių disputų, kurie turėjo didelę reikšmę draugijos gyvenime. Ir apskritai diskusijos buvo labai madoje pabaigoje viduramžių ir pradžioje naujų laikų, kuomet kiekvienas naujas apsireiškimas gyvenime ar moksle visuomet sukeldavo disputus. Nuo tų laikų ir ligi šiandien užsiliko paprotis, kad įgyti kokį-nors moksliską laipsnį (titulą) reikia pa rašyt disertaciją ir ją viešai universitatėje apgint. Ir paprastai abidvi pusi būdavo prie to priisrengia ir tik tokiu būdu rasdavo daug teisybės.

Męs, lietuviai, rodos turėtume tik džiaugtis, kad taip daug pas mus mokslu užsiimama. Bet mūs džiaugsmas greit pranyksta, kaip tik męs prisižiūrime arčiau į diskusijas ir į jų pasekmes. Daug diskusuojama, bet rezultato jokio — nesutikimai, skundai, peštynės, laikraščių puolimas kaip buvo, taip ir yra. Na, ir kodel nė diskusijos neišaiškina, kur tame visas blogas?

Neišaiškina todel, kad pas mus diskusijos nėra tokiomis, kokiomis jos turėtų būt. Pas mus diskusuojama ne tam, kad prieit prie teisybės, kad geriau klausimą išrišus, bet tik tam, kad pasirodyt *„ką kas gali"* ir kad pakenkt prelegentui ar prakalbininkui. Juk labai tankiai pasitaiko girdėt diskusijas už tokius niekus, kuriuos prašalintų elementorius, jei į jį tuomet kas dirstelėtų, vienok diskusuojama ir tai tik tam, kad viena pusė *tautiečiai,* o kita — *socialistai.* Pas mus diskusijose gerbja kiekvienas tik savo faktus, priešo-gi faktai liekasi baltais, jei jie buvo juodi ar atbulai.

Nėra ko daug ir norėt iš tokių diskusijų, jei diskusantas apsišvietęs tik „Keleivio" skaitymu. Tokiam diskusantui niekas nekibs ir nekimba į akis — tamsus žmogelis jam patiki; girdi: „žiūrėk kaip supešė", arba — „žiūrėk ,kaip jie bijo." Na ir kur protingesnis ir apšviestesnis nenutils, jei jo priešas neturi nei logikos, nei apšvietimo, nei jokios nuovokos apie tėmą; pagaliaus neturi net elementarinio mandagumo.

Kad apšviestesni žmonės vengia diskusijų, tas aišku. Tiesa, žmonės lankosi į panašias diskusijas tik ne tam, kad ką-nors pasimokint, bet tam, kad pasiklausyti, kaip Raulas ar Petras iš publikos „užvažiuos". Tie „užvažiavimai" nieko nepertikrina, bet tik suardo kartais geras prakalbas ar prelekcijas.

Taigi ar nelaikas *„iššluot panašias diskusijas* iš mūsų viešų susirinkimų, *o palikt vietą tik geroms diskusijoms.* Tą atlikt galima tik tuomi, kad po jokių agitatyviškų prakalbų neturi būt leidžiamos jokios diksusijos. Prakalbos lai pasilieka prakalbomis. Galima leist statyt paklausimus, bet jie turi būt trumpi, aiškųs ir be jokių išvadžiojimų. Juk agitatyviškose prakalbose visuomet prie kokio-nors naudingo daikto ar organizacijos agituojama; tai vis viena — ar šiokiu ar kitokiu būdu tas daroma — vis vien tikslas jų vienodas.

Kitas dalykas su paskaitomis. Čia jau prelegentas, viską gerai iškalno apmastęs, viską priruošęs ir susižymėjęs. Užpuolikui taippat turi būt iškalno žinoma paskaitos tėma ir jis tapgi turi turėt laiką, kad gerai prisiruošt. Tik iš tokių diskusijų galima ką-nors gero laukt. Bet dar geriau būtų, kad užpuolikas nors naždaug žinotų plačiau tėmos turinį, o prelegentui būtų žinomi svarbesni užpuolimo punktai.

Šalip to, *diskusijose neišvengiamai turi prisilaikyt mandagumo ir paguodnės svetimos nuomonės.*

Bet kur-gi dings tie diskusantai, kurie rodo tik „ką gali"? Lai jie sau susirengia tarp savo pasekėjų diskusijas ir lai diskusuoja per dienas ir naktis — to jiems niekas nedraudžia. Bet *tegul neerzina žmones ir nekenkia geroms prakalboms ar paskaitoms.* Juk kartais (ir labai tankiai) eini žmogus, kad ką-nors gero išgirst,, o neišgirsti tik, ką Raulas ar Petras „gali".

XII—19—12. *P. Gulbinas.*

Peržvalga.

// **Lietuviška daina angliškame rankiuje.** Nesenai išėjo anglų kalboje rankius liaudies dainelių, tarpe Rytinių Europos tautų, vardu: „Folk-Songs of Eastern Europe", redaguotas Ralph Radcliffe Whitehead'o, išleistas Bostone per Oliver Ditson Co. Tame rankiuje randasi viena dainelė vardu: „So it fell upon a Day", kuri pažymėta būk esanti lietuviška, žodžiai yra paties redaktoriaus, p. Whitehead'o. p. Petrauskas sako, jog pati melodija yra išimta iš Bartsch'o lietuviškų dainų rinkinio. (Galima gauti visose muzikos veikalų krautuvėse. Mokasi $1.25.)

*

// **„Pirmyn" žada atgyti.** Mums rašo šiaip iš Minersvillės, Pa., p. Banučauskas: „Čionai žada vėl atgyti seniau užgesusis laikraštis „Pirmyn", ir 1913 mete pradėti eiti. Prisirašė į „Pirmyn" bendrovę 10 dalininkų ir užsimokėjo po $10. Gruodžio 23. susirinkime dar daugiau žadėjo prisirašyti. Pakol laikraštis neatsistos patsai ant kojų bus mokama ir augšta mėnesinė".

*

// **„Vienybę Lietuvninkų" apskundė.** Pereitą savaitę „Vienybės Lietuvninkų" leidėjai, pp. J. J. Paukštis ir K. Brazys, gavo pakvietimą nuo tūlos advokatų firmos (Sykes and Polter) stoti į New Yorko valstijos Supreme Court'ą — augščiausį teismą. Sknudėju esąs visiems žinomas skandalų darytojas Bagočius. Ką jam „Vienybė Lietuvninkų" padarė ir kiek millionų dolerių reikalaus atlyginimo už sužeistą vietą, dar niekas nežino.

(Pastaruoju laiku Bagočius buvo Brooklyne ir vedžiojosi per kelias dienas su tik ką atvažiavusiu p. Grigaičiu. Girdėtis, kad p. Grigaitis kalbėjęs, jog dabar patogus esąs Bagočiui laikas skųsti ir Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Todel gal neužilgo susilauksime da ir daugiau bylų. Mat Bagočius sakosi norįs pastoti advokatu. Todel geriausia proga jam bus pradėti „praktiką" nuo tampymo lietuvių laikraščių ir organizacijų po teimus.)

*

// **Naujas laikraštis.** Štai ką mums praneša iš Wilkes Barre, Pa.: „Nuo 1-mos dienos kovo 1913 m. pradės eidinėti naujas mėnesinis laikraštis „Tiesa", pašvęstas platinimui meilės tautos, doros ir teisybės tarpe savųjų brolių.

„Tiesos" augščiausiu siekiu bus kova su neteisybėmis ir parodymas tikrojo tiesos kelio, pilnojo šio žodžio prasmėje.

Prenumerata metams bus tik vienas doleris visose šalyse, todel rodos, kiekvienas lietuvis privalėtų šį laikraštį skaityti.

Redystės antrašas tokis:

P. J. Purvis,
P. O. Box 304, Wilkes Barre, Pa.

*

// **SLA. laike 1912 m.,** kaip paduota „Tėvynės" N52, išmokėjo 73 pomirtines — viso $11,100 (viena — $30,00). Tai reiškia, kad 1912 m. laike SLA. sušelpė 73 šeimynas, kurias ištiko nelaimė.

Po 27 seimui prasidėjo tikrasis SLA. atgijimas, ką matyti iš žemiaus paduotų skaitlinių:

Susitvėrė 15 kuopų; atgijo 5 senos-apmirusios.

Prisirašė 600 naujų narių; tame skaitliuje ant $1,000 apsaugos — 23, ant $600 — 47, ant $300 — 104 ir ant $150 — 426.

Naujų narių 1911 m. prisirašė vos 73, o šiais, 1912 m. — 600.

Prie pašalpos skyriaus prisirašė 616 narių — tame skaitliuje 406 nauji, o 210 seni, pirma dar į S. L. A. įsirašę.

Tos visos skaitlinės rodo, kad augimas SLA. užtikrintas. Jei į pusę metų, ty. nuo seimo iki dabar prisirašė 505 nauji nariai, tai kiek prisirašys jų ateinančiais, 1913 metais...

*

// **„Keleivis" apie J. Konkolauską.** Štai tarp ko kito rašo „Keleivis" N1 apie pagarsintą per „Lietuva" skundiką rusų valdžiai kun. Olševskio ir Tumo: „Taigi iš didelio debesio išėjo visai mažas lietus. „Lietuva" skelbė, kad tai žymus Sąjungos vadas, o tuo tarpu vyrukas, neturintis vardo nė vietinėj kuopoj, iš kurios dabar, be abejonės, ir visai bus išbrauktas... „Keleivis" piktinasi iš tokio Konkolausko pasielgimo, vienok „Keleivis" netiki, kad tas žmogus yra tikras šnipas. Šnipų amatas reikalauja gudresnių žmonių. Čia gi yra niekas daugiau, kaip neapgalvotas neišmanėlio darbas... Bet vienok jo darbu piktinamės ir tikimės, kad pasipiktins visa Sąjunga"... Taip tai atsiliepia apie tą tamsų dalyką „Keleivis".

*

// **„Lietuvos Ūkininką" žadama iškeikti.** Lietuvos dvasiškiai, kaip praneša „L. Ž", remdamies kokiu tai popiežiaus dekretu, kuriuo būk tai draudžiama duoti nuodėmių atleidimą tiems žmonėms, kurie skaitą **negeistinus kuningams raštus, žada paskelbti oficialį cirkuliarą del „Liet. Ūkin." skaitymo,** lygiai kaip su „Zaranie", kad yra padarę lenkų dvasiškiai; būtent tada neduos nuodėmių atleidimo „L. Ū." skaitytojams, jo platintojams ir šelpėjams.

*

// **Vidaus reikalų ministeris,** kaip praneša Lietuvos laikraščiai, nepatvirtino vartotojų draugijų sąjungos. Prašymas buvo paduotas Kauno vartotojų draugijų narių. Taipgi jau antrą kartą vidaus dalykų ministeris nepatvirtino Lietuvos vartotojų mėginimų susitverti.

*

// **Lietuvių išdirbiniai.** Tilžėje ir Karaliaučiuje buvo lietuvių išdirbinių parodos

*

// **Dar apie ūkę Jovarui.** „Tėvynės" N52 telpa atsišaukimas į visuomenę, kviečiantis dėti aukas įsteigimui Jovarui ūkės. Tarp ko kito atsišaukime skamba šie žodžiai: šitas (įsteigimas Jovarui ūkės) yra grynai kultūriškas reikalas — ūkininkavimo mokyklos Įsteigimas — ir vienkart progos davimas į vargą patekusiems visuomenės veikėjams garbingai užpelnyti pragyvenimą; neleiskime jiems elgėtauti, arba iš bado mirti.

Atlyginimas tiems, kurie tautai bedirbdami neteko sveikatos, yra visos tautos reikalas. Tiktai pagalvokime! Nėra kitokio būdo — reikia juos garbingai šelpti.

Jovaro ūkės steigimo išdininku yra p. J. Skritulskas, kurs „Tėvynėje" pagarsino apie aukas.

Toliaus „T." pagarsinta: Vietoj siuntinėjimo N. M. pasveikinimų Jovaro ūkės pirkinio reikalams aukuoja sekanti: Pr. Bajoras — $5.00, J. J. Paukštis, K. Brazys, V. K. Račkauskas, Fr. Manulevičius, J. K. Miliauskas, Fel. Laurinaitis, A. B. Strimaitis, Juoz. Auguunas, Juoz. Ambroziejus, Jurgis Žiugžda, A. M. Martus, J. Gedminas, A. Kundrota ir Pet. Bežemis — po $1.00. J. Globis ir Br. Kalikauskas — po 50c. Viso — $20.00. Piningus priėmė „T." red.

*

// **„Dievo rykštė"** — tai vardas naujai užgimusio pašaipos mėnesinio laikraštuko. Vadiname laikraštuku, nes išleistas mažos kningutės formate, 16 pusl. Štai ką skaitome žodyje į skaitytojus: „Rykštė plaks visus tuos, kurie kokiu-nors būdu šio svieto neteisybes palaiko ir užtaria. „Rykštė" bus bepartyviška. Jai rupės **teisybė.** Ji plaks peiktinus ir girs gerus darbus visų: katalikų, bedievių, demokratų, socialistų ir anarchistų. Savo ideas męs išreikšime **paveikslais** taip, kad kiekvienas mus aiškiai ir greitai supras". Kana $1.00 metams; pavienis numeris 10c.

Išeina — Chicagoje, 1957 Fowler str.

Politikos savaite

AMERIKA.

Sutartis tarpe Rusijos ir Suvienytų Am. Valstijų, kuri buvo užmegsta 1832 m., dabar liko pertraukta. Vienok rusų pasiuntinis ir konsulai, rodos pasiliko Suv. Valstijose ir varys jiems paskirtą darbą tolyn. Prekystės ir garlaivystės dalykuose nebus jokios permainos. Rusijos valdžia, kaip ir seniau, įsileis į savo ribas tikrus amerikonus, bet nedaleis žydų ir buvusių savo pavaldinių. Žodžiu, šitame klausime permainų beveik nebus. Rusija ir Suv. Valst. nemano kelti muitų karės ir atšaukti savo atstovus.

MEKSIKA.

Meksikos revoliucionierių vadas, generolas P. Orozo maršuoja su savo kareiviais į apaugusias miškais vietas pietinėje dalyj Žoreza provincijos. Priešais jį buvo pasiųsta apie 800 valdžios kareivių. Revoliucionieriai juos sumušė, o jų vadą, generolą Blanko, paėmė nelaisvėn. Sukilėliu pasisekimai vėl sujudino Meksikos valdžią.

Nekurie politikieriai stengiasi įtraukti į Meksikos reikalus ir Valst., bet Washingtono valdžia kol-kas laukia atsakantesnio tam laiko.

HABSBURGŲ IMPERIJA.

Kaip žinome, Vokietija susideda iš daugelio valstijų, kurios valdosi savarankiškai ir turi savo karalius, kuningaikščius ir net prezidentus, kaip tai yra Hamburge ir tiktai nekuriuose pirmos rųšies valstijiniuose klausimuose yra tarp visų vienodumas ir tvirta sutartis.

Austro-Vengrija susideda iš Vengrijos, kuri yra beveik neprigulminga, trijų ketvirtadalių slovėnų ir tik vienos dalies vokiečių. Jau nekartą buvo minėta, kad Austro-Vengrijoj jaučiasi prisiartinimas vidurinės suirutės, kada apart Vengrijos ir kitos slovėnų tautelės pareikalaus pilnos autonomijos, o gal net sumanys visai atsiskirti nuo Austrijos.

Tada, be abejonės, visai pultų Habsburgų galybė, nes Tikrosios Austrijos, apgyventos vokiečių, tik maža dalelė dabartinės galingos Austro-Vengrijos.

Dabartinis Europos valstijų padėjimas labai-labai opus, ir kiekvieną dieną galima laukti užsidegimo visos Europos. Austro-Vengrija, kaip žinome iš laikraščių, tur čia lošti žymiausią rolę. Tokiu būdu Austrijai labai svarbu, kad visi jos pavaldiniai noriai pritartų valdžios žingsniams, kad visi jos gyventojai gyventų vienybėje ir, reikalui priėjus, visi su noru, viltimi ir energija eitų ant Austrijos priešų.

Tą visą suprasdamas Austrijos sosto įpėdinis, didis kuningaikštis Pranciškus Ferdinandas, sumanė sudaryti sąjungą slovėniškų valstijų kartų su Austrija ir Vengrija, kur atskiros tautos galės valdyties savarankiškai, panašiai Vokietijos valstijoms, o viršiausia centralizuojanti valdžia prigulės Habsburgų dinastijai. Tuom jis mano sudaryti labai tvirtą valstiją, prieš kurią turėtų nusilenkti Austrijos kaimynkos. Didis kuningaikštis labai prijaučia ideai apie neprigulmingą Lenkiją, už ką lenkų visuomenė yra pasiryžusi palaikyti interesus Austrijos ir Habsburgų dinastijos, kaipo interesus Lenkijos ir laike karės visi lenkai privalo eiti kartu su Austrija.

Pranciškus Ferdinandas mano sudaryti lenkų, čechų, serbų ir juodkalniečių valstijas. Prie paskutiniųjų dviejų turėtų prigulėti dabar jau esančios atskiros valstijos. Prie tos sąjungos privalėtų prigulėti Bulgarija ir neprigulminga Vengrija.

Kaip pranešama iš Paryžiaus, Bulgarija ir Serbija tame mato nemažą naudą ir noriai pritaria šitam projektui.

Šitas sumanymas turi labai didelę reikšmę, nes, jam įvykus, gimtų didžios permainos visame Europos politiškame padėjime.

Bet kila klausimas, ant kiek išpildomas yra šitas svarbus projektas. Ateitis viską parodys.

TAIKOS KONFERENCIJA LONDONE.

Padėjimas dalykų taikos konferencijoj eina vis aiškyn. Iki šiol Turkijos atstovai nebuvo davę tikrų ir galutinų savo reikalavimų. Paskutiniose dienose vadas turkų delegacijos (Prechad Pasha) padavė sekančius reikalavimus:

1) Balkanų koalicijai perleidžia turkų provincijas Europoje, gulinčias į vakarus nuo Adrianopolio vilaieto.

2) Turkija pripažįsta Albanijai autonomiją; jos rubežius nustatys didžiosios Europos valstijos.

3) Kretos klausimas tur būti išrištas didžiųjų valstijų; prie to ta sala tur likti po augščiausia sultano priežiūra.

4) Visos Egejiškose jūrėse gulinčios salos turi likti Turkijai, kadangi jos priskaitomos prie Azijos, o ne prie Europos.

Šitie punktai parodo, kad turkų pasiuntiniai, o kartu ir valdžia, pradeda nusileisti. Svarbjausis klausimas — tai Adrianopolis; turkai nenori jį atiduoti, kaipo šventą miestą, o bulgarai yra pasiryžę jį įgauti; kaipo tikrą vaisių visos karės. Galop, užėjus klausimui apie rubežius tarpe Turkijos ir Bulgarijos Thrakijoje, turkų pasiuntiniai vėl pranešė, kad jie turi susižinoti su valdžia.

Jei dar pažvelgti ant klausimų kas link Janinos, Skutari ir kitų, tai sunku yra tikėti, kad galėtų įvykti sątaika tarp Turkijos ir Balkanų koalicijos.

BALKANŲ KARĖ.

Prie Janinos buvo smarkus mūšis, tarp graikų ir turkų. Jis tęsėsi dvi dieni ir pasibaigė per Kalėdas. Turkai panešė nemažus nuostolius. Graikams gelbėjo jų kanuolės. Dviejose vietose buvo užsidegęs miestas. Miesto apsupimas vis dar tęsiasi.

Bulgarijos armijoje siaučia cholera. Labjausia įsivyravo tarpe kareivių, stovinčių pas Čataldžą. Epidemija apėmė arti 25,000 kareivių.

Kasdien miršta minios kareivių, ir tas labai blogai atsiliepja ant visos armijos. Mediciniška pagalba menka.

Londone taikos konferencijoj kilo neramumas, kada pasirodė, kad užpakalyj Turkijos stovi Vokietija Galimas daiktas, kad karė greit vėl atsinaujins, ir konferencija, nieko nenuveikus, išsiskirstys. Turkų tvirtovėse ir ant jų šarvuočiais visą tvarką veda Vokietijos oficieriai.

Turkų-belaisvių Bulgarijoj yra virš 18,000 žmonių, jų tarpe 350 oficierių. Čion neineina 6,000 belaisvių Salonikuose, kurie taipgi bus perduoti bulgarams. Paskutinės-gi žinios praneša, būk serbai jau užėmė Skutari.

Turkai, nežiūrint ant darbavimosi taikos konferencijos Londone, energiškai ruošiasi prie karės. Paskutinėmis dienomis sutraukta daug-daug kareivių į Konstantinopolį ir aplink jį gulinčius miestus. Jūrių ministeris padarė didžius užsakymus Vokietijoj amunicijos ir minų.

Iš kitos pusės matosi, kad Bulgarija ir-gi nemažiau už Turkiją rengiasi prie karės. Taip, šiose dienose liko pašaukti naujokai, kuriems pripultų stoti į kariuomenę tik 1914 m., o taip-gi — visi atsarginiai iki 60 m. Jei vėl prasidėtų karė, tai Balkanų koalicija nutarė laikyties tvirtoj vienybėj ir viską daryti kartu.

AUSTRIJA.

Paskutiniu laiku išsiaiškino, kad Austrija mano šiek-tiek apgnaibyti Juodkalniją. Ji nori, kad, vietoj Skutari, jai liktų perduotas kalnas Levegen, kuris yra labai svarbju strategišku punktu.

Juodkalnijos taikos delegatas Londone šiaip išsitarė apie tą dalyką: „Būt juokingai mums manyti apie karę su Austrija, bet jai reiks prašalinti iš šios pasaulės paskutinį juodkalnietį, pirm, negu ji užims Levegen''. Juodkalnija pasitiki ant Rusijos.

Praneša, kad Austrija su Rusija, sulyg tvirto nutarimo Europos pasiuntinių, turėsiančios sustabdyti savo mobilizavimosi. Pasirodo, kad Rusija prie vakarų rubežiaus sutraukė virš 400,000 kareivių, o Austrija pašaukė visus rezervistus.

Nekurie Europos garsųs politikos žinovai tvirtina, kad įvykinimą sątaikos trukdo Austrija; ir jei iškils Europiška karė, tai visa kaltė tame tur pulti ant Austrijos.

PORTUGALIJA.

Paskiausios žinios iš Portugalijos praneša, kad dabartinis prezidentas Manuelius de Arriga mano atsisakyti nuo savo vietos. Abelnai visoj Portugalijoj jaučiasi neramumas. Nesenai Oportoje įvyko susirėmimas tarp artilerijos ir pėstininkų; buvo daug sužeistų ir daug liko areštuota.

Visus nesutikimus kelia numestojo karaliaus šalininkas.

Iš Visur.

× **Austrijos kareiviai priešinasi.** Krokuva. Tarpe Austrijos slavienų kareivių iškilo betvarkė. Taip, čechų kavalerijos pulkas, kurį siuntė į Galiciją prie Rusijos rubežiaus, atsisakė klausyti savo perdėtinių. Vagonuose girdėjosi pasveikinimo ir užuojautos šauksmai atkreipti į Rusiją ir Siberiją. Kada-gi oficierai su ginklais rankose puolė ant sukilusių kareivių, jie buvo sutikti šūviais; vienas jų liko pavojingai sužeistas, o kitą po-oficierą kareiviai visai užmušė. Krokuvoj čechų-kavaleristų laukė apsiginklavę kareiviai su retėžiais rankose, ir, kada tie pribuvo, tai po vieną vedė į Krokūvos kalėjimą.

× **Kandidatas ant Francijos prezidento.** Paryžius. Ministerių prezidentas Raymond Poinkare stato savo kandidatūrą ant Francijos prezidento. Tą kandidatūrą jis išstatė pagal prašymo jo šalininkų, esančių Senate ir atstovų rūmuose.

Senato nariai ir žmonių atstovai susirinks sausio 17. Versaliuj, kad išskirti naują Francijos prezidentą.

× **Tilžės** miesto valdybon išrinkti 7 social-demokratai.

× **Šveicarijos prezidentu** išrinktas Miuleris, artimas socialistams.

× **Audra.** Londonas. Šiomis dienomis ant angliškos siaurumos siautė neapsakomai smarki audra. Liko sudaužyta daug laivų, ir žuvo 80 žmonių. Nuostolių apskaitliuota apie $5,000,000.

× **Pasikėsinimas.** Japonija. Kiek laiko atgal buvo papildytas pasikėsinimas ant gyvasties nesenai paskirto premiero; pasikėsinimas nenusidavė. Piktadaris norėjo patsai nusižudyti, bet policija spėjo jį suimti.

× **Į Tibetą** (Azija) Anglijos valdžia įvedė 1,500 Indijos kareivių, 1,000 liuosnorių ir gan daug policijos. Faktiškai pakraščiai Tibeto atsirado anglų rankose; jie atidarė čia prekystės kontoras ir gabena čion įvairias prekes.

× **Motina Persijos šacho** slaptai pribuvo į Tegerana, kad pasimatyti su jaunučiu šachu. Ji pagal premiero patarimo, prikaldinės jį atsisakyti, tėvo naudai, nuo sosto.

× **Pagerbimas lenkų sukilimo.** Varšava. Lenkų jaunuomenė, norėdama pažymėti sukaktuves 50 metų nuo sausio mėn. sukilimo, sumanė pagerbti tą svarbų Lenkijos historijoj atsitikimą gėdulingu užsilaikymu laike sausio mėnesio. Laike to mėnesio turbūti pertraukti ne tik visi vieši susirinkimai ir žaislai, bet ir draugiški susirinkimai. Šitam jaunuomenės sumanymui pritaria visa plačioji lenkų visuomenė, ir reik tikėtis, kad augščiau paminėtas sumanymas bus įkūnytas.

Iš Rusijos.

|||| **Žydas darė operaciją Rusijos sosto įpėdiniui Aleksiui.** Vokietijos profesorius Izraelis nesenai padarė operaciją 8 metų caro sūnui. Operacija padaryta slaptai, net artimiausi caro sėbrai apie tai nieko nežinojo. Niekas nežinijo, su kokiu tikslu buvo parkviestas Izraelis. Oficiališkai buvo paskelbta, kad Izraelis kviečiamas del vienos augštai stovinčios ypatos.

Gydytojas išpjovė carukui tuberkuliozo nervą; šita operacija buvo labai pavojinga ir nė vienas iš Rusijos chirurgų nepasiryžo ją atlikti.

Caras ilgai nenorėjo kviesti prie savęs žydą, bet galop buvo priverstas. Idant policija netrukdytų įvažiavimą Rusijon Vokietijos žydo, caras paliepė vienam palocių generolui būti profesoriaus palydovu.

Operacija, kaip pranešama, padaryta pasekmingai; prof. Izraelis ją atliko vienų-vienas. Atgal jį palydėjo tas-pats generolas. Pranešama, kad caras už tą operaciją Izraeliui užmokėjo 50,000 rb., o kaipo dovaną išdavė paliepimą sustabdyti varymą žydų iš Kievo ir Chersoniaus gubernijų. Prof. Izraelis del kokių-tai priežasčių nor ta viską užginčyti.

|||| **Laisva akademija Maskvoje.** Klausimas apie įsteigimą laisvos akademijos Maskvoje, kas buvo sumanyta seniau, artinas prie galutinio išrišimo. Ant pajininkų susirinkimo liko išrinkta valdyba. Į akademijos mokslo tarybą išrinkti: Maniulov (buvęs universitatės rektorius, d-ras politiškos ekonomijos), Minakov, Chvostov, Lazarev ir daug kitų pragarsėjusių įvairiose mokslo šakose profesorių.

|||| **Aklieji sumušė savo mokytoją.** Kostroma. Mokiniai mokyklos akliems sumušė savo mokytoją ir kėsinosi užpulti ant inspektoriaus, bet šis ištrūko; juos sustabdė mokyklos sargas.

|||| **Laiško kelionė.** Maskva. Nesenai vienas Maskvos gyventojas gavo iš Jaltos laišką, kuris į krasos dėžutę buvo įmetas liepos mėn. 1911 m. ir tokiu būlu laiškas kokį 2,500 varstų keliavo 16 mėnesių.

|||| **Norėjo nusišauti** Odessos mieste Kauno gub. žemiečių viršininkas, Turau. Kulka permušusi kaktą; padėjimas jo sunkus; pasikėsinimo priežastis — nelaimingas gyvenimas.

|||| **Elektrika Rusijos sodžiuose.** Tankiai pasakoja, kad Rusija dikčiai atsilikusi kultūroje, vienok, pasirodo, kad ir Rusijoje progresas kilsta kaip ant mielių. Kultūra ir elektrika eina paraleliškai. Taip nekuriuose Siberijos sodžiuose įvedama elektrika kaip apšvietimui, taip ir varymui mašinų. Viename sodžiuje Tomsko gub. elektrikos mašinos duoda tokią spėką, kad jos pakanka ne tiktai namų ir gatvių apšvietimui, bet varo malunus ir sviesto mušimo fabrikas; visos mašinos geriausios systemos ir su visokiais praktiškais prietaisais. Reik tikėties, kad elektrika greit prašalins ir iš Rusijos sodžių apšvietimą pagaliukais ir kerosinu.

Iš Lietuvos.

KRUKIŲ miestelyj mariavitų kuningas Tulaba žadąs savo lėšomis statydinti akmeninę bažnyčią.

VILNIAUS Šv. Jurgio bažnyčioj buvo toks atsitikimas: Peterburgo universiteto studentas Bitner, eidamas išpažinties, puolęs ant kuningo šaukdamas — **„tu netiki į Dievą''** ir ėmęs smaugti. Žmonės pagelbėję kuningą; studentas čia pat nualpęs; daktarai pripažino proto ligą.

KAUNE buvo gyvulių gydytojų (veterinorių) suvažiavimas.

RESEINIAI. Negaliu nutylėti, matydamas, kaip iš mūsų tautiečių tamsumo naudojasi visokie apgavikai. Dalykas tame, kad į Reseinius atvažiuoja daug visokių žmonių iš aplinkinės pas advokatus. Advokatų čia yra visokių rųšių, bet aš turiu omenyj tuos, nuo kurių žmonės per neatsargumą daugiau nukenčia, negu laimėja.

Tie mūsų „advokatai'' labai stropjai darbuojasi, kad tiktai daugiaus žmonių pritraukti. Del to jie turi pasisamdę vadinamuosius agentus, arba paktorius, kurie, gatvėmis valkiodamasis, žvejoja jiems žmonių. O mūsų žmonės atvykę iš toliaus ir nieko nežinodami, kaip tik ir pakliuva į tų paktorių tinklą. Tie „vadovai'' nuveda juos pas kikį-nors šunadvokatį arba jo sėbrą, kurie neturėdami teisės advokatauti ir vos tik sugebėdami parašyti kokį špargalą, prižada žmonėms iš nebūtų daiktų padaryti būtus. Padaro, gi tiek, kad savo klijantui kišenį aptuština ir reikalą pagadina.

Atvykusiems iš kitur reikėtų kreipties į lietuvių įstaigas, kame gautų tikresnius nurodymus ir tokiu būdu išvengtų apgaulių.

Agaras.

ŠOLAIČIAI, Krakių par., Kauno pav. **Agentas—apgavikas.** Grinkiškės agentas Joselis vežė iš čia į Prūsus tris žmones, keliaujančius į Angliją. Per Prūsų sieną einant, agentas paėmė jų visus daiktus, kad pergabenus lengviau per sieną. Nuvažiavo tie žmonės į Tilžę ir išlaukė tęn 2 savaiti, o agento su jų daiktais kaip nėra, taip nėra. Pagalios nuvyko jie šiaip-taip į Angliją, ir jau ketvirta savaitė, kaip apie daiktus nieko negirdėti. Visiems suprantama, kas tai yra palikti kelionėje be jokių daiktų. Todel atsargiai su tokiais agentais!

Laišką skaitusis.

STULGIAI, Res. pav. **Žuvininkavimas.** Pas mus žuvininkavimu ėmė versties ne tik dvarininkai, bet ir sodiečiai. Gana daug tvenkiama yra naujų kudrų (prūdų), o nemaža yra jau užtvenkta. Bet užvis daugiau kudrų užtvenkęs turi Stulgių klebonas kun. A. Skinderis. Šioje aplinkėje: Stulgių, Nemakščių, Girdinškės, Liolių, Kaltinėnų, Tytavėnų ir Šilalės, klebonas turi apie 100 kudrų. Dirba-gi jis išsijuosęs — planus sustato, vietas nužiūri, o pavasarį duoda „zaripkas'', kurių jis turįs šiemet, pasak jo paties žodžių, 100 tūkst. kapų. Tiesa, nepavydi jis ir žmonėms uždirbti. Kas nori darbuoties, su tokiais jis ir pats breda į purvą ir tinklą traukia. Kada prasideda žvejonės laikas, tad klebonas kasdien po mišių ir važiuoja su darbininkais žvėjoti. Šiemet žuvies pardavęs už 3 tūkstančius rub. o ateinančiais metais žada turėti net apie 10 tūkst. rub. apyvartos iš žuvies. Aš pats turėjau pernai nuo 3 dešimtinių kudrą ir gavau gryno pelno 220 rub.

A. Lukoševičė.

NEMAKŠČIAI, Res. pav. Lapk. 22 d. čia buvo Skaudvilės valsčiaus teismo pirmininko rinkimai. Išrinktas beveik vienbalsiai (nereikėjo nė galkelių mėtyt, kaip paprastai daroma) senasis pirmininkas — žmogus susipratęs ir prasilavinęs. Per rinkimus jo paties nebuvo, taigi matyt, žmonės jam labai užtiki, nes savo priedermes atlikęs gana sąžiningai. Tik keista, kad rinkimai neapsiėjo be magaryčių. Nejau-gi męs negalim apsieiti be to? Aš nestičiju, kad pirmininkas išrinktas būtų už magaryčias; bet kam reikėjo nors po rinkimų rinktiniams prašant statyti, kad ir „bačkelę alaus''. Tiesa, gal atsakys, kd pas mus toks jau „paprotys''. Bet kaip tik tokius papročius męs šviesesnieji ūkininkai ir turime naikinti. **Aš-pats.**

ŽIURIAI—GUDELIAI, Pažėrių v., Vilk. pav. Čia steigiama pirmutinė Suvalkijoj bendra ūkininkų pieninė. Tik gaila, kad tokiam naudingam darbui neatsiranda lig šiol žmogaus, išmaančio pienininkystės ūkį, kuris apmokamas apsiimtų dirbti ir ją vesti. Jei tokio žmogaus neatsirastų, tąsyk pieninė bendrovė žada savo lėšomis siųsti vaikiną ar merginą rodos į Lenkiją porai mėnesių prie bendrai vedamos pieninės pasimokinti, idant sugrįžęs galėtų vesti bendrovės pieninę.

M. Merkevičius.

Vabalninko ūkio ratelis gyvuoja jau ketvirti metai. Didžiuma narių gan gerai susipratę vietiniai ūkininkai. Kiti-gi, tamsesnieji, prisilaiko kun. Kriščiūno nuomonės, nes savo neturi. Kun. Kriščiūnas užmiršęs, kad ūkio ratelis yra įsteigtas ūkio kultūros ir ekonomijos gerovei kelti, varo tęn klerikalų politiką. Jis tepri-

pažįsta narius, prisidėjusius prie davatkų-tretininkių, nes tie duoda save už nosies vedžioti. Tokiems nariams ratelio reikalai nesvarbūs, by tik intikti kuningėliui. Susipratusieji nariai, kuriuos kun. Krišč. vadina pirmeiviais, nesiduoda savęs vedžioti už nosies, užtat kun. Krišč. jų nepripažįsta. **P. P.**

LIUDVINAVAS, Kalv. pav. **Naujas „mokslas''.** Liudvinavo valsčiuje yra nauja mokykla, kurioje lig šiol mokindavo 3 mokytojai. Dabar, atsikrausčius į mūsų parapiją kun. Šmulkščiui, vaikai imta mkinti šokti. Lapkričio 16 (29), ir 17 (30) d. atėjus kuningui į mokyklą po lekcijų imtasi taip stropjai šokinimo darbo, kad vaikus bepaleido saulei nusileidus. Taigi- kai-kurie vaikai prietamsiais per purvus ir pro girias turėjo keliauti namo po kokius 3, 4 arba 5 varstus. Štai tau ir mokslas! Vaikai apsiavę klumpėmis ir šliurėmis, atėję į mokyklą 8 val. ryto turi dar po lekcijų naujamjam mokytojui pašokti. **Vienas Tėvas.**

(„Liet. Ukin.'')

KULIAI, Telšių pav. Tai nedidelis miestelis, bet iš pažiūros išrodo lyg ir miesto teises turįs. Čia rasi visas tas gražybes, ką puošia iškabomis miestų gatves. Įvažiuojant nuo Plungės metasi akysna gražus ruimingas namas su „traktierio'' iškaba, toliau keletas aludžių ir ant galo monopolis, be kurio neapsieina joks, nors ir mažiausias miestelis ir dideli sodžiai (Medeikiai, Biržų val.). Mokyklos čia nerasi. 1907 metų rudenį buvo atidengta, bet kad valstiečiai nedavė prižadėtos dešimtinės žemės mokyklai, tai valdžia, keršydama valstiečiams, iškėlė mokyklą į Šėmulių sodžių už 4 varstų, kame ir dabar tebėra. Šį rudenį rods jau atidaryta mokykla ir Kuliuose, ir lietuvis mokytojas iš Plungės paskirtas.

Daktaro taip-pat čia nėra, tik feldčeris su aptiekiniu „kromeliu''. Ant kalnelio stovi balta, graži, nesenai pastatyta mūrinė bažnyčia. **Prancė Paušvanagis.**

KRETINGA, Telšių pav. Lapkričio 24 d. vakare atrasta, jau kelios dienos kaip mirusi, moteriškė, rankos, kojos ir nosis kurios buvo apėsta (apgriaužta) žiūrkių. Moteriškė ta gyveno viena su kvaila duktere: nieks beveik jos nelankydavo. Policijos sustatytas protokolas: surašyta baldai ir kiti daiktai. Nuo kvailos dukters nieko nesužinota: į klausimus tik nusikvatoja. **Mikė Melagis.**

Linai. „S.-Z. T.'' rašo, kad prekybos ir pramonės ministerija pranešanti, kad linų kainos žiemą, del palyginant menko jų užderėjimo, turėsiančios pakilti labai augštai. Kad linų dabar maža kas perka, ministerijos nuomone nieko tatai nereiškią. Todel ministerija patarianti neparduoti dabar pigiai linų, o palaukti, kol kainos nepakils augščiau kaip pernai.

Būsimiems mūsų dailės historijos rašytojams žinotina. Vilnius, Liet. Dailės Dr-ja nesenai ingijo labai indomią ir retą kningą, kuri kadaise buvo vien keliuose dešimčiuose egzempliorių atspausdinta. Yra tai įvairių spausdinių-paveikslų rinkinys, 19 amžiaus pradžioje Lietuvoje surankiotas. Dauguma Šventųjų paveikslų lenkų kalba parašais, bet yra ir apie 50 paveikslų lietuvių kalba parašais. Be šventųjų paveikslų, randame čia ir illustracijų skiriamų elementorui ir šiaip gyvenimo scenų. Kningos pradžioje yra Konstanto Tiškevičiaus parašyta tų paveikslų atsiradimo historija.

Kauno Žemės Ūkio Draugijos suruoštos paskaitos pasibaigė. Pažymėtina, kad kasmet klausytojų skaičius auga. Didesnių ir mažesnių ūkių savininkų buvo užsirašiusių 130. Be to klausėsi paskaitų 20 ūkių prižiūrėtojų, kurie už lekcijas tik pusę kainos temokėdavo. Įvairiems agronomams, instruktoriams ir žemės žemės tvarkomosios komisijos nariams buvo leidžiama lankyti paskaitos be jokio užmokesnio.

Lekcijas skaitė 9 profesoriai, bandymo stočių direktoriai ir instruktoriai-specialistai.

Tie kursai yra davę 600 rub. gryno pelno.

Tuose kursuose skaitomos lekcijos iki šiol buvo spausdinamos Kauno Žemės Ūkio Draugijos lėšomis tik lenkų kalba. Šiemet Dr-ja ketinanti pasirūpinti, išvertus jas į lietuvių kalbą, atspausdinti ir paskleisti tarpe sodiečių.

VABALNINKAS, Pan. pav. Vabalninkas — nedidelis miestelis, stovįs netoli gelžkelio. Rasime čionai įvairių draugijėlių. Pažymėtina, kad jos visos beveik pačių žmonių vedamos. Mūsų moterėlės niekaip da neišmoko pačios savais reikalais rūpinties. Be „patrono'' jokiu būdu nemoka jos da apsieiti.

Mokyklų čia dvi (visame Čipėnų valsčiuje yra kelios — apie 5): viena — mergaičių, o antra— berniokų. Pirmoj sėdi rusė, o antroj — lietuvis, Kr., kuriam lietuvystė rūpi gal tiek, kiek ubagui kruopos. Visuomenės reikalai mokytojui ir-gi mažai terūpi. Gaila, kad tokie žmonės ir lietuvių mokytojų tarpe randasi. Aplinkiniams mokytojams reikėtų daugiau į tai atkreipti domos. Iš draugijų didesnį pasisekimą turi „Blaivybė'', kuri didžiais žingsniais žengia prie apiblaivinimo žmonių. Tur-būt jai delto labjausia sekasi, kad ji pačių žmonių vedama. Tame darbe jiems padeda labjausiai „Blaivybės'' pirmininkas, P. G—dys. Antri metai, kaip įsteigta „Blaivybės'' arbatinė, kuriai neblogai sekasi. Pirmais metais turėjusi pelno vos 39 rublius, o šiemet per kelis mėnesius apie 300 rub. gryno pelno padėjusi į kasą. Pravažiuojantieji keleiviai gali gauti ir nakvynę ir šį-tą gerai užkąsti. Taigi praeivis blaivininkas, vieton užsukti gr. Tiškevičiaus smūk lėn, malonesnį turės apsistojimą „Blaivybės'' arbatinėje.

Ūkininkų draugija (ūkio ratelis) taipogi pasekmingai darbuojasi. Šiemet surengta Ūkio ratelio paroda. Čia taipogi bandoma versties ir pienininkavimu. Iš pradžios neblogai sekasi. Moterįs (jų draugija) „katalikės'' žada taipgi plačiau darbuotis, bet dar tik „žada'': nors jau kruta.

Ūkininkai pradėjo skirstyties į viensėdžius.

Proncė Paukšvanagis.

DVINSKAS. Dvinskas stovi ant Dauguvos kranto, ant Lietuvos rubežiaus. Lietuvių čionai apsčiai yra. Vyrai daugiausia fabrikuose dirba, o moterįs tarnauja pas ponus. Skaičius lietuvių kasmet vis didėja. Liudnas apsireiškimas, nes lietuviai patekę Dvinskan tuojaus ištautėja, užmiršta savo prigimtąją kalbą, vaikus jau mokina lenkiškų poterių ir tt. Kaip-gi neištautės! Pamaldos visos lenkų kalba, draugijos jokios nėra. Visur lietuvis girdžia paniekinimą, kur tik prabils lietuviškai, tuojaus išgirs koliojimą — „litviak, žmuidziak'' ir t. p. Inteligentų lietuvių ir-gi nėra. Lietuvių mokiniai taip-pat prisigėrę lenkiško raugo.

P. Vingaudas.

Vilniaus miestas dalyvaus Romanovų 300 m. viešpatavimo sukaktuvių iškilmėje. Vilniaus miesto valdyba paskelbė gubernatoriui, jog tų sukaktuvių šventimui ji nutarusi: 1) duoti 300 rublių Kostromoje statomam paminklui; 2) pavesti prie Užvingio gatvės plecių (310,21 ketvirt. sieksn.) cerkvei be jokio atlyginimo; 3) visomis valdžios ir miesto įstaigomis dalyvauti sukaktuvių dienų šventime; 4) įsteigti Vilniuje universitatę su agronomijos skyrium ir jo naudai paskirti nemažiau milliono rublių, o agronomijos skyriui dar pridėti 20 miesto žem. dešimtinių — universitatės pleciui ir bandymo laukeliams intaisyti.

Tėvams žinotina. Šiomis dienomis Vilniaus mokyklų vyriausybė kreipsis į mokinių tėvus ir globėjus, teiraudamasi, kokios jie yra tautos ir kokia kalba kalbama namie.

Kurių tėvų bus prodyta, kad jie lietuviai ir jų namų kalba lietuviška, — tų vaikams tikyba bus lietuvių kalba mokykloje išguldoma, kurie parodys — kad lenkai ir jų prigimta kalba lenkiška — tų vaikams tikyba bus lenkų kalba išguldoma; kurie parodys, kad baltarusiai ir prigimta kalba baltarusiška — tų vaikams tikyba bus rusų klba išguldoma.

Mokiniams beturčiams žinotina. 1912 m. liepos 1 d. įstatymu panaikinta Vilniaus, Kauno ir Gardino generalgubernatorybė ir drauge tuo pačiu įstatymu tarpe kitų dalykų pavedama Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernatoriams 4000 rublių kasmet išdalyti tarp tų pačių gubernijų mokslo apskričio beturčių mokinių, negalinčių pamokėti mokyklose už mokslą.

Žinia apie šitą įstatymą yra visiems Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernijų vidurinių mokyklų vedėjams suteikta jau 1912 m. rugsėjo 22 d.

LYDA, Viln. gub. Švietimo ministeris įsakė Vilniaus mokslo auskr. globėjui inkūrti Lydoje vyrų gymnaziją. Iš pradžių bus tik 5 klasės. Mokslas prasidės rudenį 1913 m.

RESEINIAI, Kauno gub. Reseiniečiai rūpinasi iš mokslo apskr. globėjo gauti leidimą inkūrti 6 klasių vyrų progymnaziją. Miesto valdyba aukojanti tos progymnazijos naudai 5 tūkstančius rublių, o vietos žydai miestiečiai — 3 tūkstančius.

UKMERGĖ, Kauno gub. Gauta čia žinia, jog vietos vyrų gymnazija netrukus ingys valdiškąsias teises.

GARŽDAI, Telšių pav. Didokas pasienio miestelis, stovįs ant kalno, kurio pakalnėj teka-šiurkšlena Minija, paskendusi karklynų krūmuose.

Kaip kaži-koksai ilgas kirminas raitosi vingiuoja Minija per visą Žeimaičių žemę, iš abiejų pusių turėdama kalnus, apaugusus seniau medžiais ir tik dabar, užėjus „naikinimo'' ligai, visi tie krūmai-medžiai kertami ir parduodami žydams-vertelgoms, arba stačiai vokiečių pirkliams, kurie ta pačia Minija išvaro-išgabena juos „troptais'' yt rekrutus iš savo tėvynės. Be to čionai ca varomi kun-ės Oginskienės ir kit. miškai. Rąstai sustatomi į (celtu) „paramus'' ir varomi Minija užsienin, o pagalios sustabdomi prie tilto, iš kur jau vežama už miestelio ant kalno ir sukraunama. Paskui, vėliau, žiemos laiku, kuomet Minija sukausto lecų tiltą, tąsyk tuos pagalius veža prie gelžkelio stoties ir stato fabrikam kūrui arba poperos ir rudvilnės dirbti. Čionai vietos gyventojai, žydai ir krikščionįs turi gerą uždarbį.

Amatninkų, kurių čia buvo apie dešimtis, visi metė savo amatus, o nusipirkę porą ar vieną arkliuką, veža nuo Minijos „rulkius''. Matyt, kad jų amatas (siuvėjas, kurpius ir tt.), jiems neužsimokėdavo, jei metę, ėmėsi „rulkių'' vežimo. Nesenai čion buvo „vežėjų'' streikas. Jų reikalavimai (ekonominiai) maždaug išpildyti. Taip-pat vedama gera prekyba su Prūsais. Nuo Naujų Metų, kuomet Garždų muitinė 3-sios rųšies bus pakeista antraja, tai ta prekyba turbūt da labjau išplės savo ribas.

Proncė Paukštavanagis.

(„Liet. Žin.'')

Vilniaus vyskupija. Vidaus reikalų ministeriui reikalaujant vyskupijos valdytojas kun. Michalkevičius panaikino jo sumanytąsias vice-dekonų vietas.

MAŽEIKIAI, Kauno gub. **Nelaimingas atsitikimas.** Iš 23 į 24 lapkričio, apie 12 val. nakties, prie Maižeikių stoties, beskiriant vagonus, buvo suvažinėtas vagonų sustatinėtojas, Jonas Bandžiulis. Nelaimingasis, bekabinėdamas vagonus, sugriuvo, ir vieną jo koją nupjovė augščiau kelio, o kitą suknežino ir galvą apdaužė. Šužeistąjį norėjo nugabenti Liepojaus ligoninėn, tačiau vežamas kelyje ties Grobino stotimi vagone mirė. Sekmadienį, lapkr. 25 d. buvo palaidotas Liepojaus kat. kapinėse.

A. a. velionis paliko vargingame padėjime pačią su 9 vaikais, iš kurių vyresniajam sūnui 17 metai, patsai gi mažiausis dar prie motinos krūties. **Korespondentas.**

SKUODAS, Telš. apskr. **Teatras.** Skuodiškiai tikrai jau turi kuo pasidžiaukti: ačiu veiklumui Jazbutienės ir Orvydo susidarė Skuode veikli artistų- mėgėjų kuopelė. Veikalai parenkami labjau komiški (juokingi); mat, patirta, kad žmonės kol-kas tokius labjau mėgia, kol dar jiems teatras tebėra naujena, ilgainiui, žinoma, priaugs ir prie rimtesnių dalykų. Daugel kuom pasidarbuoja ir prisideda vietos dvarininkas Kochanauskis. **Damazas Treigys.**

(„Viltis''.)

Kuningų permainos Seinų vyskupijoje. Kun. V. Pavalkis, Račių vikaras, ir kun. K. Grinkevičius, Lazdijų vikaras, sumainyti vietomis.

Nemune šiuosmet labai daug pagaunama žuvų. Spėjama, kad tos žuvįs einančios iš Prūsų, kur jos yra žmonių veisiamos ir prižiūromos.

LIUBAVAS, Kalvarijos apskr. 16 varstų už Kalvarijos, pietvakarių pusėje, guli Liubavo bažnytkiemis. Liubavas jau yra pragarsėjęs ir žinomas plačiai visuomenei, kaipo kovos vieta tarp lietuvių ir lenkų už kalbą ir bažnytines teises. Mat, čionai nuo seno laiko mišra parapija, kurioje dabar priskaitoma 6,852 žmonės; iš jų didžiuma susipratę lietuviai, kiti-gi sulenkėję, ir tik maža dalelė, apie 600 žmonių, nebemoka ir nebesupranta lietuviškai. Prieš keleris metus Liubavo parapija buvo daug didesnė: mat, dalis Liubavo parapijiečių prisidėjo naujai įsteigtos Baceilių parapijos. Į Baceilių parapiją daugiausia atsiskyrė lenkų. Seniau Liubavo parapijoj vieną švetadien pamokslai buvo sakomi lietuviškai, o kitą — lenkiškai, giesmės ir visos kitos bažnytinės pamaldos buvo atliekamos vien tiktai lenkų kalba. Lietuviams, žinoma, kaipo didesnei parapijiečių daliai, buvo nuoskauda, todel jie pradėjo reikalauti bažnyčioje lygių teisių. Lenkai ilgą laiką nenorėjo jiems nusileisti, todel pakilo tarp lietuvių ir lenkų bažnytiniai nesutikimai. Lietuviai vosnes-vos per didelį vargą iškovojo sau bažnyčioje daugiau teisių. Dabar jiems taip-pat, kaip ir pirmiau, sakomi kas antras šventadienis pamokslai, o šiaip bažnytinės pamaldos būvą vieną šventadienį lenkiškai, kitą lietuviškai. Beto lenkai sau išsiderėjo iš lietuvių keturias šventes viršaus. Lietuviai, kaipo ir visuomet, ramųs iš prigimimo žmonės, nebenorėjo turėti savo parapijoj riaušių, lenkams nusileido ir su jais susitaikė, nors, tiesą pasakius, ir su nuoskauda. Šiuo laiku, nėsant žymesnių endekų, lenkų kūrstytojų, Liubavo parapija, galima sakyti, yra aprimusi.

Pačiame bažnytkiemyje yra žymus būrelis susipratusių lietuvių, prigulinčių į draugijas ir skaitančių lietuviškas kningas ir laikraščius. Vietiniai lietuviai, dažnai susidurdami su savo kaimynais lenkais, kaip teko pastebėti, giliai atjaučia savo tautystę ir kai-kuriame atvejyje pereina apšviestesnių parapijų lietuvius.

Šis Lietuvos kampelis guli atokiai nuo didesnių miestų. Liaudyje yra daug užsilikusių padavimų, pasakų, dainų niekeno neužrašytų. Visa tai didelis mūsų kalbos turtas. Vietiniai žmonės, kaip ir paprastai daugelis mūsų tautiečių, ramųs, meilųs, duosnųs ir geri.

Pažymėjus gerąsias Liubavo parapijos lietuvių būdo ypatybes, negalima aplenkti nepažymėjus blogųjų. Čion, kaip teko girdėti, labai išsiplatinusi ir tebesiplatinanti išeivystė Amerikon. Sunku, kaip pasakoja vietiniai žmonės, rasti tokio gyventojo, iš kurio namo nebūtų iškeliavusių Amerikon „aukso kalnų jieškotų, gardžių pyragų valgytų''. Inėjus grinčion pirmiausia puolasi į akis iškabinti tarp šventųjų paveikslų Amerikos „ponai'': dėdės, dėdienės, tetos, broliai, seserįs, tėvai ir vaikai. Bėga kulvartomis Amerikon ne tik prasti darbininkai, amatninkai, bet ir ūkininkai. Ūkis kaskart puola žemyn, darbininkai brangsta ir tų pačių šiais laikais jau sunku gauti. **Abušis.**

Kuningų permainos. Kun. K. Kaščiuškas iš Svėdasų į Pumpėnus kamendoriumi, kun. Žadeikis iš Pumpėnų Kaunan prie Kermelitų bažnyčios. Kun. Maliauskas paskirtas Vilijampolės „Saulės'' mokyklos kapelionu.

RODUNĖ, Lydos pav. **Atsisveikinimas.** Spalių 26 dieną apleido mūsų parapiją mylimas klebonas kun. Sabaliauskas, klebonavo pas mus tik pusantrų metų. Nevisiems jis patiko, nes mylėjo lygiai lietuvius ir lenkus, užtai triukšmadariai stengėsi jį iš Rodunės visokiais prasimanymais išvyti. Laimingi Stakliškiečiai sulaukę tokio gero klebono, o mūsų atmintyje pasiliks jis ant visados.

Dabar nors brangiai užmokėjom, bet vis-gi sulaukėm kiek savo kalboje pamaldų. Džiaugiamės ir tuom, nes vis geriau nors truputį, negu nieko.

Rodunės Lietuvis.

KAUNAS. **Lietuvių skaičius auga.** Paskutiinu dešimtmečiu Kauno lietuviai įsigijo sau nejudamojo turto daugiau kaip už pusę milliono rublių. Yra daugybė visokių draugijų. Lietuvių sankrovų skaičius nuolat didinasi, dabar jų priaugo ligi 70 visame mieste. Net rusų laikraščiai pastebi, kad lietuviai Kaune smarkiai augą.

(„Aušra''.)

IŠ LATVIJOS.

Gamtos apsireiškimai. Ryga. Sub. vak. apie 11 val., 1 gruodžio, lietui lijant, pradėjo žaibuoti ir griausti, jūroje audra sudaužė keletą barkų su malkomis.

Miesto vaistinyčios. Pasirodo, kad Rygoj yra 20 su viršum pašalpos draugijų; prie jų priguli 40,000 sąnarių. Tos draugijos nuo laiko susitvėrimo išdavė savo sergantiems sąnariams ir jų šeimynoms 450,000 rub. Mat vaistai labai brangųs ir neužtektinas skaičius Rygoj vaistinyčių. Yra leista vaistinyčia ant 10,000 žmonių, bet jų yra tiktai 27 ant 400—500 žmonių, ir per paskutinius 10 metų nebuvo atidengta nei vienos vaistinyčios, nors skaičius žmonių labai pasididino.

Kalbininkų komisija prie Rygos Latvių Draugijos reguliariškai kas ketvergas atlieka savo posėdžius, kuriuose dalyvauja ir apščiai latvių studentijos. Svarstomieji kalbos dalykai kaskart skelbjami ir vietiniuose latvių dienraščiuose, per ką iš daug Baltijos vietų prisiunčiami nauji žodžiai, jų paaiškinimai ir tt. Tai vis tvarkoma del latvių kalbos žodyno. Komisijos pirmininku yra žinomas latvių kalbininkas mokytojas K. Milenbachas.

Jūros šuva ruonis Lielupėj ties Šloku liko žvėjų patėmytas. Šauta į jį, bet ties Dubultais pasisekė jam pasislėpti.

LIEPOJUS. Liepojaus-Romnų gelžkelio valdyba išleido cirkuliarą, kuriuo įsako varšininkams, kad jie neblaivių mašinistų padėjėjų nesiųstų į traukinių kontorą prię mašinistų kvotimų. O taip-pat neblaivių šaltakalvių neskirtų mašinistų padėjėjais, nes į tokius reikią žiūrėti, kaip į netinkamus mašinistų priedermėms. Be to tarnautojus už girtybę visada reikią bausti.

LIEPOJUS. Latviai ūkininkai rengiasi atidaryti vadovaujant agronomams K. Zeveldui ir A. Apennui savo akcijinę draugiją. Valdyba bus Liepojuje. Draugija žada tarpininkauti prie pardavinėjimo ir įgijimo žemdirbystės įrankių, rengti paskaitas apie ūkininkavimą, išleidinėti kningas, rengti ūkiškas parodas. Ant galo užduotis draugijos bus prašalinimas visokių nereikalingų tarpininkų tarp ūkininkų ir vaisių suvartotojų.

REVELYJE. Prie statomų laivų dokų galėsią rasti darbą. 15-16 tūkstančių žmonių. Jei pirskaityti ir jų šeimynas, tai Revelyje greitu laiku galima sulaukti pasidauginimo gyventojų ant 30-40 tūkstančių žmonių.

LIEPOJUS. Miesto biudžėtas 1913 metams sustatytas šitaip: ineigų ir išlaidų permatoma 965, 331 rub., ant 47,500 ir daugiaus išlaidų negu 1912 m. Daugiausiai būsią reikalinga pridėti prie „miesto gerovės pataisymo'' (15,000 rb.) ir prie „miesto užvedimų palaikymo'' (12,000 rb.). Ineigos daugiausia pasididinsią iš mokesnių nuo nekilnojamųjų turtų (plecių, namų 90 tūkst. rub., vietoj 180 tūkst. Deficitas 1913 metams permatomas apie 100 tūkst. rub. Miesto valdyba dabar suka galvą kuomi tą nepriteklių padengti.

LIEPOJUJE 27 lapkr. policistui Matuševskiui priėjus prie pakritusios ant gatvės, prie Rožių

pleciaus, moteriškės, kažin-koks huliganas smeigė peilį į užpakalį, kad net sulinko prieėjęs prie kaulo. Užpuolikas mėgino pabėgti, bet liko sugautas ir pasirodė esąs tūlas Janson iš Aaišputės.

(„Rygos Garsas''.)

Iš Amerikos.

38 unijistai apkaltinti. Indianopolis. Gruodžio 28. pasibaigė gar si geležies darbų unijos vadovų byla. Iš 40 apkaltintųjų išteisintais liko tik du. Prisiekusieji teisėjai tarėsi apie 40 valandų prieš išnešant galutiną pasmerkimą. Gruodžio 30. apskelbta jiems bausmė. Prezidentas Ryan gavo 7 metus kalėjimo; 8 — po 6 metus, 2 — po 4 m., 12 — po 3 m., 4 — po 2 m., 6 — po metą ir vieną dieną.

Pasmerkimas likusių 5 atidėta kiek toliau.

Byla prasidėjo spaulių 1. ir tęsėsi iki gruodžio 28. Valdiškų liūdytojų prieš apkaltintuosius buvo išstatyta 549; apkaltinimo aktas siekė 25,000 spausdintų puslapjų.

Kada-gi teismo klerkas pradėjo skaityti apkaltinamųjų vardus, teismo salėje stojosi baisus reginys — sunku apsakyti, kas darėsi tarp apkaltintųjų žmonų, jų vaikų ir pačių pasmerktųjų. Pirmutinis ant apkaltintųjų rašto buvo Ryan, 70 metų senis.

Taip užsibaigė garsi „dynaminatorių'' byla, kuri buvo tiesia pasekme nuteistųjų brolių McNamarų už išdynamitavimą Los Angeles mieste laikraščio „Times'' spautsuvės, kur liko tada užmušta 21 žmogus. Tam panašių eksplozijų buvo ir daugiau. Daug suardyta geležinių tiltų ir namų, kurie vienok ne unijistų buvo statyti. Kada-gi McNamarai liko apkaltinti išardyme „Times'' spaustuvės, tuomet ant jų krito kaltė ir už kitas eksplozijas. McNamarai, kaip žinote, buvo geležies darbų unijos cenrtališkais viršininkais.

Pasibagus jų bylai, buvo patraukti teisman unijos skyrių viršininkai, kurie štai ir liko pasmerktais.

Priešais naują bilių, reikalaujantį nuo imigrantų mokėjimo skaityti ir rašyti, kįla smarkųs protestai. Mano kreipties į Taftą su reikalavimu, kad jis neužtvirtintų to projekto. Daugelis imigracijos draugysčių daro mitingus-protestus.

Suareštavo 50 paleistuvių. Cincinnati, O. Vietinė policija suareštavo 50 merginų ir pristatė jas į teismą už nemorališką gyvenimą. Teisėjas norėjo nubausti katras po 50 dol., bet pasirodė, kad viena iš merginų „dirbo'' keturis metus ir turi tik 8 dol. Jos liko nubaustos į darbo namus.

Telegrafų įstaigų darbininkai, dirbantieji Amerikos prekystės unijoj, mano greitu laiku išeiti ant streiko. Jei tik unijos prezidentas, Konekamp, išleis paliepimą apie streiką, tai telegrafistai didžiųjų Suv. Valst. tuoj mes darbą. Priežastis streiko — prašalinimas telegrafistų Cin City, O.

Du seniu-broliu-dvyniu ant L. Island nesenai apvaikščiojo 94 m. sukaktuves. Abudu negeria svaigalų, jaučia save gerai ir mano dagyventi iki 100 metų.

Turtuolis Char Makkey iš Roslino, L. Island parsikvietė iš Francijos inžinierių, kurs ištepliotų jo name vieną kamabrį. Tas kambaris turtuoilui kainavo $500,000.

Prezidentas Am. Fed. of Labor, S. Gompers'as ir federacijos sekretorius, Fr. Morrigon buvo pas W. Wilson'ą (Trentone), su kuriuom kalbėjosi apie įsteigimą atskiros darbo ministerijos.

5,000 dol. moterių klubas. Chicagoje jaunos merginos sutvėrė klubą, kurio nariai negali tekėti už vyrų, kurie neturi 5,000 dolerių ineigos ar algos. Tuom jos stengiasi apsaugoti savo gyvenimą.

Dueilis. Washington. Viename hotelyj įvyko duelis tarp dviejų jaunų vyrų delei 17 m. mergaitės, į kurią jiedu buvo įsimylėjusiu. Vienas užmuštas, o antras liko suareštuotas.

Korespondencijos.

BROOKLYN, N. Y.

Gruodžio 28. mūsų gerbjamasis kompozitorius ir dainininkas, p. M. Petrauskas, McCaddin Menorial Hall svetainėje davė koncertą.

Koncerto išpildyme dalyvavo šios ypatos: M. Petrauskas, dainininkas, A. Schlagater (smuikininkė) ir E. Schlagater-Mikutis, P. Čiurlionis, A. Šliupjutė-Jankauskienė, K. Strumskis — pianistai. Delei chronikos atžvilgio taipgi paduodu ištisai visą šio koncerto programą, kaip seka:

1. M. Petrauskas — dainavo: a) Aria iš operos „Don Giovani'' Il mio tesoro, — Mozart; b) Romansas: „Kadai turėjau tėvišką'' — Lassen; c) Wiegenlied: „Guten Abend'', — Branhms; d) Ballada: „Po Lietuvą miega'',— M. Petrauskas.

2. Skambino P. Čiurlionis: „Salut a Pesth'', ungarų maršas— Kowalsky.

3. M. Petrauskas: a) Romansas: „Tylėk mano drauge'' — Čaikovsky; b) Arioso iš operos „Pagliacci''. Vesti la gubba. — Leoncavallo; c) „Vieversėliai čiulba''.

4. Smuika griežė A. Schlagater. Pianu palydėjo E. Schlagater-Mikutis: „Concerto in G. minor''. Allegro Moderato Adagio . — Max Bruch.

5. M. Petrauskas: a) Aria iš opreos „L'Elisir d'Amore''. Una furtiva. — Donigetti; b) „Klegetas'' — Chopin.

6. M. Petrauskas: a) Serenada. „Savo daina'' — Schubert: b) „Puronelis bijo vėjo''.

7. A. Schlagater, E. Schlagater-Mikutis: a) Ungarų šokis No.5.— J. Brohms; b) „Oi rutelė''. Daina be žodžių. — M. Petrauskas.

8. M. Petrauskas: a) „Šu nakcely'' — M. Petrauskas; b) „Bernužėli nes'voliok''. — M. Petrauskas; c) „Suktinis''. — M. Petrauskas.

9. Smuikos su dviejų pianų palydėjimu: M. Petrauskas, A. Schlagater, A. Šiupjutė-Jankauskienė ir K. Strumskis: „Jau kad aš augau pas motinėlę''. — M. Petrauskas.—

Brooklyno lietuviai turėjo gerą progą girdėti vieną iš geriausių koncertų, kokio kito greitai gal nesulauks. Koncertas nusisekė taip gerai, kad geriau negalima nei norėti, nes išpildyme šio koncerto dalyvavo geriausi lietuviški ir svetimtautiški artistai. Svarbjausią koncerto dalį išpildė p. M. Petrauskas, panelė A. Schlagater ir p. P. Čiurlionis. M. Petrauskas su savo virbančiu ir žavėjančiu balsu taip sujudino klausytojus, kad plojimas po kiekvienos dainelės tęsėsi po keliolika minutų. Dar turiu priminti, kad p. M. Petrauskas per šiuos pastaruosius tris metus ingijo daug didesnę drąsą prieš publiką ir pagerino savo balsą, nes daugumas patėmijo, kad šiame koncerte p. M. Petrauskas daug gražiau dainavo, negu trįs metai atgal.

A. Schlagater dar yra jauna mergelė, bet turi prigimtą palinkimą prie muzikos ir gerai išlavintus pirštelius, kurie priverčia stygas beveik kalbėti.

Apie p. P. Čiurlionį tai nėra ko nei kalbėti, nes jį jau žino beveik visi Amerikos lietuviai, kai po geriausį iš lietuvių pianistą.

Aš manau, kad „V. L.'' skait-y tojams nereikia daug aiškinti apie įspūdžius šio koncerto, vien tik užtenka kas buvo augščiau paminėta; bet su Brooklyno lietuviais kas kita yra. Jie netik nesupranta tokio kocerto vertės perskaitę čielą pundą apgarsinimų, bet dar atsirado tokių begėdžių, kurie eidami krautuvė nuo krautuvės išmėtė koncerto apgarsinimus iš langų. Bet dar šito begėdiško darbo neužtenka; čia atsirado ir tokių gaivalų, kurie nesigėdino pasakyti žmogui į akis, būk tai toks koncertas neturįs jokios vertės ir kad pats p. M. Petrauskas nieko įžymaus negalįs padaryti tarpe lietuviškos liaudies. Šį purviną darbą atliko ne tie žmonės, kurie vienok ateina pasiklausyti tokių koncertų, bet tai vis mūsų visuomenės vadinami „veikėjai'' ir „dailės platintojai''. Vienas iš tokių „kultūrnešių'' štai ką pasakė: „Ką tas Petrauskas giliuoja prieš mus, nes męs esam geriausi artistai, o ne jis''. Tiesa, mūsų atgaleiviams pasisekė atsiekti savo tikslas, nes ant minėto koncerto susirinko publikos vos apie 300 ypatų ,bet p. M. Petrauskas visai neatkreipė į tai atidžios. Pakol pasibaigs šis sezonas, jis žada pastatyti keturius didelius veikalus: „Birutę'' su pilna orchestra, ,Šnienapjūtę'', „Vestuves'' ir dar kokį kitą. O visą šitą nedailųjį boykotų darbą atlieka ne pavienės ypatos, bet draugystėlės; mat čia nespėjo užgimti kokia nors draugystėlė, tuojaus griebjasi prie statymo „veikalų''; o tokių draugystėlių yra gana daug. Iš to ir pakįla visoki boykotai prieš vieni kitus,nes negali publikos pasidalinti. Laikui bėgant brooklyniečiai prigimdys tiek draugysčių, kiek į metus yra dienų. Nežinia, iš kur jie ims tiek ir veikalų, kad užtekti kožnai draugystei naujas; turbūt, kad turės atkartoti visus „Penktuosius Prisakymus'' ir „Svečius nebuvėlius'' su girtuoklių monologais!.. **Gegutės Balsas.**

ELLIS ISLAND.

Panedėlyj gruodžio 23. man teko dalyvauti gana žingeidžioje ceremonijoje ant Ellis Island (kaslegarnėje).

Apie 3-čią val. po pietų didelioje salėje susirinko daug svečių, pribuvusių iš New York'o ir visi „kaslegarnės'' darbininkai; salė buvo papuošta Kalėdų eglaite, o ant estrados pasirodė muzikantai ir 4 chorai. Po kelių minučių suleido visus emigrantus, kiek tik jų tada buvo ant Ellis Island ir tuoj pasirodė patsai „commissioner'is''. Ceremonijos prasidėjo Amerikos hymnu ir po trumpai maldeliai, impronizuotai protestoniško dvasiškio, programa ėjo tolyn: koks-tęn bažnytinis choras pagiedojo „Christmas Hymn'' ir muzika pagriežė Christmas Fantasie''. Paskui dvasiškiai įvairių tautų ir tikėjimų sveikino emigrantus ir sakė atsakančias tam prakalbas keliose kalbose; po kiekvienai kalbai muzika griežė tos tautos hymną, kurios kalboje kas-nors buvo sakyta; tarpuose lenkiškas choras „Harmonia'' ir ungariškas choras iš New York'o padainavo keletą tautiškų dainelių. Kalbėta buvo šiose kalbose: vokiškai, ungariškai, lenkiškai, rusiškai ir itališkai; bet nieko lietuviškai, nes lietuvių imigrantų yra visados daug mažiau, negu paminėtų tautų. Pabaigoje visa publika, muzika vedama, pagiedojo „All hail the power'' ir muzika užbaigė programą — internacionališka fantazija — „Hands across the sea''. Išleidžiant iš salės, emigrantų vaikams ir suaugusiems išdalyta daugybė speciališkai parengtų „prezentų'' ir saldumynų.

Abelnai, tas „terptautiškas'' apvaikščiojimas Kalėdų nusisekė puikiai ir padarė smagų įspūdį ant visų svečių, o imigrantus išbudino iš jų paprastos apatijos ir nevienam išspaudė karčias ašaras, priminus paskutines Kalėdas, praleistas savo krašte, tarp savos šeimynos ir draugų.

Amerikiečiai užsipelno didelės garbės atjausdami ateiviams, nes jie stengiasi padrąsinti ir patraukti jų simpatiją prie šios laisvės ir progreso šalies tokiais dailiais būdais, kaip tas apvaikščiojimas. **J. H. Stankevičius.**

NEWARK, N. J.

Gruodžio 28. Lietuvos Dukterų Pašalpinė Dr-ja Šv. Jurgio Dr. svetainėje parengė pirmą didelį balių. Susirinko gan gražus būrelis lietuvių ir visi puikiai linksminosi, pakol neapsvaigino savo proto alkoholio nuodais. Galop iškilo net peštynės, ir du jaunu vaikinu energiškai dailino viens kitam įkaitusius veidus. Susirinkusieji — vieni su pasibjaurėjimu žiūrėjo ant sukruvintų veidų, kiti-gi juokėsi, o moterįs nemažą kėlė triukšmą. Labai blogą padaro įspūdį šitokie pasilinksminimai-susirinkimai; čia galima pamatyti, kaip dar vargsta ir tamsybėse klaidžioja mūsų jaunuomenė, kuriai visai nerūpi laikraščiai, kningos, bet vien tik svaiginanti gėralai ir visi kiti blogi darbai. Žinoma, tarpe jaunuomenės ir abelnai tarpe lietuvių visuomenės, yra dalis, kuriems rūpi mokslas, šviesa, dora ir vienybė; bet tankiai blogi darbai girtuoklių ir palaidūnų nustelbia šitus gerus darbus ir prakalnius siekius. Lietuviai, laikas atbusti...

Tęnai Buvęs.

NEWARK, N. J.

Gruodžio 22, Šv. Jurgio Drstės svetainėje buvo parodymas krutančių paveikslų. Pirmiausia p. Leščinskas paaiškino, kas bus rodyta tą vakarą ir kaip reikia užsilaikyti publikai. Paskui ant fonografo išpildė kelias lietuviškas daineles ir da šį-tą. Galima sakyti, kad tai pirmos Amerikoje įdainuotos dainos Šv. Cecilijos Choro iš Newark'o, padarytos „Columbia Phonograph Company'' New York'e. Paskui prasidėjo krutantieji paveikslai, kuriuos rodė p. Leščinskas. Vakaro programas buvo atliktas gan gerai. Žmonių susirinko visai mažai. Daugiausia buvo vyrų; merginų, žinoma, nėra ko ir tikėties ant šitokių vakarų ,delto, kad vakaras parengtas **be šokių.** Iš kitos pusės — nedėlios vakaras tai „busy evening'', nes joms reik eiti ant kampų pasitikti savo vaikinus. Būtų geras daiktas, kad šitokie darbeliai tarpe mūsų visuomenės apsireikštų tankiau ir kad ta visuomenė, ypač jaunimas, atsakančiai tam atjaustų. Prie šitokio vakaro reikėtų pridėti ką-nors kitą, paveikslan, pasakyti trumpą prakalbą, perskaityti monologą, papasakoti šį-tą apie senovės Lietuvą, arba duoti gerus pamokinimus iš įvairių mokslo ir žmonių gyvenimo šakų. Tada kiekvienas apturėtų daugiaus naudos ir grįžtų namon pilnai užganėdintas.

Laike to vakaro visi susirinkusieji inteligentai, atsisėdę ant balkono, juokėsi su piktumu žiūrėdami į žemai sėdinčius savo brolius, paskendusius tamsybėse. Ištiesų, liūdna ir nervinga darosi, žiūrint ant lietuviškos publikos neramumo ir betvarkės. Kaip kada priseina net ausis užsikimšti nuo baisių švilpavimų ir bildėsių; kitas net batus vienu vakaru sudėvi bemušdamas į grindis. Susirinkę keletas nelemtų ir nenorinčių klausyti ir žiūrėti vakaro veikalų, baisiai trukdo norintiems šį-tą pamatyti ir išgirsti, nekurie žmonės yra priversti išeiti laukan, nesulaukę pabaigos.

Tai-gi jų, apšviestieji vyrukai, lavinkit ir mokinkit kitus; žadinkit savo miegančius brolius, ir įkvėpkit jiems nors mažiausią dalelę savo mokslo. Tas, kuris mokina kitus, mokina pats save. Yra labai naudingas daiktas lietuviškai jaunuomenei, o ypač Amerikoje augusiai, ramiai užsilaikyti susirinkime. Netingėkite atsilankyti ant šitokių vakarų tankiaus ir pasistengkit prirengti kitam vakarui geros medžiagos, kurią galėsite paskleisti tarpe savo brolių-lietuvių, kurie, be abejonės su mielu noru susirinkę jums atjaus, išreikš atsakančią padėką ir sunaudos savo gyvenime jūsų patarimus ir pamokinimus.

SCHENECTADY, N. Y.

Vienas vaikinas laikė mažą saliūnėlį; biznis ėjo gan gerai. Paskui užsimanė pasamdyti didelį hotelį ir jame užsiimti prekyste „gyvojo tavoro''. Kaip sumanė, taip ir padarė, ir „gešeftas'' ėjo gerai. Bet nelaimė. Laike Kalėdų, kada visi prisigėrę nuėjo gultų, nuo paliktų degančiais papirosų užsidegė visas hotelis. Niekas iš tęn buvusių pradžios gaisro nepajuto. Kada-gi, pribuvusieji ugnagesiai pradėjo pro langus lieti vandenį, tada sukruto ir „meilės paukščiai'' ir pradėjo šokti pro langus. Viena merga visai užsimušė, o antra bešokdama, suvarė visus rietus po kriauklų; du žmogu sudegė — vienas lietuvis, antras — rusas. Tai tau ir pelnas su „gyvu tavoru''; tai jums ir pasilinksminimas...

Schenectady Žmogus.

WATERBURY, CONN.

Gruodžio 29. atsibuvo M. Petrausko koncertas. Koncerte dalyvavo šios ypatos: M. Petrauskas, P. Pricevičiutė, P. Čiurlionis, V. Bagdanavičius ir P. Bagdanavičius. Visi savo užduotis atliko gerai, ypatingai M. Petrauskas, kuris žavėte žavėjo savo maloniu balsu ir puikiomis melodijomis.

Pirmą kartą turėjau laimę išgirsti mūsų gerbjamą dainorių; bet norėčiau girdėti net kas dieną skambantį jo švelnų balsą ir tas daineles, kurias dar mažas būdamas girdėjau ant Nemuno kranto. Tiesa, M. Petrauskas labai gražiai mus palinksmino, bet reikia ištarti širdingą ačiu ir publikai už skaitlingą atsilankymą ir ramų užsilaikymą laike koncerto, tiktai gaila, kad koncertas tęsės visai trumpai — vos vieną valandą su keliomis minutėmis.

Gruodžio 30. rūpesčiu M. Brazausko ir I. Mato surengta vakarienė pagerbimui M. Petrausko. Pasilinksminime dalyvavo į šimtą suviršum žmonių. Jo programas maž-daug sekantis: pirmiausiai p. Stoškaus orkestra pagriežė maršą ir porą angliškų šokių, paskui, atėjus M. Petrauskui ir P. Čiurlioniui, pasigirdo „Klumpakojis'', „Suktinis'', „Aguonėlė'' ir „Noriu miego — saldaus miego''. Šokiai tęsėsi iki vienuoliktai valandai; pasibaigus vienuoliktai, pasigirdo balsas, kviečiantis ant vakarienės. Sustojus į poras, visi svečiai tapo nuvesti, kur buvo prirengti stalai su įvairiais valgiais ir gėrimais — žinoma nesvaiginančiais. Labai pagirtinas dalykas, kad ir waterburiečiai parengė nors vieną tokią vakarienę, ant kurios nebuvo svaiginančių gėralų, nors panašių vakarienių waterburiečiai daug jau praleido, vienok visad Ragutis turėdavo pirmą vietą panašiose vakarienėse. Taigi ir dabar, kada vakaro pirmininkas pakvietė svečius išreikšti savo nuomonę kas link vakarienės, tai nekurie iš mūsų intelingentų labai apgailestavo, kad nėra ant stalo atsakančių gėrimų. Gėda nekuriems Waterburio inteligentams reikalauti svaigalų panašiuose pasilinksminimuose. **Ragelis.**

WATERBURY, CONN.

Daugelį kartų man teko patėmyt laikraščiuose apie teatališkos draugijos „Aidas'' darbštumą, apie jos pasišventimą darbuoties ant tautiškos dirvos. Tiesa, „Aidas'' uoliai darbuojasi kas link pakėlimo dailos tarpe mūsų brolių-lietuvių. Jau daugel kartų „Aidas'' palinksmino waterburiečius su puikiais perstatymais dramų ir komedijų, atlikdamas jas labai puikiai; nors kartais ir pasitaikydavo kokiai klaidai įsiskverbti, vienok to negalima daug užmesti, nes kiekvienas žmogus turi klaidas, tai-gi ir teatrališka draugija „Aidas'' be klaidų neapsiėjo, nes jau šeštas ar septintas metas, kaip ji pas mus veikia.

Gruodžio 26. praėjusių metų ant 48 Green gt. „Aidas'' parengė balių ir sulošė „Ekspropriatorius'' — dviejų veiksmų komediją. Žmonių prisirinko pilna svetainė ir laike lošimo visi užsilaikė ramiai. Lošimas nusisekė pusėtinai; geriausiai rolėse atsižymėjo A. Lazdauskas — Kazabuckio, dvaro užveizdos rolėje, O. Stalioniutė — Kazabuckio tarnaitės, Juozienės rolėje ir K. Razmantas Juozienės vaiko, Baltraus, rolėje. Kiek man teko matyti lošiant šiuos tris aktorius, tai jie visuomet atlieka savo roles kaipo tikri artistai ir teatrališka draugija „Aidas'' gali pasididžiuoti, kad tarpe jų narių randasi tokių gabjų lošikų. Nors ir kiti atliko savo roles pusėtinai, vienok galima buvo patėmyti šiokias-tokias klaidas, pavyzdžiui V. Janušaitis, kuris atliko Turčiaus rolę, judėjimus išpildė labai puikiai, bet tiktai viską jam gadino neaiškiai ištarti žodžiai ir sukraipyti sakiniai; matyti, kad aktorius yra užaugęs šitoj šalyj ir delto tas taip atsitiko; reikia tikėties, kad ateityje lošikas pasistengs su režisieriaus pagalba tą išvengti, nes tokie sukraipymai sakinių ir pusiau angliškai ištariamų žodžių labai subjaurina lietuvišką kalbą, o ypač tas netinka ant scenos. Vienok „Aidas'' netur nusiminti, kad pasitaiko padaryti kokią klaidą, nes tiktai tas nepadaro klaidos, kuris visai nieko nedaro. Taigi „aidiečiai'' su tvirta viltimi ir pasišventimu varykite savo darbą tolyn ir skleiskite dailos ideą tarpe vietinių lietuvių, o greit pamatysime gausius vaisius.

Juozas Sabaliauskas.

AMSTERDAM, N. Y.

Čia gyvena pusėtinas būrelis lietuvių; bet apšvietimas tarpe jų

labai žemai stovi, nes laikraščių ir kningų beveik niekas neskaito. Labai išsiplatinusi čia girtuoklystė, kas ypač apsireiškia tarpe jaunuomenės, kuri daugiausiai liuosą nuo darbo laiką praleidžia smūklėse. O juk kur girtuoklystė, tęn ir visi kiti blogi darbai ir papročiai. Labai gaila, kad mūsų jaunuomenė taip baisiai skursta, rdydama savo sveikatą, svaigindama protą ir leismada ant tų nuodų savo sunkiai uždirbtus skatikus.

Laikas būtų atbusti ir uoliai imties už apšvietos, vedant padorų ir paveikslingą gyvenimą. Būt labai malonu, kad mūsų jaunuomenė su pradžia šių metų permainytų savo netikusį gyvenimą ir pradėtų naują — žmoniškesnį.

Nesenai pas mus susitvėrė T. M. D. kuopa, prie kurios prisidėjo jau 28 nariai. Taigi, lietuviai, riškimės visi prie tos kuopos, o susivieniję, stengkimės pamesti visus savo blogus papročius, ypač girtuoklystę, kas yra šaltiniu visų blogų darbų, ir, kiek galėdami stengkimės šviesties ir lavinties. Čia turiu pridūrti, kad TMD. kuopa yra bašeliška, jos siekis — mokslas ir suvienijimas lietuvių, taigi jon gali prigulėti visi, kuriems rūpi mokslas, vienybė ir visuomenės labas.

Jaunas Medelis.

WILKES BARRE, PA.

Gruodžio 22. atsibuvo SLA. 35 kp. prakalbos. Atidarius pirmininkui, M. Padolskiui, vakaro susirinkimą, buvo perstatyta Anelė Peteriutė, kuri padeklamavo „Lietuva, tu kuningaikščių žemė''. Paskui Fr. Živatkauskas, SLA. Prez. sakė gan ilgą prakalbą, kurioj stengėsi nupiešti organizacijos ir vienybės stovį pas lietuvius ir kitas tautas. Jis nurodė, kaip vienybė klestėjo pas senovės lietuvius ir jų kuningaikščius. Dabar-gi neapsakomą vienybės svarbumą tautos gyvenime parodo Balkanų mažos tautelės, kurios susivienijusios į vieną ryšį, sumušė tokią tvirtą tautą su išlavintais jos kareiviais, kokia skaitėsi turkai. Toliaus kalbėjo apie žydus ir jų mylėjimą vienas antro, apie jų vienybę, apie jų imigracijos įstaigas visose prieplaukose. „Kur-gi mūsų vienybė? — klausia kalbėtojas. Taip, pas mus jos nėra; lietuviai užimti girtuokliavimu ir kitais tuščiais darbais ir jie stengiasi prie tų dvokiančių ir tamsių darbų pritraukti ir tą naujai atvažiavusį „grinorių''.

Pas žydus to visai nėra — jie stengiasi apsaugoti nuo ištvirkimo kiekvieną savo tautos žmogų. Jų imigracijos komitetas praneša savo raporte, kad vien tik New Yorke del imigrantų turi surinkę apie 350 tūkstančių dol.; turi įeigų 50 tūkstančių dol. ir 3 didelius namus del senų, neturtėlių, našlių ir jų vaikų. Panašią tam vienybę ir organizacijų įstaigas matote ir pas anglus. Delko iš 4000 tūkstančių Wilkes Barre lietuvių 35 kp. yra vos 135 nariai? Gal sakysite, kad męs prigulime į visokias kitas draugystes; bet jos neatsako šiandien mūsų reikalavimams, nes jose žmogus negali gaut pagalbos nei ligoj, nei numirus; juk ir pas kitas tautas senai jau išnyko tos mažos ir šventos draugystėlės. O męs žinome, kiek sušelpė ir kiek naudos lietuvių visuomenei atnešė SLA.. Jis sušelpja moksleivius, šelpja kankinius, duoda apšvietos ir įvairiems kultūros reikalams, rūpinasi emigrantais; žodžiu, SLA. šelpja tiek, kiek tik jis išgali.

Taigi, visi lietuviai, kuriems rūpi mūsų pačių gerovė ir gerovė tautos, turime prigulėti į vieninėlę organizaciją, tai yra SLA. vietinę kuopą, kuri čia yra jau nuo seno laiko. Baigdamas kalbėti, p. Ž. pridūrė, kad jis pasitiki kitą kartą rasti kokį tūkstantį 35 kp. SLA. narių.

K. Demikis atliko monologą „Amerikoniškas kumpis''; turinys monologo ne labai atsako vietai.

Paskui kalbėjo S. Lopato — S. L. A. advokatas, apie čarterį, paaiškindamas, ar SLA. yra legališka organizacija ar ne. Tarp ko kito, jis nurodė, kad nekuriose valstijose dar nėra užregistruotas, bet Mass. valstijoj čarteris yra užregistruotas. Męs lietuviai turime prigulėti prie savo, o ne prie slovakų ar lenkų organizacijų, kuriose yra gan daug lietuvių; už mūsų piningus jie stato sau kolegijas, bet žinoma, ne del mūsų, o del savo žmonių

Ar-gi jumms nemielas mūsų brolis lietuvis ir jo kalba, ar tu liksi išgama taip, kaip anas, išduodamas valdžiai mūsų organizaciją?

Galop lietuviai, prigulėdami prie svetimų organizacijų, tankiai lieka nuskriaustais, nes nesupranta kalbos ir visada lieka svetimais.

Paskutinis kalbėjo Dr. Jonas Šliupas — SLA. Literatiško Komiteto narys. Jis kalbėjo apie apšvietimą savo brolių-lietuvių; kaip jie privalo stengties pasiekti augštesnius mokslus, o jei to neišgali,tai nors žemesnis — baigti amatų mokyklas.

Nepraleido Dr. J. Šliupas ir religijos. Gal kuningai išgelbės jus nuo vargo, sakė jis, o gal socialistai? nei vieni nei antri, bet mokslas, susipratimas ir vienybė

Galop Dr. J. Š. papeikė monologisto žodžius, nes tai esą pasakyta ne vietoj ir mandagioj formoj. Baigdamas savo kalbą jis pridūrė, kad ant kito seimo mėgins įnešti sumanymą, kad kiekviena SLA. kuopa įsteigtų apgynimo komitetą, kuris rūpinsis apginti nuo svetimtaučių tuos narius, kurie nemoka angliškos kalbos.

Paskui p-lė Aldutė Peteriutė deklamavo: „Karaliai nužengė nuo sostų'', kas nusisekė labai gerai ir patiko publikai. Tuom užsibaigė vakaras. Publikos buvo į porą šimtų. Geistina daugiau tokių prakalbų tarpe mūsų tautiečių.

J. J. Nienius.

KEWANEE, ILL.

Darbai pas mus eina labai gerai ir, kiekvienas, norintis dirbti, greit gal surasti darbą. Lietuvių šitame mieste gyvena 113 šeimynų ir pavienių apie 150 ypatų. Praeitą rudenį lietuviai pradėjo statyti sau bažnyčią, ir jau greit bus užbaigta.

Kuningas A. Deksnis iš Spring Valley apsiėmė būti prižiūrėtoju šitos bažnyčios, bet vos tris kartus buvo pas mus atvažiavęs, — matyt, kad jis visai neturi laiko, nes aprūpina reikalus dviejų parapijų: Spring Valley ir Oglesby. Būtų labai gerai, kad atsišauktų kuningas be vietos.

Kasp. Narkeviče.

SHENANDOAH, PA.

Šitas miestelis susideda iš apie 30,000 gyventojų, iš kurių apie 9,000 yra lietuvių, bet gaila, kad apie juos visai mažai girdėti laikraščiuose. Beveik visi uždirba sau maistą anglekasyklose,nes kitokių darbų čia nesiranda. Darbininkai turi leisties po žemės į gilumą nuo 500 iki 1500 pėdų kas rytą; kaip dabar trumpos dienos, tai dauguma iš jų visai ir saulės nemato, nes namus apleidžia 6 val ryto, o grįžta iš darbo 5 val. vakare. Darbas dabar nesunku gauti, nes labai daug paskutiniame laike reikalaujama anglies, ir dirba visi pilną laiką.

Shenandoah — tai tikras lietuviškas miestelis, nes kur tik eisi gatve, visur išgirsi lietuviškai kalbant; net smagu klausyties, nes mūsų lietuviai nesisarmatija savo prigimtos kalbos, kas apsireiškia kitur. Politikoj ir-gi jie darbuojasi: čia lietuviai turi apie 5 policmonus, majorą — Vincą Strolį ir daug kitų miestelio urėdų yra lietuviai.

Lietuviškų saliūnų ir pusėtinai yra — net apie 100; bet lietuviai negirtuokliauja perdaug, o jei kada ir išsigeria, tat vaidų ir muštynių retai kada pasitaiko matyti. Daugiausiai saliūnus laiko seni „mainieriai'', kurie jau yra išdirbę ilgą laiką anglekasyklose; daugumas iš jų yra pusėtinai susipratę ir išmintingi žmonės. Taip-gi yra ir kitokių biznierių'', kurie laiko įvairias krautuves, taip kad Shenandoah'riuje galima gauti pas lietuvius viską, kas tik žmogui reikalinga prie gyvenimo. Bet aš čion, atvažiavęs ant trumpo laiko, negaliu atsakančiai ištirti apie vidurinį judėjimą tarpe lietuvių; tikiuosi, kad vietiniai lietuviai parašys mumis į „V. L.'' plačiau — ką jie veikia, kaip gyvena, kaip pakilę apšvietime... Lauksime.

Mikolas Truska.

GARDNER, MASS.

Klerkas Stasikėlis dabar sugrįžo atgal iš Northhamtono ir dirbs toje pačioje krautuvėje kurioje dirbo pirmiau. Klerkas Gaidžiūnas eina sveikyn; daktarai sako, kad pirštą nereikės pjauti; mat, buvo dikčiai sužeidęs ranką ir pirštus.

„Aidas'' už savaitės statys ant Gardnerio scenos Eglės veikalą — „Netikėtai'' ir Br. Vargšo „Žmonės''.

M. Stakėnas.

LIETUVIAI KARALIAUČIAUS PARODOJE.

Karaliaučiuje dabar atidaryta Rytprūsių gyventojų paroda. Labai išsiplatinusiame dideliame vokiečių savaitraštyje „Die Woche'' N47 yra trumpas tos parodos aprašymas ir pridėta 8 paveikslėliai. Iš parašymo matyti, kad lietuviai toje parodoje užima bene žymiausią vietą, nes viso straipsnelio ketvirtadalis užimta lietuvių „sodybos'' aprašymu, o iš 8 paveikslų 4 yra paimta taipgi iš lietuvių „kolonijos'', būtent: lietuvio ūkininko triobos, lietuvio žuvininko ūkis, malūnas ir kaupas. Apie pačią lietuvių sodybą štai kas parašyta:

„Tik eikim męs į lietuvių sodybą, kuri su visais triobėsiais sudaro bendrą kiemą. Čia netrūksta nei gyvenamosios triobos, nei kepyklos, nei tvartų bei kluonų, nei svirno. Pavyzdis šiai sodybai paimta iš Šilokarčiamos apielinkės. Šitame lietuviškame name yra pastebiama senovės baldai: lova su 1794 metų skaitline, spinta, stalčiai, lopšys, stalai, į du kambarių ineinantis didelis kakalys su pritaisymu atsigulti šale ir ant viršaus. Išsiskiria tik koklinis „karalystės'' (Keiserreichs) pavydžiu padarytas kakalys su savo ant hirlandos laikančiusi „aru''. Apskritai tai yra išsiskiriantis, su skoniu sutvarkytas ir domos vertas 19 amžiaus pradžios Lietuvos paveikslas.

Paskutiniai šios grupės namai, bet ne mažiausiai indomųs, tai Gilijos (Gilge) žuvininko namai su savo didelėmis grindimis (pagrindais=Diele) ir šaliniais būtais gyvuliams ir šiaip del atsargos. Pro visai pritinkamą kalvę su savo senais, aprūdijusiais priekalais, pro priebučio stulpą, pro vėjinį malūną, pro pusiau atideng tą kaupą — męs ineiname į šalies senovės gyventojų (Ureinwohner) paskutinę priebėgą (Zufluchstsort) — į ražiukes lietuvių kapines. Kaip ir augštažemio (oberlandisce — tokia vieta Prūsuose. — M.) kapinės, jos taipgi aptvertos žema lauko akmenų tvora. Ant kapų stovi mediniai, išdailinti, nudažyti paminklai su lietuviškais parašais. Ir metų skaitlinė, kuri primena velionies mirtį, mums rodo, kad ši kalba da ir šiandien nėra numirusi''.

(„Die Woche'' N41, psl. 2001).

(„Liet. Žin.'') **M.**

ATPRRASK NUO GĖRIMO.

Nuolatinis vartojimas svaiginančių gėrimų — degtinės, alalus, vyno ir tt. ardo žmogaus kūną ir silpnina dvasią. Kraujas nuo alkoholinių gėrimų pasidaro skįstas, genda viduriai, kurie peni visą kūną; raumenių pajėgos susimažina, ir visas kūnas nyksta ir eina liesyn.

Kenksminga alkoholiaus intekmė ant proto nėra mažesnė, kaip ir ant kūno: proto šviesumas ir doros tvirtumas eina mažyn ir galop inpuola į padėjimą, kada žmogus nesusivaldo noro prie gėrimo. Kol geriantis dasiekia tokį laipsnį, pasirodo šit kokie ženklai: nervų sistemos nykimas, kaip tai — nemiegas, galvos skaudėjimas ir svaigimas, raumenių drebėjimas ir tt.

Nervų systemos nykimas gali būti taip žymus, kad užeina kartais suparalyžiavimas pajautimo ir krutėjimo organų, o ant pat galo, ir beprotystė. Nuomaris, tankiausiai paeina iš girtuoklystės.

Geriantis žmogus netiktai, kad sunaikina ir nužemina patsai save, bet žudo ir vargina savo šeimyną — pačią, vaikus, gentis, draugus ir pažįstamus. Girtuoklis padaro savo pačią nelaiminga, o savo vaikams duoda blogiausį pavyzdį ir iš mažų dienų veda juos prie blogo gyvenimo, prie pragaišties, užnuodydamas jų sielą, jų švelnučius jausmus... Girtuoklis praleidžia savo sunkiai uždirbtą turtą ir paskutinį centą ant to prakeikto skįstimo ir tankiai nuskriausdamas kitus, prikalbinėdamas prie girtuokliavimo. Neapsakomai daug sukišam į nasrus tam smakui, kuris rįja žmogaus sveikatą ir naikina protą. Daugel vyrų nustoja gerus darbus vien tik del gėrimo ir daug-daug padaro baisiausių nedorybių prisigėrę to nuodingo skįstimo...

A. J. Našlaitis.

KIEK ATSIEITŲ VISOS EUROPOS KARĖ?

Didžiosios Europos valstybės turi dvi sutarti: iš vienos pusės stoja Rusija, Anglija ir Francija, iš kitos gi pusės — Austro-Vengrija, Vokietija ir Italija. Jeigu tos visos valstybės pradėtų kariauti, jeigu stotų sutartis prieš sutartį, tai pakiltų tokia karė, kokios pasaulis dar ligšiol gal nėra regėjęs. Paryžiaus universiteto profesorius, Francūzų Taikos Draugijos pirmininkas — Charles Richet šia ką rašo: „Jeigu prasidėtų karė del to — galima ar negalima Serbijai turėti uostas Adrijatikos jūrose ir jeigu ton karėn eitų abi valstybių sutarti, tai Europos valstybės turėtų sumobilizuoti 20 millionų kareivių ir 10 millionų nusiųsti mūšių laukuosna. Įvairios Europos valstybės tiek turėtų sumobilizuoti sausumos ir jūrų kareivių:

Vokietija 3 mil., 600 tūkst. Anglija 1 mil., 500 tūkst., Francija 3 mill. 400 tūkst., Italija 2 mil. 800 tūkst., Austro-Vengrija 2 mil. 600 tūkst., Ruminija 300 tūkst., Rusija 7 mil. Viso labo 21 mil. 200 tūkstančių kareivių.

Jeigu prasidėtų karė del to, galima Serbijai turėti uostas ar ne, tai Europa kareivijos reikalams — ginklams, parakui, maistui, kelionei ir atlyginimui už išardytus miestus ir kaimus kasdien turėtų išlaidų nuo šimto ligi pusantro šimto millionų rublių.

Jeigu prasidėtų tokia karė, tai po 14 dienų esą būtų pusė milliono sužeistųjų ir 100 tūkstančių užmuštųjų. Toks žmonių skaičius būtų 100 kartų didesnis už Alesio ir Duraco, del kurių eina ginčai, 5 kartus daugiau, negu visas Balkanų pakraštys nuo Černogorijos ligi Graikijos sienos.

Jeigu prasidėtų karė del Alesio uosto, tai didesnė Europos fabrikų dalis turėtų paliauti dirbusi, ištisi žemės plotai pavirstų tirlaukiais, prekyba sustotų, bankai subankrūtytų.

Jeigu prasidėtų tokia karė, tai paliktų badas ir ligos Londone, Berline, Paryžiuje, Viennoje, Maskvoje, Milane ir Ryme; bent 20 millionų šeimynų turėtų ašaras ir inpulti baisiun vargan; po viso to turėtų pereiti 50 metų, kad viskas galėtų pasitaisyti ir pakilti ant dabartinio laipsnio.

(„Šaltinis''.)

BALKANŲ PUSSALIS.

(Tąsa.)

Dabar priseina aprašyt iš eilės ketvirtoji viešpatystėlė, dalyvaujanti Balkanų koalicijoje — būtent, Graikija. Jeigu pastarosios trįs viešpatystės susirišo prieš bendrą priešą, — tai jąsias rišo apart noro nusikratyti priešą da ir rasinė slovėniška kiltis. Kas kita jau su Graikija. Ji prisidėjo grynai iš neapykantos prieš priešą, kuris sumušęs buvo į smulkius šmotelius buvusią senovės Graikijos didybę, sunaikindamas daug senovės brangių liekanų, kurios šių dienų mokslo vyrams būtų labai žingeidžios ir reikalingos ir kuriomis da ir po šiai dienai allinų tauta didžiuojasi.

Kad suprast psychologiją dabartinių graikų, reik pirm visko žinot, kad Graikija del jųjų nepakakina tame stovyje, iš kokio susideda dabartinė Graikijos karalystė. Didis kultūriškasis palikimas senovės Ellados, palikimas, kuriuomi maitinasi visas mūsų kultūriškasis gyvenimas, vis da palaiko ainiuose Sokrato ir Perikleso, Fidijaus ir Aleksandro Didžiojo jausmus didžių tautiškų genijų. Nebus perdaug pasakyta, jeigu priminsim, jog nežiūrint į daugmetinį svetimšalį jungą, graikai save skaito tiesotais valdytojais Artimųjų Rytų, kaip Balkanuose, taip ir Mažojoj Azijoj. Į turkus jie atsineša, kaipo į aziatus-plėšikus ir juose mato vien tik užgrobėjus. Suprantama, yra Balkanuose ir kitos krikščioniškos tautos, bet graikai neskaito jųjų „mažesniais'' broliais o kokiais tai žemos rasos atstovais, kurie, pagal graikų nuomonės, privalo visuomet nusilenkt prieš ellinus.

Toji puikybė, tas nenoras pripažinti teises kitų tautų, prigtam rėmimasis ne ant savų užpelnų, bet ant savo protėvių, — atstumia nuo graikų bulgarus, serbus ir armėnus, padidina tautiškąjį išsiskirstymą, kuris yra bloguoju ir svarbjuoju ypatingumu visuomenio ir politiškojo gyvenimo viso Levanto (Graikijos). Ant tos papėdės įvyko atskyrimas bulgariškos bažnyčios, sulošęs varbją rolę savitarpiniuose atsinešimuose graikų ir bulgarų.

Turkai-užkariautojai visus krikščionis vadindavo „romais'', kaip save vadindavo ottomaniški graikai nuo laikų Bizantiškosios viešpatystės. Po užėmimui Konstantinpolio sultanas Muhametas ne tiktai išdavė prisakymą išrinkt patriarchą ant esančios tuščios sėdynės, bet pats dalyvavo toje ceremonijoje, kaip seniaus darydavo Bizantijos imperatoriai. Kad parodyt savo prielankumą, jis padavė visus krikščionis po valdžia patrijarko, kuris aplaikė į savo rankas ne tik bažnyčią, bet ir mokyklas, taipgi, išdalies, teismą šeimyniškuose dalykuose. Bulgarams tas pasirodė persunkia valdžia, nes graikiški kuningai nepripažino bulgarų kalbos ir norėjo laikyt pamaldas ir mokint vien-tik graikų kalboje. Dabargi bulgarai išsiliuosavo ne tik nuo to jungo, bet daugelyje kitų dalykų nuėjo pirmyn daugiau už graikus, nors Graikija yra aplaikiusi neprigulmybę 50 metų pirmiaus už Bulgariją. Bet tas pusamžis praėjo ne ant kokio-nors vaisinko Graikijai darbo, bet ant siauro vidurinių politikierių kovos lauko. Apšaukdama Graikiją neprigulminga, Europa apsiautė jauną respubliką gražiomis ir romantiškomis illuzijomis. Ne uždyką Byronas sudėjo savo neramią galvą laukuose sukilusios Graikijos. Bet net jo karžygiškas palikimas buvo aptamsintas, kuomet jis rado šalyj griežtą skirtumą graikų XIX. šimtmečio su valstiečiais senų laikų Ellados.

Gal-būt po įtekme tojo neužsiganėdinimo, pergyvento geresniais tuomlaikiniais žmonėmis, radosi mokslinčiai, kurie paabejojo net pačiam paėjimui dabartinių gyventojų Pelaponeso, Beotijos ir Tessalijos; radosi teorija, kad tai jau ne graikai, bet slovėnai. Viduryje aštuntojo šimtmečio tose vietose ištiko baisi pavietrė, kuri, pagal manymą tyrinėtojų, sunaikino visą šakninę senovės giminę, išlikusią tada tik ant nekurių salų. Toji pavietrė pasitaikė su užėjimu ant pietų šalies slovėniškų tautų, jau tuomlaiku apgyvenusių šiaurinę dalį Balkanų pussalio.

Sunku spręsti, ant kiek teisinga ta teorija, tuom labjau, kad abelnai ištyrt antropologiškai tyrumas rasių, tiek sykių kilnojančiųsi Europos tautų iš vietos į vietą, yra labai sunku. Visuose kūno sudėjimuose dabartinių graikų galima daug rasti panašumo ne tik veiduose, bet ir stovylose, kokias skaitome pas senovės graikus. Labjausia kaimuose metasi į akis gyventojų tyrumas ir puikus sudėjimas, kas gimdo mintyje persitikrinimą apie jų tikrą ellinizmą.

Jeigu spręst pagal kalbą, tai dabartinėje Graikijoje yra 2½ milliono graikų (tiek pat yra jų Turkijoje), 200,000 albanų ir apie 30,000 maišytų tautų. Yra da keletas tūkstančių žydų, kurių graikai labai neapkenčia ir kiek galint persekioja. Beveik visi gyventojai išpažįsta viešpataujantį

KAZYS PUIDA.

KOL SAULĖ PATEKĖS . . .

— Tęn ne tiek rusicizmo, kaip pas mus.

— Dabar man aišku: gelbėdamas prigimtą lietuvį nuo rusicizmo, padarei tamsta iš jo lenką. Tai juk vis-gi tikslo neatsiekei, nes jokio, ankštoje prasmėje laikanties, jokio tikslo tamsta neturėjai.

— Kaip-gi neturėjau?

— Tai kame tasai tikslas? — užpuldinėjo Marytė.

— Kalba, gimtoji historija, tėvų tradicija, tikėjimas...

— Visa tai labai gražu, bet mano pusbroliai Kybartai, tamstos vaikų draugai, juk čia, Lietuvoje, išėjo gimnaziją, ar jie nemoka gimtosios kalbos, historijos, ar juose nėra tėvų tradicijos, ar jie nustojo tikėjimo ir virto pravoslavais, nors tikėjimo rusų kalboje mokinos? Juk ne, tai kodel ir kuo geresnė Varšava už Vilnių, Kauną, Šaulius, Panevėžį?

— Žinai tamsta, persunkus tai man klausimai ir niekuomet aš jų rišti nesirūpinau, nes niekuomet jie nebuvo manyje iškilę. Tėvai taip darė, taip ir aš dariau — kaip jie darys, ne mano darbas...

— Bet vis-gi grįžtant atgal: ar lietuvis, ar lenkas tamsta? Juk pas mus, kaip niekur pasaulyje, susitvėrė ištisa terminologija bajoro lietuvio tautiškumui apibudinti. Turime: lenkus-lietuvius ir lietuvius-lenkus; turime lenkus pusiau-lietuvių pusiau-lenkų kultūros, arba lietuvius lenkų kultūros ir dar kaž-kokį šiupinį: historinių Lietuvos ribų lietuvius-lenkus ir atžagariai, lygiai taip-pat etnografinių Lietuvos ribų lietuvius-lenkus ir atžagariai, vienu žodžiu: *litvin polskiego pochodzenia* ir *polak litewskiego pochodzenia,* arba, visa tai vienon formulon suvedant, gausime begalo indomią pasaulio historijoje tautą *„cygono-chinczycy polskiego pochodzenia"* — skaniai juokdamasi užbaigė Marytė.

Dabkus tylėjo, lyg užgautas, lyg svarbaus argumento tiems užpuldinėjimams atremti jieškodamas. Galų-gale tarė:

— Nesupyk tamsta, bet man rodos, kad tokiems svarbiems klausimams rišti tamsta... truputį, atvirai tariant,... perjauna.

Marytė neiškentė ir balsiai nusijuokė.

Plika Dabkaus kakta su didele prašvaiste ligi pakaušio išpradžių buvo susiraukusi, paskui išgiedrėjo ir, lyg pro save nutaręs, atsiliepė:

— Et, jaunimo dabar esama!

— Geresnio, negu pirma. Juk nepaskaitysi tamsta šiandieniniam jaunimui už nuodėmę, kad jis galvoja ir žinosi kuo esąs ir kuo būti privaląs?

— Niekuomet! — sušuko Dabkus.

— Tai verčiau užmirškiva tuos ginčus, nes nė tamsta manęs, nė, matomai, aš tamstos neįsitikįsiva ir palikiva kuo bėsą: tamsta klaidžiojąs, o aš savyje... Pakalbėkiva geriau apie štai ką: ar nepravartų būt? gegeriau apie štai ką: ar nepravartu būtų gerengus?

— Kodel ne! visai gera būtų, — sutiko jis.

— Tai matai tamsta, sukviesime jaunimą, sukrutinsime senius — kiek gyviau bus ir invairiau. Apie dieną sunku šiuo tarpu spręsti, ilgainiui pamatysime, — kalbėjo Marytė prie namų artindamasi. Visų-geriausia būtų joninių vakarą, jei tik giedras oras būtų.

— Panele, panele! — šaukė skardus Magdžiukės balsas.

— Einu, einu, — čia-pat iš-už krūmų atsiliepė Marytė ir abu ėmė greičiau eiti.

— Raitas pasiuntinys atnešė panelei laišką iš Purvių. Anapus gonkų laukia atsakos, — tarė Magdžiukė laišką Marytei induodama.

— Atsiprašau, — kreipės ji Dabkun ir skubjai atplėšusi, ėmė skaityti: — „Gerbiamoji! — Repeticija „Amerikos pirtyje" skiriama pas mane už dviejų dienų. Teiksies tamsta pranešti draugui Eimučiui ir pati atvykti trečią valandą po pietų mano tėvų sodybon. Tamstą gerbiąs M. Gurčinas". — Akis godžiai bėgiojo iš eilutės eilutėn, tarytum dar ką surasti stengės.

Greitai nubėgo kiton namų pusėn ir tarė pasiuntinin, jaunan piemenukan, arklį už pavadų belaikantin:

— Pasakyk, mano mielas, p. Gurčinui, kad paskirtu laiku pribūsiva.

— Gerai! — atsakė vaikutis, užsimovė nušutusią kepuraitę ant tokių-pat nušutusių nuo saulės gelsvų plaukų, užšoko ant arklio ir nujojo.

Atsigręžė ir bėgo jau prie svečio, bet išgirdo, salėn inbėgusi, brolio balsą ant verandos, pasisuko atgal ir nubėgo aukštyn.

Jautri jaunos mergaitės, darbo pasiilgusi, iš gimnazijos varžančių sienų ištrūkusi mintis reikalavo darbo, ko-nors konkretinio. Tautiniui klausimui taip lengvai išsirišus, reikėjo kokiu-nors būdu tos naujai sukilusios jėgos gyvenime sunaudoti.

Ilgai laikė tą laiškelį rankoje ir nežinia kelintas kartas skaitė tą tokį nieko nesakantį sakinių sanryšį.

— Vis-gi, vis-gi!.. — šnabždėjo pro save. Viešan gyveniman stojančią jaunutę jėgą pakvietė naujon darbų dirvon kaipo subrendusiems žmonėms lygią. Pakvietė ją lietuviškai — tas jai visų-svarbjausia buvo. Pirmasai laiškas apie viešus dalykus kalbąs ir ją viešan darban kviečiąs, lyg likimo rankos vedamas, užgavo naujai susikrovusius jausmus ir kvietė juos realinin atgijusios tautos vargų-darbų vandenynan...

*
* *

— Mažojon brikutėn... mažojon brikutėn! — delnais lūpas apėmus, šaukė Marytė vežėjin, ant gonkų stovėdama.

Neužilgo vežėjas privažiavo, ir senio Butrimo raginami, susėdo brikutėn Marytė su Eimučiu. Ilgai derėjos juodu, kuriam pavadžioti, kol nesusitaikino: Marytė anon pusėn, jis atgal.

Iš pono malonės išėjusi, kitados visų paikinama, kumelė bėgo apytinge risčia paprastu kaimo keliuku, mažai išvažinėtu.

Iš abiejų šonų stačia, tvirta siena stovėjo rugių mūras, kuris, lengvo vėjelio pučiamas, siūbavo lyg melancholinio valso tėn nusidriekusi gaida. Tarpais marguliuodavo daugspalvis gyvomis gėlėmis ataustas pievų kauras lyg fonas, ant kurio invairiausius raštus tvėrė ilgosios smilgos, melancholiniai velniapūkiai ir susimąsčiusios gegutės. Kartais, senojo durpyno juodumynas vaizdžiu juodu tašku išsiskyrdavo iš to, akį veriančio, reginio puikiu, gausiu melsvųjų nepamirštinėlių vainiku, kurio viduryje plūduriavo pasipūtę purėnai...

Eimutis godžiomis akimis vedžiojo aplinkui, lyg tuo reginiu nepasitenkindamas, lyg ko dar gražesnio jieškodamas.

Užvažiavo ant kalniuko. Nuo viršukalnio atsivėrė neapsakomai gražus reginys. Tarp pievų margumyno, tarp javų nenuilstančio šnabdėsio ir bangojimo, raitės mėlina Ventos juosta ir mainės nesuskaitoma varsų daugybe, globė ir prausė savo vandenyse miriardus karštų saulės spindulių, tarytum juos atvėsinti stengės...

Eimutis netvėrė iš tų gamtos gražybių.

— Sustok, sustok! tamsta. — Šaukė jis viena ranka vadžių graibydamas, kitą ištiesęs erdvėn.

Marytė sutraukė vadžias ir brikiukas tuoj sustojo. Nesiklausė ji kam sustoti reikėjo, tiktai pakreipė akis ištieston jo rankon ir viską suprato.

Ilgą valandžiukę abu tylėjo tos savotinės, ramios grožės užžavėtu. Iš laukų ir pievų erdvės plaukė toji grožė, tokia romi, tokia švelnutė ir lygi ir tokiu moloniu glomonėjimu smego žiūrėtojų širdin, taip traukė akį varsų harmonija, viliojo savo prieglobstin atsilsėti, atsikvėpti, vargų naštą valandėlei nuo pavargusių pečių numesti ir pilna krutine paalsuoti, širdin ir sielon „skaisios sveikatos" įsileisti...

— Kaip gražu!... Kaip tylu aplinkui! — retai tardama žodžius lengvai virpančiu balsu, atsiliepė Marytė.

— Kaip Mickevičia Akermano tyruose intempė klausą anoje apmirusioje, tarsi, tyloje bene išgirsiąs ką jį iš Lietuvos šaukiant, taip aš tokiomis tylos valandomis intempiu manąją klausą, bene išgirsiu iš amžių gelmės Tėvynės balsą, tautos būtybės slėpinį tariant tam išrinktajam, kuris tautą savo dvasios galybe pabusti privers... bet, matomai, tasai dvasios milžinas dar negimė tarp lietuvių... — tyliu, mystiško sopulio apgobtu, balsu kalbėjo Eimutis.

— Važiuokim! — trumpai mosterėjęs ranka, pridurė jis.

Brikiukas ritos išpalengvo daubuotomis laukų keliuko vėžėmis. Abu tylėjo tūlą laiką, bet kiekvienas svarstė pro save kažką.

Pirmoji atsiliepė Marytė.

— Kodel toks malonus ir drauge toks sopulingas tėvynės meilės jausmas... — lyg pati savęs būtų klaususi.

— Kodel? — atkartojo klausimą Eimutis ir nutilo, lyg atsakos jin jieškodamas. Po valandėles atsiliepė:

— Ar ne kiekvieno jausmo toksai apsireiškimas, t. y. malonus sopulingumas ar sopulingas malonumas, visvien kaip nepavadinus?

— Nežinau, — atsiliepė Marytė, kuri nepaprastai atvira būdavo su juo.

— Man matos, kad visų jausmų vienodas pamatas: — žmogaus širdies atjautimo laipsnis. Tačiau, kalbant apie minėtąjį jausmą, rodos, reikėtų jis kiek giliau išnagrinėti. Galų-gale, bene svarbu jausmas teoretiniai apibudinti, formuluoti; nesulyginamai svarbjau tasai jausmas turėti ir gyvai, užmatančiai jausti viskas aplinkui ir neišvengtinai patį save. Be savęs atjautimo neinmanomas užmatomasai, gyvasai kitų jausmas...

Marytė atidžiai sekė mintimi kiekvieną žodį, lyg nutarimo laukdama kaž-kokiam paslėptam iš visų. tik vienai jai žinomam jausmui-sumanymui. Intimpę veido nervai išsilygino po pastarųjų jo žodžių.

— O giedros, vilties jausmui nereikia? — klausė.

— Paniuręs jausmas gyvame gyvenime nedaug vertas. Vilties? — patylėjo valandėlę, — o kas nesivilia? — užklausė jis.

— Tai ir tamsta nebe nuodėmės? — juokės jau iš jo Marytė, džiaugdamasi, kad jis netėmytinai duodas į jos išstatytas pinkles įsivilioti.

— Kokios? — stebėjos jis.

— Na-gi šitos, širdgraužinės nuodėmės, — tarė ji smiliai suleisdama savo akių žvilgėsį jo veidan taip, kad jis nepatėmytų.

— Daug tamsta žinoti nori, — netikėtai prabilo jis į jos žodžius.

— Ar tai toks didelis slėpinys? — erzino ji.

— Joks.

— Tai vadinasi: — už kalnų, klonių ir daubų — širdužės netekau! — nuniuniavo Marytė.

— Be kalnų, klonių ir daubų širdužė savo kūtėje tupi! — tuo pačiu tonu atsakė jis.

— O juk tamsta daug matei „nuodėmingosios" lyties ir nėviena nesuviliojo?

— Nėviena!

— O aš imsiu ir suviliosiu! — erzino jį vis labjau ir pamatė, kad jo veidu nuškrydo rausvutis debesėlis; pamatė, kaip sukando dantis ir sučiaupė lūpas, ka dsuvaldyti kįlančias veidan kraujo bangas. Nudžiugo visa ir, jo sumišimą užslėpti stengdamos, sušuko skardžiu ir linksmu balsu ant kumelės:

— Na! krutinkis tu, emerite!

Eimutis pažvelgė jon iš-po antakių ir ėmė balsiai juokties.

Marytė net nustebo ir užklausė:

— Iš ko tamsta taip juokiesi?

— Iš tamstos! — atsiliepė pro sveiką, skardų juoką.

— Iš manęs!

— Tai-gi, iš to manęs suviliojimo.

Marytei pasidarė skaudu. Iš pirmosios susipažinimo dienos, Eimutis padarė jon gilų įspūdį ir tiko jai labai. Jaunutė, gyveniman vos bežengdama, nepatyrusios mergaitės širdis, kurioje pradėjo moteriškė gimti, atsiliepė pirmais gyvo jausmo atskardžiais. Nevieną kartą pastebėjusi buvo, kad ji Eimučiui tinka. Juk moteriškė pirmutinė visuomet atspėja vyriškosios širdies slepjamąjį jausmą. Beto, tautinis jos atgijimas tokiais tvirtais, nesutraukomais siūlais buvo surištas su Endriaus Eimučio atsiradimu jos artymesniųjų pažįstamų tarpe. Iškili, stati, tvirta ankštose aistetikos ribose Eimučio stovyla nuolatos vaidenos jai kaipo galūtinas jos gemančios meilės tikslas.

Ir dabar tasai juokas, toks naturalinis, toks sveikas, be mažiausios nudavimo žymės! Peiliu atsirėmė tasai juokas jos širdin ir skaudų nepasitenkinimo rūką užvilko ant jos veido.

— Perdaug mane viliojo, todel šiandien aš nesuviliojamas, — tęsė toliau Eimutis. — Įvairių tautų gražiąją lyį pažino-

(T. b.)

J. WEYSSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė
KAZYS PUIDA.

— Tinka kuningui po rugius vaikščioti? Aš begalo mėgiu, ypač kai žydi.

— Vaikščiodavau ir aš, bet lioviausi; perpasaulinės mintis užeidavo.

— Tiesa, užeina! — nusijuokė Mikolas gašliai, nes atsiminė, kad pražydėjusių rugių kvaptis keldino jame moteriškių paveikslus ir kaž-kokį kvapčių giminiškumą. Ir tasai nendrių miškas, saulės kaitinamas, žadino, tolygius reginius.

Priplaukė pagalios krantą, išlipo ant salos ir išsitiesė tirštame augalotų medžių pavėsyje ant žolės.

— Kiek čia uogų! — vis laisviau šaukė Leleika.

— Tik girtuoklių kuningas nevalgyk; apsvaigina jos, o net ir užnuodija.

— Kad tai mėlynės! ve — viduryje raudonos, ne baltos.

— Tiesa...

— O čia avietės! pačios kvapniausios, miškinės.

Iškur atsirado čia valgomųjų uogų sėklos? Ar tai vėjas supiršo salą su tolimais Južintų parko kalneliais? Ar visą salą nutraukė koksai praamžinas potvynis nuo didesnio žemės ploto? — Nesvarstė to jaunieji, tik rinko saujomis uogas ir valgė, nes jaunos buvo ir puikiai gesino troškulį.

Mikolas išsiėmė iš tarbos valgį.

— Degtinės kuningas geri? — ne?

— Svaiginamųjų gėralų nevartoju.

— Bet man kuningas nedrausi... tai vėsina.

Užkando kiek duonos su mėsa; geriau tiko žali agurkai ir anstybieji raudoni obuoliai, „perlutkomis" vadinami.

— Kuningas, rodos, ir tabako nerūkai?

— Nerūkau; vengiu visų narkotikų.

— Matau, kad kuningas tai — tobulybės inkūnijimas — lengvai tarė Mikolas.

— Ar-gi gėda tobulybės siekti? — atsakė Leleika vaikiška rimtimi.

Tai buvo svarstytina mintis, bet Mikolas, visai pasaulinio ūpo apimtas ir negreitas čia prie metafizinio pašnekėsio, sužiovavo ir išsitiesė ant žolės. Kuningėlis-gi sėdėjo juodan kamuolin susirietęs, ant kurio raudonavo rausva jo galvos uoga.

Kaitra, stiprių kvapčių prisirinkusi, pilna buvo gamtiškos pagundos. Kaž-kas laukiniai bei gašliai alsavo arčioje, lyg meilingai pagreitintais atdusiais; ore mirgėjo elektros šiurpuliai, tyloje — moteriškės šauksmai. Ir jeigu Mikolas būtų toje tuštumoje pamatęs geiduliu žibančias mergaitės akis, jeigu dargi būtų lūpų ritmingumą pajutęs ant savųjų lūpų, — nebūtų nėkiek nustebęs. „Ji" taip arti buvo...

Staiga atsiliepė Leleikon:

— Ar kuningas darbo... bei nusiraminimų metu nesigaili kartais... gyvenimo?

— Tamsta vadini gyvenimu fyzinį pasismaginimą? —

— Intelekto išdalintą... intelektualės kritikos nupuikintą — paaiškino Rajeckis.

— Taigi. Bet kaip išdalintą? — Aš turiu tam atskirą teoriją.

— Na? kokią?

— Teorija ne mano, sakoma būk indų esanti; aš suradau ją vienoje kningoje ir mėginu... pridėti gyveniman.

— „Taikinti" — norėjai kuningas pasakyti?

— Taip, taip: taikinti. Tik ji nevisiškai švari.

— Ko-gi turiva gėdyties tarp savęs, vyrai vienodų metų ir ant tuščios salos. Kukta juk mudviejų nesupras.

Snaudžiąs Kukta, išgirdęs savo vardą, pakreipė pusiauprimerktą akį išjuoktinai:

— Teiksis nesuprasti...

— Tėma, matai tamsta, tokia — kalbėjo jaunas kuningas — jei lengvai svarstyti, tai nuves nuodėmėn; o rimtai bylojant gal tai ir šventas dalykas?...

— Galiva visai rimtai kalbėti.

— Jeigu taip...

Gilus mintijimas ir kova su nedrąsa išmušė prakaito lašus ant baltos kuningo kaktos. Po valandėlės pradėjo pro dantis, lyg skaudžią operaciją kentė:

— Kai kalbėjova apie fyzinį pasismaginimą, reiškė tai filosofijos žvilgsniu: lytinį patraukimą.

— Pamatiniai — taip.

— Jei aš tai atmesčiau, būtų nepergudru. Ta jėga Dievo sutverta, galinga ir gera. Bet ji visaip vartotina.

— ....??

— Man rodos, kad žmonijoj ji nevien santuokai vyro su moteriške tarnauja.

Mikolas, nepaprastai kuningėlio išvadomis užimtas, atsisėdo, ir apkabinęs abiem rankom kelius,

atidžiai klausės.

— Lytinį patraukimą galima... kaip tai sakoma? — rusiškai: **odolieti** —

— Įveikti. Suprantu: kuningas manai apie abstinenciją, padėkim kuningijoje.

— Apie tai ir dar nėra...—kovojo Leleika su laiškaus išsižodinimo sunkenybėmis. — Galime įveikti, bet ne niekais paversti. Tai yra apskritai tverenčioji, kosminė jėga. Su jos pagalba vieni suranda naujus gamtos įstatymus, kiti rašo dailias kningas, tveria dailės veikalus. Visų-žemiausiai tą jėgą sunaudoja žmonijai pratęsti.

— Ir aš buvau pastebėjęs — tarė Mikolas — kad protinis darbas susilpnina erotinius geidulius, ir atžagariai — po triukšmingos aldros žmogus nelabai tinka protiniam darbui.

— Aldra tai jau paleistuvystė — lengvai susiraukė kuningas — aš nenoriu skaityties su ja mano teorijoje. Man rūpi žvėriškoji energija dvasinėn perdirbti.

Rajeckis pajuto, kad Leleika geriau už jį mintija; susiėmė ir klausės atsidėjęs. O kuninkas košė pamažu, intempta mintimi, klapišku atkaklumu, savo išvadas.

— Man matos, kad Ponas Dievas, sutvėręs žmoguje tą instinktą, paliepė juo naudoties.

— Žinoma. Yra tai ingimtas instinktas, taigi ir reikalingas, ir pagirtinas.

— Aš ir nepeikiui nėvieno žmogaus, kur veda ir veisias. Bet jei iš to instinkto gemanti jėga tinka daugeliui tverenčiųjų žygių atsiekti, tai žmogus gali pasirinkti, kuriam ją sunaudojus.

— Tai yra kuningas nori pasakyti, kad tą jėgą galima padalinti prokreacijai ir protiniam darbui? Nekalbu apie katalikų kuningų abstinenciją, nes tai jau nusimarinimas.

— Aš kaip tik noriu kalbėti apie visišką vyrų švarumą. Del manęs tai visai nenusimarinimas.

— Tai jau... skonio bei temperamento dalykas.

— Tai gali būti lygiai dailaus pasitenkinimo šaltinis, kuomet junti, kad žvėriškąją lyties jėgą perdirbi prakilnion, žmoniškon intelektualėn jėgon. — Ir tai galima perdirbti — užbaigė kuningas tvirtu įsitikinimu.

Patylėjo valandėlę, patikrindami ištartas mintis. Mikolas vėl užkalbino:

— Ir kuningas niekuomet nepažinai moteriškės?

— Niekuomet.

— Bet kartais ilgu būdavo... ką? sunku?...

— Gal ir ilgu... Tiktai aš jaučiau iš mažumės, jog man kitas kelias skirtas... O nuo to laiko, kuomet supratau galįs savo žvėrines jėgas dvasiniam darbui bei Dievo garbei sunaudoti, jau man ir nesunku.

— Išdalies suprantu — — Bet kaip kuningas suvartoji tai praktikoje? kaip perdirbti? Tame visas dalykas!

— Dirbu nuolatos smegenimis, skaitau, o jei ne, tai svarstau mintis, kurias ilgainiui surašysiu. Ir vengiu visų žadinančių progų.

— Todel kuningas neini į žydinčius rugius — suprantu. Na, o jeigu pasitaikįs priepuolinga proga, nesakau aktyvė, bet lytinio sužadinimo?... prie kokio-nors susitikimo, reginio... kad ir šiandien, čia, kame gamta kviečia fyzinin pasismaginiman? Čia kvėpja puikumu...

— Jaučiu ir aš — atsakė kuningas, pakeldamas akis į iškilniąsias savo vizijas — bet mano turima jau tokio akaklumo... atkaklios valios — — aš jau moku perdirbti. Iš lytinių įspūdžių gema prakilnesnės mintįs. Ot ir iš tos salos pagundų gimė gražus pašnekėsis.

Kai tik pavadino tą pašnekėsį gražiu, kai matant jis nutrūko. Mikolas nuostabjai žiūrėjo sutonuotan jaunan klapan, kurs iš pirmo pamatymo pasirodė jam vos tėmytinu. O kuningėlis nusileido savo kasdienini kevalan, sėdėjo tyliai nuleistomis rankomis.

Tačiau reikėjo medėjui liauties ilsėjus ir perkratyti salos krantai, ant kurių, anot kalbų, perėjos genžės, o antįs tai jau būtinai turėjo būti. Mikolas sumanė apeiti salą pėsčias, nes luotą sunku buvo stumti per nendres. Kukta darbščiai jieškojo, medėjai užtektinai prisižiūrėjo nepaprasto nendrių augalotumo, užkampjų daug žadančių, laukinių kai nebūties pasaulis, privalgė dar uogų, gėrė, neturėdami kitokio, saldaus bei tiršto ežero vandens,—bet ančių nesurado. Antims-šeimininkėms bei šeimyna besirūpinančiomis malonesni buvo šiuo metu riebųs, žmonių kultūrai artimi krantai. Iš tos kultūros maitinosi, iš jos kartais ir mirtis išeina. Toks jau ančių likimas žmogaus likimui panašus. Salą aplankys jos rudenį, kuomet visos mokės lakioti, bus greitos, debesimis skraidys pasilinksmindamos bei užjūrėn kelionėn rengdamosis.

Paauglių ratas vienoje vietoje buvo nutrūkęs; mūlo bei žvyro skara nuslinko nuo kranto ežeran, kuris, nežiūrint nepaprastai tylios dienos, glaudės krantan mažomis vilnelėmis. Tų tai vilnelių garbunėlių bylą girdėjo medėjai pailsio metu.

(T. b.)

AITVARAS

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tąsa).

ji būtų pažymėta ištikimo tautiškumo antspauda. Pastaruoju metu, po Stolypino tautinės politikos intekmės, visi mėginimai, tokiam tautiškumui neatsaką, nors aiškiai reikalingi mokyklos pagerinimui, susitinka su neapgalimomis kliūtimis; mokyklos veikėjai, be anojo tautiškumo cigelio, atstumiami nuo mokyklos neveizdint jų pedagoginių gabumų.

Tokioms priemonėms mokyklos gyvenime beviešpataujant ir tenka priminti, kad bloga mokykla niekuomet negali būti tautinė mokykla tikroje to žodžio prasmėje. Kitais žodžiais tariant, tokia mokykla negali tarnauti tautos reikalams, bet tiktai kliudo juos, nors ir prisidengia tautiškumu.

Daugelis, žiūrėdamas mokyklon klaidžia mintimi, mano, būk mokykla tveriama ne realinėms vertenybėms gaminti, ne žinojimui bei auklėjimui, kas kiekvienos tautos kultūriniam **augimui, turtui ir** stiprybei reikalinga, bet išskirtinai jausmingumui bei ūpui. Paėmus kokią-nors kitą veikimo sritį, pa-

matysime jog niekuomet neužsimoka auklenti savą vaiką, vieton pasiskolinus svetimo gero.

Įsigalėjęs mūsų kasdieninėje spaudoje partiviškumas ir vienas kito nenustojąs ujimas nustūmė užpakalin švaresniuosius tautinės gyvybės reikalus. Nesuvoktinai taikinas tie ponai, ar silpnu balsu užprotestuoja retkarčiais prieš mūsų pamatinio tautinio turto užgriebimą svetimų, griežtai mūsų kultūriniai-tautiniems idealams priešingų elementų. Tomis „lietuviškumo'' nuograibomis, kuriomis minama mūsų žemesnioji ar vidurinė mokykla niekuo būdu nevalia pasitenkinti. Tuo tarpu, su gerų mokyklų pagalba galima būtų paskleisti supratinas, kad mokykla tveria reales vertenybes ir turtus niekuomet nemenkesnius už prekybą ar pramoniją; kad prie gerai sutvarkyto ir plačiai paskleisto apšvietimo kraštas gali tvirtai atsistoti ant kojų, išplėsti visas savo dorines bei medžiagines jėgas ir nereikalauti masinės išeivybės — nereikalauti tautinis apsileidimas, tamsumas bei nerangumas svetinu kapitalu šelpti. Tuomet aiškiai pasirodytų, jog by kokia mokykla, tai neišteisintinas prasižengimas prieš tėvynę.

Išeiga dvejopa: — ar, kultūrinių lenktynių kelian įžengę su mus aplenkusiomis tautomis, reikia prie plačiai sutvarkyto masų apšvietimo ar tai per gerai organizuotą mokyklą, ar per specialius leidinius atsiekti tasai augštis, kad užėmus tarp tų tautų visiškai savistovi vieta, kad jokių auklių nereikalauti daugiau ir tuo būdu įstoti tikron tautinės pažangos ir būsimųjų tautiniai-kultūrinių laimėjimų vėžėn; arba, atsisakius nuo tų pasiryžimų, auklenti tasai naminis tautiškumas, toliau etnografinių sienų nesiekiąs — juk ir tai tikras tautinis kelias, bet tiktai jo gale neišvengtinai susidursi su visokiais netikėtais atsitikimais, kurie grūmos ne tik tautos nuosekliam augimui, bet dargi jos būtybei.

Kuris tų dviejų kelių pasirinkti — bereikalinga aiškinti ir kiekvienas supras kuriuo tųdviejų kelių eidami prieisime prie tautos vertybės, didybės, gando bei garbės durų. Abejotina, kad dargi siauro patriotizmo žmonės pasitenkintų pirmykščia tautiškumo forma, kokią matome Turkijoje ar Chinuose, kuriedvi valstiji kitų išnaudojami ir engiami nežmoniškomis priemonėms.

Toms visoms, dar šiandien užčiuoptinai neužmatytinoms, pasekmėms išvengti visųpirmiausia reikalinga gera mokykla ir todel mūsų tautiniai-kultūrinių darbų eilėje pirmą vietą turi užimti geros mokyklos sutvarkymas.

Kol kas tekalbama tiktai aplamoje prasmėje apie gerą mokyklą, nelytint tų **ypatingumų, kurie** turi tikti tiems lietuvių tautos ypatingumams, apie kuriuos bus kiek vėliau kalbama.

Gera mokykla — tai reiškia — mokykla be jokių apribojimų patenkinanti pribrendusį mūsų kultūriniai atsilikusios liaudies reikalą; mokykla ne skatikinė, bet įtaisyta sulyg naujausių hygijenos reikalavimų ir aprūpinta naujausiais pabūklais ir gerais mokytojais; mokykla, einanti plačiu apšvietos keliu, nevaržoma iš šio atžvilgio jokiomis politinėmis, tautinėmis ar religijiniai-dorinėmis tendencijomis.

Pastaroji sąlyga, atsižiūrint mūsų realinin gyveniman, reikia skaityti ypač svarbja. Tai nereiškia, kad mokykla privalo atsisakyti nuo auklėjimo uždavinių, bet tai parodo, kad tarp auklėjimo uždavinių apšvietimas pats iš savęs yra pirmutinis ir svariausias uždavinys. Apšvietimas, auklėjimo ribose, tveria tikslą, o ne priemonę ir, suteikus jam nieku nevaržomą laisvę, galima iš jo padaryti pamatas kitokioms auklėjimo intekmėms.

Prisilaikant kitų nuomonių prieisime prie tų išvadų, kurias parodė rusų mokykla. Joje lig šiandien viešpatauja principas: — ne tiek apšvietimas, kiek auklėjimas svarbu; kad geresnė bloga rašto mokykla su religijiniai-dorine bei tautine pakraipa, negu gera apšvietos mokykla, kenksmingą laisvamaniškumą vaisinanti; kad geresni apižlibiai pirmykščiai pedagogai už apšvietimu „ištvirkintus'' mokytojus; kad geriau daug ko nemokyti, kitkas išguldinėti gi ne peraugštai tiesos prisilaikant, bet patriotiniai bei religijiniai užbaltinus... Iš tokių auklėjimo bei apšvietimo principų vienas žingsnis, logikos keliu einant, prie išvados, jog apskritai imant storžieviškumas ramesnis ir atsargesnis už apšvietimą. To, rodos, nereikia prirodinėti, bet tik atsižiūrėti į tai, ką toji auklėjimo bei apšvietimo systema sutvėrė Lietuvoje. Jos pasekmės geriausia bus numanomos, jei pažvelgsime liaudies apšvietiman, žemesniojon mokyklon. Pasekmės tos — menkutės ir nei iš vieno atžvilgio savo tikslo neatsiekė. Jei apšvietimo nuošimtis pas mus sulyginamai didesnis už kitų tautų nuošimtį, tai ne valdiškosios mokyklos tame nuopelnas, bet instinktivinio mūsų liaudies veržimos švieson ir tyrai šeimyninės pedagogikos, kurią visųvaizdžiausia išreiškė P. Rimša savo grupoje „Lietuvos mokykla 1864—1904 m.''

Tokiu būdu, pripažindami, jog šiandieninė mokykla nė per pusę savo tikslo neatsiekia iš apšvietos atžvilgio, turime rūpinties visomis išgalėmis jos pataisymu. Suprantama, jog gera mokykla tai kertinis mūsų tautinių pasisekimų i rauklėjimo akmuo, bet drauge su tuo turime suprasti, jog pamatine geros mokyklos sąlyga turi būti jos apšvietos būdas, jos vyriausias obalsis: — visųpirmiausia apšvietimas, o tik paskui kiti uždaviniai''.

Prisitaikinant prie šių reikalavimų, apšvietimas mokykloje turi būti tvarkomas taip, kaip to naujausos pedagogijos prityrimai reikalauna. Čia nesvarstysime kaip turėtų būti tvarkoma mokykla jos apšvietimo tikslams atsiekti. Tai visai kitas klausimas šin straipsnin neatsinešąs.

Mums svarbu ir užtektina to, kas jau pasakyta, o tai, jog geros mokyklos sutvarkymas, visųlabjausia apšvietos reikalas besirūpinančios, yra tautinio auklėjimo pamatas ir nepakeistina sąlyga, — nes tuo rūpinamos **bendratautiniais reikalais.**

4.

Kalbėdami apie antrąjį punktą pamatinių tautinių auklėjimo principų, turime nurodyti tuos ypatingumus, kuriuos privalo turėti tautinė mokykla, kad ant gerai sutvarkytų apšvietimo pamatų pastatyti auklėjimas lietuvių tautai bei jos gyvenimui tinkąs.

Tie ypatingumai, kaip kokios-nors čielybės individualinės žymės, ar tai ištisa tauta ar atskiras asmuo, dalijas, iš vienos pusės, į pozitivinius, gerus, geistinus, iš kitos — į negativinius, blogus, negeistinus.

Tautinio auklėijmo uždaviniui atsiekti, reikia smulkmeniškai ištyrinėti kaip blogieji taip ir gerieji tautinio gyvenimo akstinai iš atžvilgio tautinių reikalų ir bendražmoniškų reikalavimų; reikia pasirūpinti surasti priemonės, turinčios panaikinti negativinius apsreiškimus ir sustiprinti pozitivinius.

Mūsų dešinieji tautininkai, labjausia tautiškumu neva tai besirūpiną, siekia išskirtinai savo politinių bei luominių tikslų ir visą atgijančios tautos tautinio tvėrimo darbą įspraudė į senus politinius bei religijinius spąstus ir, kultuviruodami tokio tautiškumo rūšį savo mokyklose, tuo jo evoliuciją ir užbaigia.

Tautiniai-kultūrinių vadų vardo siekią, tie ponai užmiršta, ir ne tik jie, vieną pamatiniai svarbų mūsų kultūriniai-tautinių darbų laimėjimo principą: — kuotrumpjausiu metu sutverti bei gyveniman inkūnyti kuodaugiausia realinių vertenybjų, tautos

(T. b.)

DAINIUI.

(Sekamas Syrokomblia.)

Duok dainų mums! Be jų nemiela...
Sušildyk lietuvio krūtinę,
apšviesk jo skurdžią, tamsią sielą,
kad ji nors dabar, dainiau, vėlai
užmirštų kančią begalinę.

Dainuok, kad mūsų mergužėlės
žinotų aidus dainų tavo,
dainuok, kad jaunas bernužėlis
ir žilas senis senutėlis
sakytų: „Nieks taip nedainavo''.

Kankles paėmęs, į giružę
eik ir tęn skambink prajovingai;
lai jos taip skamba, kaip ji ūžia, —
e, juk atrasiva širdužę,
kuri mums atsilieps širdingai...

Zigmas Gaidamavičius.

GUTENBERGAS.

(Užbaiga.)

Tokiu būdu pirmutinė spaudos bendrija pradėjo savo darbą. Tuojaus buvo išrasta metalų sąjunga, iš kurios parankiausia raides liet, bet tuojaus visi piningai išėjo, o naudos dar jokios nebuvo. 1452 m. Gutenbergas pasiskolino nuo Fausto dar 800 guldenų užstatydamas varstotą, raides ir kitus spaustuvės įrankius ir atspausdino Donato latinišką gramatiką, kurios keli lapai užsiliko ligi šiam laikui.

1453 metuose turkai apėmė Konstantinopolį, kas pergąsdino visą Europą. Popežius Nikalojus V. paskelbė, kad visiems bus atleistos nuodėmės (indulgencija), kurie tik duos piningų ant vedimo karo su „netikėliais''-turkais. Perkant nuodėmių atleidimą, reikalingos buvo kvitos, o jas ranka parašyti labai daug darbo. Ot čion ir patarnavo Gutenbergo išradimas — buvo atspaustos tam tikros blankos, ant kurių buvo palikta tuščia vieta įrašymui pirkėjo vardo, laiko ir vietos. Iki mųs laikų užsiliko 23 egzemplioriai tų indulgencijų.

Kokia tai ironija. Didžiausias pasaulyje išradimas pirmiausia buvo panaudotas didžiausiai kvailybei. Bet del Gutenbergo buvo tai tik savo išradimo tobulinimu.

Tuo pat laiku jis pradėjo spausdint didelį veikalą — Bibliją, kurią užbaigė tik už 5 metų (1455 m.). Pirmutinė spausdinta biblija susidėjo iš dviejų tomų, kuriuose buvo 641 lakštai, o kiekviename lakšte po 42 eilutes. Toje biblijoje antgalvinės raidės nebuvo atspaustos, tik palikta vieta joms parašyti. Matomai jis turėjo tik vienokį šriftą.

Dar neužbaigus spausdint bibliją, į jų bendrovę prisidėjo koks-tai Šefferis, kuris vedė Fausto dukterį Christiną. Vienok jų spauda dar vis nedavė jokio pelno, mat niekas nežinojo, kad atsirado spausdintos kningos, o išgarsinta nebuvo kaip. Todel jų bendrovė pairo; Faustas Gutenbergą apskundė teisman, reikalaudamas iš jo visą sumą su nuošimčiais, tai yra 2026 guldenus. Teismas nuteisė atimt iš Gutenbergo visus spausdos įrankius ir perduot juos Faustui, kas ir buvo padaryta. Bet Faustas su Šefferiu nemetė to darbo; tuojaus jie išleido vyskupo Durando veikalą: **„Rationale''**. Gal būt pasaulis ir nebūtų žinojęs, kad spaudą išrado Gutenbergas, jei ant vienos kningos Šefferis nebūtų užrašęs: „1450 m. Mainze talentuotas Gutenbergas išrado stebėtiną tipografijos mašiną — prietaisą, kurią ištobulino ir išplatino Faustas ir Šefferis''.

Tuom tarpu Gutenbergas irgi nesėdėjo rankas sudėjęs. Jis surado kitą bendrą ir įsteigė kitą spaustuvę, kurioje atspausdino kelias brošiūras. Vienok ši spaustuvė buvo įsteigta ant jo bendradarbio vardo, mat, kad skolininkai Fustas su Šefferiu negalėtų prisikabinti.

Išsyk kningų spausdinimas buvo laikomas didžiausioje paslaptyje. Spaustuvės darbininkai turėdavo ant evangelijos prisiegt, kad niekam neišduos tos paslapties. Kningos pradėjo platinties, ir Gutenbergas pradėjo praturtėt. Daugiausia jis parduodavo kningų Paryžiun. Įdomu tas, kad Francijos vienuoliai niekaip negalėjo patikėt, kad iš vieno rankraščio be velnio pagalbos būtų galima apturėt tiek daug egzempliorių. Vieną kartą kada Gutenbergas atvežė Paryžiun parduot kningas, vienuoliai jį kaip būrtininką suėmė ir uždarė kalėjiman. Jei dar kiek, tai jį gal būt ir sudeginę.

Kada Gutenbergas pakliuvo kalėjiman, jo darbininkai išlakstė į visas puses pasiimdami su savim visą šriftą ir platindami kningų spausdinimo darbą.

Ant galo jį priėmė savo tarnyston kurfiusas Adolfas Nassauskis. Čion senelis Gutenbergas buvo gerai materiališkai aprūpintas ir ramiai galėjo pasišvęsti numylėtam darbui, — kningų spausdinimui.

Jis numirė sausyje 1468 metų, palaidotas ant domininkonų vienuolyno kapinių mieste Mainze, bet jo kapo vieta nėra žinoma.

Daug buvo vargo Gutenbergui, bet jo išardimas užsyk pakėlė visą žmoniją. Kningos pasidarė penkis kart pigesnės, atsirado daugiau skaitytojų. Atspausdintus senovės Romos ir Graikijos klasikus, spausdintas žodis įgavo dar didesnę reikšmę. Platinant kningas, platinosi kartu mokslas ir naujos ideos. Mokslui besiplatinant griuvo scholastika ir apsireiškė humanistų sriovė.

Gutenbergas spausdino bibliją 5 metus; šiandien-gi bibliją gali atspaust viena diena. Tas parodo, kaip toli jo išradimas nuėjo. O pasisekimą turi tik naudingi darbai. Ir ištikro, jei kas galėtų sustabdyti šiandien spaudą, visa žmonija išrodytų lyg suparalyžuota *).

P. Norkus.

X—29—12.

*) Medžiaga daugiausia paimta iš Bachtiarovo piešinio.

stačiatikių tikėjimą; prie to da yra keletas desėtkų tūkstančių katalikų, kurie nesenai apversti yra Francijos ir Austrijos misionieriais į katalikus.

Nežiūrint į tvirtą įsigyvenimą bažnyčios, palaikai senovės stabmeldystės vis da tebegyvuoja. Tas pažymu ne tik smulkesniuose ir didesniuose gyvenimo reikaluose, bet ir bažnyčios apeigose.

Suprantama, miestinė Graikija labjau atsitolinusi nuo senovės papročių ir visokių misterijų. Padėkim Athenuose, kur yra apie 200,000 gyventojų virti verda šiandieninis gyvenimo būdas. Bet svarbusis negerumas naujosios Graikijos yra tame, kad josios politikoje nesiranda ideinio turinio, o tik kova ypatiškų ambicijų ir interesų. Tęn ir partijos įvardytos ne pagal savo programų, bet pagal jų vadovų vardų. Net visuotinas balsavimas nėra pilnu apgynėju demokratijos, ir atstovai naudojasi parliamentu, kad pataisyt savo ypatiškus reikalus.

Stoka nuoseklaus vidurinio darbo pirmvisko atsiliepė ant valstybinio ir visuomeninio gaspadoriavimo. 1893 m. šalis buvo priėjusi prie galutino finansinio nupuolimo ir nuo to laiko jau negali tvirtai atsistot ant kojų. Metinis biudžetas lyginasi maždaug apie $24,000,000. Iš tų apie pusė milliono eina ant civiliškų karaliaus reikalų. Įdomu, kad apart minėtų piningų, kuriuos gauna nuo šalies žmonių, karalius gauna da po 4,000 svarų sterlingų kas-met nuo viešpatysčių-apiekūnų, ty. nuo Francijos, Anglijos ir Rusijos, da 1863 m. pavertusių princą Jurgį Šlezvig-Holštiniškąjį į dabar laimingai karaliaujantį karalių ellinų Jurgį I.

Iki šio laiko valdžia labai mažai prisidėjo prie pakėlimo šalies ekonomiškojo stovio. Susinešimų keliai labai prasti, geležinkeliai pradėta statyti tik paskutiniaisiais metais. Mokestis ant gyventojų išdalintos labai nelygiai. Žemvaldžiai moka ne nuo daugumo ir gerumo žemės, bet nuo kožno galinčio po jungu stot jaučio. Kadangi valstiečiai mažai apsišvietę ir prie to nenorinti stengtis pagerinti ką-nors, tai geriausios Peloponeso žemės apdirbamos labai primitivišku būdu ir atnešančios mažai naudos. Pramonija da tik pradeda plėtotis, o požeminiai turtai (anglis, geležis ir kt.) stovi da nepajudinti.

Viena tik prekybė jūrininkystė plėtojasi gana sparčiai ir, nežiūrint į pavojingą konkurenciją angliškų ir vokiškų prekių, graikai ir dabar užima pirmą vietą uostuose Artimųjų Rytų.

Ant kiek šalyj nėra gerai organizuojamas darbas, parodo vis didinantis skaitlius emigrantų. Gyventojai išvažiuoja į Ameriką, per keletą metų susičėdija keletą dolerių ir grįžta vėl tėvynėn, kad vėl skurst užsidarius kokiame kaimelyj.

Vienok nevisada graikai išeiviai ramiai sunaudoja savo energiją. Neretai jie nuvyksta į turtingesnius kraštus, labjausiai į pietinę Makedoniją ir Mažąją Aziją, ir tęn, pasinaudodami silpnumu turkiškos policijos, užsiima plėšimais. Jie turi susitaisę net grupes, kurios nariai-„kleftai'' yra dideli patriotai. Laike išsiliuosavimo karės jie sulošė didelę rolę. Kalbama, kad jie ir dabar daugiau užpuldinėja ant mahometonų, negu ant krikščionių. „Kleftai'' turi net savo literatūrą. Juose gyvena dvasia Homero ir jie da po šiai dienai gieda karžygiškas dainas apie savus veiksmus. Tos dainos galima girdėti visoj Graikijoj ir jos yra labjau mylimos už kitas „mokslišką'', nes jos lengvai suprantamos.

Čia trumpai aprašysiu tik graikų kasdieninius papročius ir palinkimus, nei kiek nekliudydamas tos šalies historijos. Graikijos historija labai marga ir sena. Ją keliomis eiliutėmis sunku aprėpti, o aprašyti tik vieną nekurį momentą — neverta. Patogiaus laikui pasitaikius, gal galėsiu sugrįžti prie Graikijos historiškojo gyvenimo, kuris yra labai žingeidus ir pamokinantis. Prie to dabartinėje Balkanų karėje gal bus nuotikiai, kurie permainys šį-tą Graikijos gyvenime ir parodys mums tikrus tos šalies palikimus.

A. Bernotas. . .

(Toliaus bus.)

„VIENYBEI LIETUVNINKŲ''.

Linkiu aš širdingai!
Tau metų šviesių
Dirbti pasekmingai
Tarp darbo žmonių.
Kad tu pražydėtum,
Kaip gėlės daržuos';
Jausmus kad apšviestum
Esančius skausmuos'!...

S. Bliuviškas.

ATSIMINIMAS APIE LIETUVĄ.

Oi Lietuva brangi,
Kaip tu man maloni!
Kaip aš tave myliu —
Nors būdamas toli.
Nors vargus didžiausius,
Aš tęnai kentėjau,
Bet Lietuvą gražią
Giliai pamylėjau.
Kad aš taip galėčiau,
Kaip paukštis lakstyti,
Lėkčiau į tą šalį
Mielai jos lankyti.
Lėkčiau pro gireles
Pas savo brolelį,
Lėkčiau per kaimelius
Pas savo tėvelius.
Aš tęnai pribuvęs,
Draugus pamatyčiau
Ir didžioj nelaimėj
Tėvelius lankyčiau.
Tęn švelnus vėjalis
Vargdienį ramina,
Maloni saulutė
Gausingai gaivina.
Tęnai tyras oras —
Gamta malonesnė,
Prigimta šalelė
Kiekvienam ramesnė.
Tęn pavasarėlį
Malonu atminti;
O kiek tęn grožybių,
Kas gal apsakyti?
Tęnai žydi sodai,
Tęn laukai žaliuoja;
Tęn čiulba paukšteliai,
Ir draugai dainuoja...
Tęn sodybos gražios,
Žydi dobilėliai
Tęn bitutės dūzgia
Gieda vieversėliai.
Tęn žaliuoja krūmai,
Juos' jauni vaikinai;
Tęn jaunos mergelės
Grebja lankoj šieną.
Tik man vargdienėliui
Išeiti reikėjo,
Nes pražūties laikas
Del manęs atėjo.
Tęn mane ištrėmė
Budeliai farvuoti,
Arba šiaurės sūnai
Nedori—ginkluoti.

S. Bliuviškas.

BANGUOTOSE DIENOSE.

Liūdnos, liūdos mano dienos —
Nėr kaip apsakyti!...
Taip vaitoju aš tik vienas —
Gero nematyti.
Užsitrenkė audra, tamsa...
Šturmai debesiuoti.
Sunku, sunku atsikvėpti, —
Oi! siela jaunutė!...
Nebeilgos mano dienos...
Pajėgos apmiršta;
Prapultįs tik laukia vienos
Širdyj skausmai kilsta!...
Nepaspėjęs del tėvynės
Niekuom patarnauti —
Nelaimės'-varguos' panertas,
Vien mirties tikt laukiu!...

A. J. Našlaitis.

Vadokliai, 19—15/VII—12.

Laiškai Iš Lietuvos.

ŽAGARĖ, KAUNO GUB.

Mielas Brolau! Sveikas, sulaukęs Šv. Kalėdų! Nuo širdies geidžiu tau sveikam ir linksmam kuopuikiausiai praleisti šventes.

Dabar noriu tau pranešti, jog ant smuikos griežiu neblogai; jau keletą dainelių gerokai išmokau pagriežti, o smuiką nusipirkau vos du mėnesiu atgal. Tik nelaimė, kad laiko labai mažai turiu — mažai tenka mokinties groti, nes esu baisiai užverstas darbu: dirbu dieną ir naktį. Gal paklausi — ką? Dienomis nuo 9 iki 3 mokinu vaikus, vakarais nuo 6 iki 8 suaugusius, o nuo aštuonių iki 12 val. praverčiu ištaisydamas mokinių sąsiuvas (tetradkas). Taip kad mažai lieka laiko net laikraštį perskaityti, o kningų tai beveik visai nebetenka skaityti. Bet kad ir daug dirbu — nuovargio nejaučiu. Visuomet, matant prieš save linksmus veidelius mokinių, ir pačiam darosi malonu ir užsimiršta visi vargai ir klapatai. Su mokiniais gyvenu gerai; jie mane myli ir gerbja labjaus nekaip kitus mokytojus — rusus, aš teipogi iš savo pusės nemažai triūso padedu, idant juos išauklėti dorais žmonėmis ir susipratusiais tėvynainiais. Kaip persimainė laikas? Atameni, broliuk, kada męs mokinomės tai ir prabilti nebuvo galima lietuviškai; o dabar ir nuo pačių rusų mokytojų reikalaujama išguldinėjjimo lietuvių kalbos, nors žinoma, tas tik formališkumas. Tiesa, yra ir tarp mano draugų, kurie neapkenčia lietuvių kalbos. „Et, sako, kiek toli jie nueis su savo lietuvių kalba. Kaip jie tarnaus kareivijoje nežinodami rusų kalbos''? „Draugai, atsakau, mano nuomone, turime daugiau rūpinties išauklėjimu dorų žmonių, mokančių išlaikyti vargus ir sunkenybes ir išeiti pergalėtojais iš gyvenimo kovos, o ne prirengimu vien tik kareivių; bet delto, kad pramokinti rusiškai, yra ir rusų kalbos lekcijos; jei ne pirmą vietą, tai ir ne žemesnę už rusų kalbą turi užimti mokyklose prigimta lietuvių kalba, nes kiek rusų kalba kaip valstybės, yra reikalinga susinešimui su vyriausybės įstaigomis ir pačiais Rusijos piliečais, tiek lietuvių — reikalinga pačiam žmogaus išsilavinimui; juk mokinys, peržengęs mokyklos slenkstį, atsiduria tarp lietuvių visuomenės, kur jo tolesnis lavinimasis pasiekiamas vien tik per lietuviškus laikraščius ir kningas. Žinant vien tik lietuvių kalbą, irgi galima gyventi. Nėr jokio reikalo lietuviams daužyties į kokią Siberiją, visi gali ramiai ir gerai gyventi ir dirbti savo ir savo tėvynės labui''. Taip prikalbėti mano draugai šiek-tiek aptilsta.

Mokslas pas mus prasidėjo 3 rugsėjo. Vaikų priėmėm virš 250. Męs esame 5 mokytojai. Aš išguldinėju lietuvių kalbą. Tai ir viskas apie Žagarę.

Vasarą praleidau gan linksmai. Buvau ant dviejų lietuviškųjų vakarų-spektaklių: Biržuose ir Papilėje. Biržuose vaidino „Švarkas ir milinė''; po vaidinimo buvo lietuviškos dainos, o Papilėje — „Pirmasis Degtinadrys'' ir taip-gi lietuviškos dainos.

Gavau keletą numerių „Katalikas''. Daug numerių valdžia konfiskavo. Pati laikraščio pakraipa per daug del manęs katalikiška išrodo. Vien geri darbeliai davatkėlių, kuningėlių, šventųjų tėvų ir visų kitų gerų katalikų; žodžiu sakant, visas laikraštis persigėręs klerikališka tendencija. „Vienybė Lietuvninkų'', kaip tautininkų laikraštis, man, kaip tautininkui, daug sykių geriaus tinka už „Kataliką''. Bet ir „Vien. Liet''. valdžia daug numerių konfiskavo. Prašyčiau tavęs broliuk, kad ir ant tolesnio laiko išrašytum man pirmeivišką ir bepartivišką laikraštį „Vienybė Lietuvninkų''. Taipgi būtų malonu man skaityti moksliską laikraštį „Laisvoji Mintis'', jeigu nepamiršite, tai ir tą man išrašykite; nes ir tęn daug yra svarbių mokslo straipsnių. Kiek jau aš esu patyrę, „L. M.'' visa pakraipa yra man tinkamas laikraštis. Nors žinoma ir tęn ne viskas gryni grūdai, bet, atskyrus pelus, daug lieka ir grūdų.

Dabar laikas šaltokas, dienos ūkanotos ir lytingos; sniego dar nėra, nors ir pasirodo, bet vėl nutirpsta; keliai purvini ir neišvažiuojami.

Aš misliju greitai pastoti Mokytojų Institutan, kur prirengiama miesto mokyklų mokytojai.

Su brolišką meile,

Jurgis (Kutra).

TIKROS KARALAITĖS JIEŠKOJIMAS.

Gyveno karalaitis, kuris geidė apsivesti su tikra karalaite. Apvažiavo visą svietą, jieškodamas tokios, bet visose, kurias tik aplankė, vietose, rasdavosi šis-tas jam nepatinkamo. Taip jis pagrįžo namon neapsivedęs.

Vieną lytingą naktį graži mergaitė paklabino į palociaus duris, sakydama, kad ji yra tikra karalaitė. Bet ji neišveizėjo tokia, kuomet ji stovėjo permerkta lytumi. Karalaičio motina, vienok, pasiryžo išbandyti ją. Ji inėjo į miegamąjį kambarį ir padėjo žirnį ant madraco. Tuomet ji uždėjo dvidešimts madracų ant žirnio ir dvidešimts duknų ant tų dvidešimts madracų.

Tuomet ji įvedė karalaitę į miegamąjį kambarį, o rytmetyj jos paklausė, kaip jai miegojosi.

„Baisiai!'' — atsakė karalaitė, — „dievai žino, kas mano lovoj buvo. Visą naktį vos akis galėjau sudėti; kaž-kas labai kietas yra madrace ir visas mano kūnas šį rytą yra juodas ir mėlynas nuo žaizdų''.

Karalaičio motina tuoj pamatė ir suprato, kad gražioji mergaitė turėjo būti tikra karalaitė. Ji jautė žirnį per dvidešimts madracų ir dvidešimts duknų! Nieks, kaip tik tikra karalaitė tegali turėti tokią jautrią odą. Tada nudžiugęs karalaitis apsivedė su ja, o žirnis tapo padėtas gražioj vietoj karališkojo muzėjaus, kur jis ir dabar gali būti matomas, jei nieks dar nepavogė.

Sulietuvino **Pr. Gudas.**

ŠIS—TAS.

Didžiausi pasaulio kningynai. Dr. G. K. Fortescue, ištarnavęs 42 metu Britiškame Muzėjuje, apskaito, kad šitame kningyne randasi 4 millionai tomų kningų. Didžiausiuose pasaulės kningynuose štai kiek randasi kningų:

Britiško Muzėjaus kningyne 4,000,000, Tautiškame kningyne — Paryžiuje 3,500,000, Imperatoriaus kningyne Peterburge — 1,882,000, Kongresonališkame kningyne Washingtone — 1,795,000, Karališkame kningyne Berline— 1,400,000, Karališkame kningyne Mueniche — 1,000,000, Imperatoriaus kningyne Viennoje — 1,000,000, Harward universitatės kningyne — 900,000, New Yorko viešame kningyne — 800,000, Viktoro Emmanueliaus kningyne Romoje — 800,000, Bodlaian kningyne Oxforde — 750,000, Yale universitatės kningyne —625,000, Karališkame kningyne 'Briusselyj — 600,000, Bostono viešame kningyne — 600,000, Advokatiškame kningyne Edinburge — 505,000, Vatikano kningyne Romoje — 450,000, Cornell'o universitatės kningyne — 400,000, Chicagos universitatės kningyne — 400,000, Vilniaus viešos bibliotekos kningyne — 100,000, „Vilniaus Žinių'' kningyne — 3,000.

M. Stakėnas.

Turkijos puvėsai. Turkijos vidurinio gyvenimo demoralizacija ypač aiškiai apsireiškė paskutiniem laike. Iš viso galima matyti, kad kalifų imperija stovi prie rubežiaus galutino suirimo. Būdami iš visų pusių apsiaustais neprietelių, nešdami didžiausius nepasisekimus ir nuostolius ant karės lauko, jie turėtų palaikyti nors tarp savęs vienybę ir sutartį, bet anaiptol — ministeriai kremtasi tarp savęs, tarpe kareivijos vadų ir oficierių baisųs nesutikimai; vienas kitam netiki ir šnairuoja ant savo artimo, kaipo ant priešo ir išdaviko. Generališkame kareivijos punkte ištvirkimas ir betvarkė; paliepimai lieka neišpildomi, disciplina vsur galutinai puolusi. Intendandai, baisiau dar už rusiškus laike karės su Japonija, kiek galėdami vagia ir skriaudžia kareivius — pasiunčia, duokim, smielis vietoj miltų, visai suirusius batus ir pagadintus valgius, bet ir tą negauna savo laiku. Kareiviai vaikščioja pusnuogiais, apsidengę kokiaistai skarmalais, kenčia badą ir šaltį. Badas — tai baisiausis kankintojas ir naikintojas turkų armijos šioje Balkanų karėje. Kareivius varo ant mūšio lauko oficieriai su kardais rankose po didžiausia prievarta. Tame visame slepjasi priežastis tų visų nepasekmių karėje, to medžiagiško ir dvasios puolimo ne tik kareivijoj, bet ir plačioj Turkijos visuomenėj.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Chicago, Ill. TMD. 22 kuopa laikydavo savo susirinkimus J. Ridiko svetainėje prie karčiamos ir podraug su SLA. 36 kuopa. Šito delei mūsų kuopa buvo visiškai nupuolusi nariais ir jokio gyvavimo joj nebeliko. Karčiamon nenorėjo eiti moteriškės, prigulinčios prie kuopos, arba norinčios prigulėti draugijoj. SLA. 36 pk. nariai beveik visi prigulėjo prie TMD. 22 kuopos; bet, išbuvę anos kuopos susirinkime 3—4 valandas, kaip tik pasibaigdavo jų susirinkimas, tuoj išinešindavo namon; tokiu būdu per ištisą metą TMD. 22 kuopos susirinkimai negalėdavo įvykti.

Pagaliaus kuopos valdyba nutarė, kad ir iš savo kišenės apmokėti svetainę, bet kuopos susirinkimus daryti „Aušros'' svetainėj. Taip ir padaryta.

Gruodžio 21 d. subatos vakare, įvyko senai laukiamas 22 kuopos narių susirinkimas. Nedaug narių atvyko, tačiaus, anot žodžių vieno gerb. nario, įvyko pilnai pasekmingas susirinkimas, kokio jis nepamenąs, ar buvo kadais.

Besvarstant kuopos reikalus ir pasirodžius, jog kuopoj maža piningų, tuoj visi buvusieji draugai sumetė $3.55, kuopos reikalams, kad prisidėti prie Chicagos vietinių TMD. kuopų Sąjungos, užsimokant po 15c. nuo nario už sekančius metus. Nutarta visad kuopos susirinkimu laikyti „Aušros'' svetainėj kas trečią pėtnyčią žėdno mėnesio.

Besikalbant apie TMD. reikalus, visų buvo vienokia nuomonė, kad TMD. Centro Valdyba būtų renkama vienoj vietoj ir nebūtų kilnojama iš vieno miesto į kitą ir patarta, kad tai būtų Chicagos mieste, nes ir Draugijos čarteryj yra pažymėta, jog Valdybos vietovė Chicagos miestas. Už tai buvo privesta daugybė argumentų.

Iš tam panašių argumentų buvo vienas — jeigu Centro Valdyba bus vienoj vietoj, tokiu būdu gal bus užkirstas kelias tokiems vyrams, kurie pilnai būtų atsakanti ir tinkami būti Draugijos viršininkais, bet negyvendami tokiame mieste, kame privalo būti Centro Valdyba, negalės būti tokiais, ir tokiu būdu bus tik užkirstas kelias gabjų vyrų pasidarbavimams TMD. naudai.

Šitam surasta išėjimas. Paskirstyti TMD. į apskričius, o kiekvienam apskričiui parinkti po vieną komisorių arba vietininką, kurio pareiga būtų prižiūrėti tą apskritį ir daboti, idant jo apskritis daugintųs TMD. nariais.

Esant susirinkime TMD. pirmininkui patarta, kad nelaukiant sekančio Seimo, padalyti TMD. į apskričius ir kiekvienam jų savo galia paskirti vietininką, idant tokiu būdu businčiame 1914 m. Seime galėtų apsireikšti ar yra reikalinga Draugiją skirstyti į apskričius ir ar tokie vietininkai atneš kokią naudą; jeigu taip, tada Seimas užtvirtins apskričius ir kiekvienam jų paskirs vietininką.

P. B.

ATSIŠAUKIMAS Į VISUOMENĘ.

Ką nepradėsime veikti, o svarbjausia apšvietos labui — yra labai sunki pradžia. Apšvietos darbas, tur būti, yra už viską sunkesnis, nes vykinant reikia labai dirbti ir daug laiko išleisti, kad šiokią-tokią naudą išvydus. Tą žino kiekvienas, kuris bandė šiek-tiek dirbti apšvietos labui. Nėra taip sunku darbuoties tęn, kur jau pirmtakūnai pradėjo tą šventą darbą, bet labai yra sunku dirbti kur niekas pradžios nepadarė; kur reikia pradėti arti rambją visuomenės dirvą.

Taigi, štai ir męs, Tamaqua'iečiai, suprasdami tą reikalą, kuris, jei ne šiandien, tai rytoi turi mus atlankyti, pradėjome tą darbą, sutverdami mūsų miestelyje TMD kuopą, ir lietuvišką vakarinę mokyklą vaikams ir suaugusiems. Žinoma, įrengti čia kningynėlį su mažu skaitliu narių yra labai sunku, nes dar šiuom tarpu esame labai biedini. Netrukus rengsime čia teatrą kningyno naudai, per ką manome pakelti kningyną, bet šiuomi tarpu, būdami dar labai neturtingi, negalime reikalingą skaitlių kningų nupirkti. Taigi šiuomi atsišaukiame į visuomenę, prašydami paaukauti mums kningų, jei kas turi kiek atliekamų, su kuo šimteriopai patarnautų kė-

limui apšvietos tarpe mūsų tamsių tautiečių. Męs manome, kad gerbjamieji mūsų viengenčiai, kuriems rūpi apšvietos darbas tarp mūsų žmonelių, nepraleis pro ausį šio mūsų atsišaukimo, bet paaukaus mums savo atliekamas kningas, už ką męs būsime labai dėkingi.

Pasitikėdami susilaukti šiokiųtokių pasekmių ir užuojautos mūsų švietimo darbe,

liekame su pagarba,
TMD. 145 kp. komisija:
Pirmininkas, **A. Vienckevičius,**
Raštininkas, **St. Miliauskas,**
Išdininkas, **A. Leščinskas,**

Kningas meldžiame siųsti tokiu antrašu:

St. Miliauskas,
437 Willing str., Tamaqua, Pa.

P. S. Širdingai prašome ir kitų laikraščių perspausdinti šį mūsų atsišaukimą.

ATEIVIAMS PRANEŠIMAS.

Kad supažindinti 700,000 immigrantų, kurie atplaukia į šią valstiją (New Yarko) kas metas, kaslink gavimo darbo, persikilnojimų, išnaudojimą ir prigaudinėjimą ateivių ir apie visas kitas sąlygas sutinkamas po išsėdimo, New Yorko valstijos Industrijos ir Immigracijos Bjūras ant 95 Madison Avenue intaisė „Apšvietimo Skyrių''.

Naujas Skyrius tapo suplanuotas per Valstijos Darbo Komisionierių, John Williams, dar nuo to laiko kada patsai Bjūras tapo sutvertas dveji metai atgalios. Ypatybė šito darbo bus greitas suteikimas žinių visiems laikraščiams, kaip anglų, taip ir svetimose kalbose, kurie vaikščioja po šią valstiją. Tokiu būdu visos informacijos, svarbjos ateiviams, bus veikiai išsiuntinėjamos kaip tik jos Bjūrą pasiekia.

Prastais žodeliais svetimose kalbose pamfletai, pamokinanti ateivius apie sąlygas, bus taipgi sutaisoma ir išplatinama.

Žinių skyrius bus išplėtotas po vyriausia direkcija Juozapo Mayper'o, Veikiamojo Bjūre Vyriausio Tyrinėtojaus.

Labai akyvos statistiškos datos kaslink vietinės immigracijos tapo Bjūre surankiotos, ir šitos informacijos turės būt analyzuotos ir perduotos žurnalams suvartoti.

Frances A. Kellor,
Chief Investigator,
95 Madison Avenue,
New York City.

PATAISYMAS.

Dr. J. Stankus iš Philadelphijos prašo atšaukti tą pranešimą, kurį męs pagal „Dilgėlių'' buvome padavę, kad jisai jau buvo patrauktas teisman ir nagrinėtas. Jis sako, kad teisman esąs paduotas, bet nagrinėjimo dar nebuvę. Ir ta byla truputį kitonišką turinti išvaizdą, nekaip buvo rašyta.

New Yorko žinios.

¶ **Delei generališko rūbsiuvių streiko.** Pildomasis komitetas mano, kad, esant reikalui, galima bus pritraukti prie streiko apie 700,000 rūbsiuvių. Tautiškas organizatorius, B. Šveiceris, tur vilti, kad darbininkai bus solidariški ir išloš streiką.

New Yorke priskaitoma arti 6,000 rūbsiuvių dirbtuvių.

Gruodžio 29. vakare komitetas iš penkių narių-vadų oficiališkai apgarsino generališką streiką 125 000 rūbsiuvių New Yorke, Brooklyne ir Newarke, N. J.; tame skaitliuje 85,000 vyrų ir 40,000 merginų. Tą rezoliuciją darbininkai sutiko su didžiu entuziazmu. Apie tūkstantį darbininkų buvo paskirta del apėjimo dirbtuvių su prisakymu stoti prie streiko ir nurodymais streiko planų. Už tsreiką balsavo arti 40,000 ypatų, prieš — virš 2,500.

Streikieriai-rūbsiuviai stato šitokius reikalavimus: 8 darbo valandas; padidinimas algos ant 20 nuošimčių; mažiausia alga merginoms 10 dolerių į savaitę, o vyrams — 16 dol.; panaikinimas vaikų darbo ir darbo namuose. Tame streike dalyvauja virš 2,000 rūbsiuvių.

Generališkas streikierių namas randasi Bible House — 9 gat. ir 4-ta ave., New Yorke. Tautiškos unijos prezidentas Rikeras yra generališku streiko vadovu.

Streikierių ūpas gan tvirtas, visi jaučiasi gerai. Visi noriai apleido drbtuves ir yra pasiryžę nesťoti prie darbo, kol nebus išpildyti jų reikalavimai.

Įstojimo į uniją moksetis siekia 10 dol. ir mėnesinė 40c. Grupai darbininkų įstojimo mokestis sumažinta, būtent 2 dol. 45c. nuo žmogaus. Nario kningutė kainuoja 1 dol. 10c.

¶ **Naujas Edisono išradimas.** New York. T. Edisonas nesenai išrado naują mašiną, kuri kartu rodo ant audeklo judančius paveikslus ir kalba. Tokiu būdu su pagalba to išradimo galima bus perstatyti atsakančiai scenos dalykus, nes ant audelko veikėjai netik judės, bet ir kalbės. Tą mašiną T. Edison pavadino „Kinetofon''. Tokie paveikslai bus rodomi greitu laiku New Yorke, kada atsidarys operos „Faust'' ir „Trubadur''.

¶ **New Yorko kalėjimas.** Kalėjimų apžiūrėjimo komisija šiaip pranešė teisėjui Hoffui apie kalėjimą Tomb:

Kaliniai paskirstyti į privilegiruotus ir paprastus. Kalėjimo kieme yra namas, kur patalpintas vienas šerifas, kurs gyvena kaip savam name. Čia kiek reikiant šviesos, oro ir duodamas geras valgis. Tame name nesenai gyveno du bankieriu.

Arestantų kamerose labai mažai vietos, sutroškimas ir nešvarumas. Kaliniai tankiai mušasi ir stapinami badu. Stovįs priešais restoranus, veda puikų biznį, nes kaliniai priversti tęnai pirkti sau valgį.

Minėta komisija nutarė įvesti čia geras permainas ir prašalinti dabartinį kalėjimų viršininką ir vierniausius prižiūrėtojus.

Mat, ne tik Rusijos kalėjimai blogai užlaikomi, bet ir šitame laisvės krašte.

Vietinės Žinios

— **Visuotinas Kriaučių streikas: Brooklyne, New Yorke, Brownsville ir Newarke.** Gruodžio 30 dieną Brooklyno rūbsiuviai, prigulintieji į uniją iki 12 val. dienos buvo iššaukti ant streiko. Tą pačią dieną Brooklyne ir New Yorke taiposgi prisidėjo prie streiko daug siūvėjų, visai nepriguliničių į uniją; metę darbą jie tuoj susirinko į paskirtas svetaine, įsirašė į uniją ir žada streikuoti patol, pakol neišlaimės iš statytus visų rūbsiuvių streikierių reikalavimus. Šitas visuotinas rūbsiuvių streikas, kaip matyt, iššauktas ne unijos vadovų, bet pačių darbininkų. Dvi savaiti atgal buvo laikomi mitingai, ant kurių buvo klausiama darbininkų, ar jie nori streikuoti, ar ne. Buvo nubalsuota streikuoti. Už streiką balsavo virš 35,000, o prieš streiką virš 2,000. Balsavo tik prigulintieji į uniją. Balsavimo rezultatas parodo, kad šitas streikas yra iššauktas pačių darbininkų ir atsakančiai apsvarstytas. Reikalaujama pakėlimų užmokesties, sutrumpinimo valandų ir pripažinimo unijos. Vyrams reikalaujama nuo 16 dol. iki 26 dol., o merginoms — nuo 10 iki 16 dol. į savaitę su 8 darbo dienos valandomis; paskui reikalaujama, panaikinti dirbti nuo kavalkų, o taipgi, kad dirbtuvėse būtų įvestas didesnis švarumas, reikalingas žmonių sveikatai. — Pranešame visiems rūbsiuviams (kriaučiams), kad nevažiuotumėtė pas mus, jeigu būtų reikalaujama į Brooklyną, New Yorką, Brownsville ir Newarką, nes liktumėte streiklaužiais.

Literatų komitetas:
J. Urbonas,
J. Jakimaučius,
O. Jančiulavičiutė.

— **Balsavimai kas link streiko** atsibuvo apie 25 vietose — New Yorke, Brooklyne, Brownsville ir Newarke. Iš lietuvių rūbsiuvių balsavo 54 ir 58 skyriai — už streiką virš 600 yp., prieš — apie 90. Išėjo ant streiko apie 2,000 lietuvių rūbsiuvių. Visų tautų streikuoja apie 200,000 rūbsiuvių.

Nors šitas milžiniškas rūbsiuvių streikas buvo nutartas visuotinu balsavimu, nors visur buvo matyti pasiryžimas darbininkų kariauti iki galui del savo tiesų, nors matėsi, kad ant streiko eina su linksmumu ir entuziazmu, vienok kur-ne-kur pasirodo nenoras prisidėti prie streiko ir jie lieka prašalinami nuo darbo prievarta.

Darbdaviai, be abejonės, šaukia kad prie streiko verčiama, kad streikas vykdomas spėka, kad viskas buvo **gerai,** ir tik dalis darbininkų sumanė kelti betvarkę. Keliose vietose, kur darbininkai buvo priverčiami mesti darbą, įsimaišė ir policija ir, žinoma, policmanų „kočėlai'' darbavosi be pasigailėjimo. Tarp po keletas liko suareštuota. Panašųs susikirtimai darbininkų su policija atsitiko kaip New Yorke, taip ir Brooklyne.

Kova sunki ir reikalaujanti didžios sutarties, tvirtumo ir pasiryžimo; bet jei tarp darbininkų bus vienybė, išlaimėjimas, **galima** sakyti, užtikrintas. Darbininkai visad tur atminti, jog **vienybėje—galybė.** Jie savo kova turi vesti ne fyziška spėka, ne grūmojimais, ne prievarta, bet susipratimu, susiorganizavimu ir tada jie visad gali išeiti pergalėtojais.

Nors, ir manoma ir gal sakyti, pradėta tarties darbininkų atstovų su savininkais, vienok sunku tikėti, kad kas iš to taip greit išeitų. Darbininkai turi parodyti tikrą savo spėką-solidariškumą.

— **Šienapjūtė.** Sausio 25 d. McCaddin Hall svetainėje bus duotas Scenos Myl. Dr. muzikos vakaras su šokiais. Spektaklis susidės iš šių M. Petrausko veikalų: **„Šienapjūtė''** — vieno akto opera, „Tautiška lasa'' — simfoniškas veikalas ir „Kaminakrėtis'' — operette. Repeticijos eina labai karštai, vadovaujant kompozitoriui ir chormesteriui, P. Čiurlioniui.

Girdėjome, kad M. Petrauskas jau duoda lekcijas ir kviečia tuos, kurie nori mokinties muzikos ar dainavimo, kad pasirūpintų užsirašyti ant tinkamų valandų. Už 10 lekcijų dainavimo — 13 dol.; už 10 lekcijų smuikos, piano ir kitų dalykų ir-gi 10 dol. Lekcija gali būt duodama pusiau, jeigu dvi ypatos visą lekciją užimtų. Smulkiau apie viską galima susižinoti pas patį būsiančios lietuviškos konservatorijos direktorių, M. Petrauską, 101 So. 2-nd str., Brooklyn, N. Y.

— **Gyvulių ligonbūtis.** Ant 198 — 5-tos ave. yra gyvulių ligonbūtis. Jame buvo apie 400 ligonių. Ištikus gaisrui sudegė 40 kačių.

— **Lietuva ir lietuviai paveikslluose.** Pranešame, kad A. T. Račiūnas ir J. M. Danielius ant kiek laiko apleis Brooklyną ir sausio 11. išvažiuos į Plymouth, Pa. kur rodys lietuviškus judančius paveikslus; sausio 14 d. A. Stravinsko salėje, 40 Ferry str. Sausio 15. Scrantone (Providence), Pa. Auditorium svetainėje, sausio 16. Edwardsvillėje, Pa., S. Paukščio svetainėje; sausio 18—19 Wilkes Barre, Pa. Lietuviškos Parapijos salėje; sausio 21—22 Mahanoy City, Pa.

Tose visose vietose bus rodomi paveikslai iš lietuvių gyvenimo, o taipgi historiški ir etnografiški Lietuvos paveikslai iš Vilniaus, Suvalkų, Kauno r Gardino gubernijų ir Prūsų (Mažosios) Lietuvos.

— **Miko Sadauko koncertas.** Sausio 1. Palace Hall svetainėje, ant Grand str., M. Sadauskas iš Brooklpno davė koncertą, kuriame galima buvo išgirsti įvairius muzikališkus instrumentus. Apart to koncerto dalyvavo So. Brooklyno choras po vadvyste Leono Eremino. Geriausiai publikai patiko skambinimas ant bonkų; buvo taipgi komiškos deklamacijos. Žmonių buvo gan daug.

— **Teatras su dainomis.** Sausio 4. McCaddin Hall salėje atsibuvo spektaklis, parengtas Brooklyno Lietuvaičių Klubo. Lošė penkia-veiksmę darmą, „Iš meilės''; patsai lošimas nusisekė gerai; malonų įspūdį darė atliekamos laike lošimos dainos. Geriausiai savo roles atliko — p-lė O. Karaliutė (Sorės — vėliau Marės rolę).; p-lė A. Liutkauskiutė (Danutės rolę) ir p. A. Kvederas (Jono rolę). Žmonių buvo beveik pilna salė. Lošime dalyvavo 35-kios ypatos. Atlikimas šio veikalo dar kartą parodė, kda Brooklyne esama gab jų teatrališkų spėkų ir reikia vilties, kad scenos dalykuose jis užims pirmą vietą tarp lietuviais apgyventų miestų čia Amerikoje, ypač, kad čion mano veikti gerbjamas mūsų kompozitorius, M. Petrauskas.

— **Pijušo Grigaičio prakalba.** Sausio 5. Tautiško Namo svetainėje laikė prakalbą nesenai iš Europos (Šveicarijos) atvažiavęs P. Grigaitis. Kalbėjo apie paskutinių laikų darbininkų judėjimą ir apie Balkanų karę — priežastis, kurios ją pagimdė, jos bėgį ir pasekmes; toliau — apie jos svarbumą iš politiško ir ekonomiško atžvilgių, kaip Europoje, taip ir visame pasaulyje; galop kalbėjo apie visuotiną europinę karę, kuri gal iškilti diena po dienai ir kaip į tą klausimą žiūri darbininkai; taip-gi gan plačiai nupiešė internacionališką socialistų kongresą, kuris atsibuvo gale lapkričio praeitų metų Bazelyje (Šveicarijoje) ir kur buvo svarstomas klausimas — ką tur daryti darbininkai, kad prašalinti tą karę ir kaip privalo jiems elgties, jei europinė karė iškiltų. Žmonių ant šios prakalbos buvo pilnutėlė salė.

— **Lietuvių Am. Piliečių Klubo metinis susirinkimas.** Sausio 5. atsibuvo metinis Lietuvių Am. Piliečių Klubo (Lithuanian Sitizens Club) susirinkimas, kur buvo svarstomi paprasti reikalai ir išrinktas naujas komitetas. Vieton buvusio pirmininko, J. V. Lutkausko, liko dabar išrinktu P. Šertvitis; vedėju (leader) liko senasis — A. Kundrota; finansų sekretorium vietoj buvusio p. Prakevičiaus išrinktas p. J. Spurga.

KRASOS DĖŽUTĖ.

A. J. Banačauskui: — Delei šokių ir gaidų Tamsta kreiptikės pas p. M. Petrauską. Adresas: Cor. Berry and So. 2-nd strs., Brooklyn, N. Y.

Skruzdei: — Tamstos laišką nedėsime, nes „Keleivyje'' (N 44) po straipsnius „Žodis į Brooklyno visuomenę'' pasirašė **„Skruzdelė''**; tarpe žodžių **skruzdė** ir **skruzdelė** skirtumas yra, ir Tamstos slapyvardžio niekas nepasinaudojo, o kas tą mano, tegul pažvelgia ant etimologiško tų žodžių skirtumo.

S. Bliuviškiui: — Rašinėkite geriau trumpus straipsnelius — juose taip-gi galima išreikšti visus savo jausmus ir troškimus; jei jųs būtinai norite rašyti eilėmis, tai patartume gerai peržiūrėti V. Kudirkos straipsnį „Tiesos eilėms rašyti'' (III-as tomas jo raštų), — o taipgi su atidžia perskaitykite veikalus geriausiųjų mūsų poetų — vysk. Baranausko (Anykščių šilelį), Jakšto, Pr. Vaičaičio, Maironio, Jovaro, M. Vaitkausk ir kitų. Tamstos eiles talpiname, ačiu; lauksime daugiau raštelių.

Mikolui Truskai: — Ačiu už korespondenciją; rašinėkite tankiau žinutes ar trumpus straipsnelius.

J. H. Stankevičiui: — Labai būt malonu sulaukti nuog Tamstos tankiau žinučių ar straipsnelių; ačiu už korespondenciją.

Parapijonui: — Tamstos atsakymą „Laisvės'' korespondentui netalpinsime; panašus atsakymas tinka tik tęn, kur tilpo netikusi korespondencija; priešingai, panašųs atsakymai mažą turi naudą. Rašinėkite **trumputes** korespondencijas.

A. J. Našlaičiui: — Ačiu už raštelius — sunaudosime; lauksime daugiau.

Ant. Daunoriui: — Tamstos korespondencija tilps sekančiame „V. L.'' num. — Ačiu; rašinėkite trumpjau, bet tankiau.

P. Kanakam: — Tamstos korespondenciją peržiūrėsime ir jei tiks patalpinsime, — ačiu.

M. Stakėnui: — Tamstos rankraštį „Elektra'' gavome — ačiu; esant liuoso laiko, peržiūrėsime— gal tiks net atskirai brošiūrai.

P. Gulbinui: — Tamstos straipsnis „Lytiškas klausimas'' tilps sekančiame „V. L.'' num.

K. Orlovskiui: — Ačiu už straipsnelius — suanudosime.

J. K. Miliauskui: — Tamstos straipsnį — atsišaukimą, pasitaikius liuosai valandėlei, peržiūrėsime, — tik jis labai ilgas ir vargiai galės pasiekti savo tikslą.

Jonui Petraičiui, J. Ažunariui, Blissvillio Sportui, Jeviniškiui, Juozui, J. S. Sibirui, Tęn Buvusiam A. L-ka-ča-kui: — Jūsų korespondencijos tilps sekančiame „V. L.'' num. — širdingą **ačiu;** tik malonėkite rašyti trumpjau; meldžiame rašinėti trumpus straipsnelius.

Severos kalendorius 1913 metams galima gauti dykai. Imkite jį pas aptiekorių.

Niekas nera liuosas

nuo nesmagaus galvos skaudėjimo, atsitinkančio kartais visai nepatogiu laiku. Vienok nėra reikalo jį kentėti. Imkit

Severos Plotkeles nuo Galvos skaudejimo ir Neuralgijos

(Severa's Wafers for Headache and Neuralgija)

Kaina už dėžutę 25 c.

Severos Balsamas Plaucziams

(Severa's Balsam for Lungs)

pasiuloma ir patariama, pasiremiant jo nuopelnais, gydymui

kosulio, užkimimo, krupo, kataro ir daug kitokių kvėpavimo organų, ypatingai jeigu buva kosulys.

Kaina 25 c. ir 50 c.

Severos Balsamas Gyvasties

(Severa's Balsam of Life)

buvo gerai išbandytas daugelyj atsitikimų. Reik tik gero išmėginimo, kad jis parodytų savo geras pasekmes. Pagelbsti nuo

užtekėjimo, negrumuliavimo dispepsijos, apsunkinimo jaknų, atsirugimo, išputimo,

lyginai nuo daugelio kitų vidurių, jaknų ir žalnų nesveikumų.

Kaina 75 centai.

Reikalaudami gyduolių nuo aptiekoriaus, reikalaukit Severos. Jis jas turi. Nepriimkit kitokių. Jeigu jis nenorėtų jų jums duoti, rašykit stačiai mums, klausdami patarimo ir prašydami gyduolių.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

MIKO PETRAUSKO

KONCERTAI.

New Britain'e, Conn. J. SKRITULSKO SVETAINĖJE, 12-tą Sausio. Pradžia 7:30 val. vakare.

Lowell, Mass. BAŽNYTINĖJ SVETAINĖJ, 13-tą Sausio. Pradžia 8 val. vakare.

Brockton, Mass. K. of P. HALLEYE, 825 N. Main st. 18 tą Sausio. Pradžia 7 val. vakare. (Montello).

Bridgeport, Conn. BAŽNYTINĖJ SVETAINĖJ, 19-tą Sausio. Pradžia 7 val. vakare.

Brooklyn, N. Y. McCADDIN HALL, 25-tą Sausio. Spektaklis „Šienapjutė''. Pradžia 8 val. vakare.

Philadelphia, Pa. 28-tą Sausio Koncertas.

Apart M. Petrausko ir P. Čiurlionio, koncertuose dalivaus ir kiti musų daugiau atsižymėję artistai.

Nuo širdies.

— Ką tu, Jonuk, darysi kaip aš numirsiu?

— Kaip-tai ką? Už trijų dienų palaidosiu, kaip yra priimta.

— Ir tu nesibijosi, padėkim, kad aš galiu pabust, atsikelt, kad aš tik letargiškame miege?

— Hm. Teisybė, apie tai aš suvis ir nepamačiau — prisieis pasiskubint su laidotuvėmis.

NAUJI RAŠTAI.

Jezaus Draugija arba jezuitai. Sulietuvino J. Kelmutis. „Laisvės" spaustuvėje, So. Boston, Mass., 1912. Pusl. 30. Čienia 10c.

Dagis N12.

Šviesa —1.

Trimitas — Laisvos dvasios dvasios giesmės ir dainos (su gaidomis) . Parūpino M. P. Tilžėje 1910. Lietuivų Socialistų Sąjungos išleidimas. Pusl. 72.

Dievo rykštė N1. (Naujas pašaipos mėnesinis laikraštis — žr. paržvalgą).

Immigration and Labor. The Economic Aspects of European Immigration to the United States. By Isaac A. Hourwich, Ph. D. New York, 1912. Pusl. XVII+544.

PERSITIKRINIMAS IR ABEJOJIMAS.

Visuose savo sumanymuose męs norime būti persitikrinę, kad laimėsime. Ypatingai tas yra teisingu, kada renkame vaistą sau arba savo šeimynai. Męs rizikuojam savo gyvastį, vartodami abejotinus, nežinomus vaistus; geriaus pasirinkti tuos, kurie panašiuose atsitikimuose buvo gerai nasekmingi. Vaistas, kuriuomi visados galima pasitikėti, yra Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras, ypatingai staigiai atsitikus indispozicijai, nustojus apetito, gavus nerviškumą, silpnumą, konstipaciją, galvos skaudėjimą, reumatizmą, neuralgiškus atakus, vidurinius skaudėjimus ir vėmimą. Šitas vaistas išgrynįs ir sustiprins visą kūną. Jis geras viuose pilno ir žarnų netvarkumuoe. Aptiekose. Jos. Trines, 1333—39 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Pasekmingiausias vaistas skaudėjimui muskulų ir sunarių yra Trinerio Linimentas.

IŠGRIOVIMAS KAUNO PILIES.

Drama 4-se veiksmuose, parašyta Aleksandro Fromo (Gužučio). Vaidins Simano Daukanto Dramatiška draugystė, Mc-Caddin Hall svetainėje, Berry str., tarp So. 2ros ir 3čios, Brooklyn, N. Y. Subatos vakare, 11 Sausio (Jan.) 1913. Salė atidara nuo 7:15. Pradžia 8:15 vakare.

Pasiskubinkite nusipirkti tikietus iš anksto, nes rengiant didelius veikalus pabaigoje visuomet pritrūksta. Tikietai parsiduoda „Vien. Liet." kontoroje, 120 Grand str., pas K. Liutkų, 135 Grand str., pas F. Urboną, 151 Met ropolitan ave., pas rengėjus ir aktorius. Tikietų kainos: 25c., 50c., 75 c., Box $1.00.

Užkviečia KOMITETAS.

Reikalinga tuoj

500 mokančių dirbti mainierių!

The Davis Coal and Coke Co., iš Thomas, W. Va. reikalauja 500 mokančių kasimą anglių darbininkų-mainierių. Ši kompanija padvigubino savo mainas. Darbas — visada. Mainieriai uždirba nuo $2.50 iki $5.00 per dieną, pagal mokėjimą darbo. Ši kompanija yra pabudavojus daugybę namų 10 kambarių su gazu ir vandeniu. Nė streiko, nė jokio nesutikimo nėra.

(5)

2-ras METINIS BALIUS!

Draugystės Šv. Kryžiaus. Atsibus Subatoj, 11 Sausio (Jan.) 1913 m. Lietuviškame Tautiškame Name, 101—103 Grand str., Brooklyn, N. Y. Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga su padėjimu pradanų vyrams 25c., moterims — 15c. Draugysčių nariams 15 centų.

Širdingai kviečia **Komitetas.**

KRAUTUVĖ ANT PARDAVIMO.

Valgomų daiktų krautuvė parsiduoda; geroj išdirbtoj tarp lietuvių, lenkų ir rusų apgyventoj vietoj — 108—N. 5th str. Priežastis pardavimo — turiu apleisti Suvienytas Valstijas. Norintieji plačiau dasižinoti — kreipkitės į „Vien. Liet.' kantorą, 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAS.

Nesenai čia atvažiavo garsus Lietuvis Muzikantas ir žada parengti Brooklyne ir kituose miestuose koncertus. Brooklyne bus 11 d. sausio (Jan.) Jefferson svetainėje, 85 Hudson ave. 18 d. sausio Elizabeth, N. J., 25 d. sausio Newark, N. J., 26 d. sausio Maspeth, L. I. O kaip nekurie girdėjot apie šitą jauną artistą, kurs gyveno pirmiaus per kokį laiką St. Louis, Mo. ir tęn buvo pagarsėjęs labai visoje apylinkėje, kaipo Soxophone Solistas, daugiausiai graidavo su didelėm bandom (Band) ir visada pagyrimą gavo ir 1904 m. Richmont, Va. U. S. Fajermonų Konvencijoj pirmą praizą gavo iš visų solistų sidabrinį puodą ir visada pagyrimą gavo, žinoma, vis per angliškus laikraščius kaip tai buvo Sax. Sotoist su Grad Wiell's Band Chicago, Ill., Pepping's Band St. Louis, Mo., Cavallo Band St. Louis. O per ilgą laiką važinėdavo su Tijatrom po visą U. S. Taipgi graino ir vedė orchestrą per 3 metus Savoy Tijatre St. Louis ir graino 3 metus U. S. Enginers Band Washington, D. C. ir del Roosevelto White House, daugiausiai ir Jo Noguration paroda Washington, D. C. ir Grad Washington Expozition in 1906. Dabar p. J. Krevas nori pasidarbuoti ir del Lietuvių ir parodyt ką gali nuveikti. Graina ant daugelio visokių instrumentų, kurie daugiausiai vis jo paties išdarbio ir tie instrumentai labai yra tinkami prie Tijatrų ir daug juokų prie to pasidaro ir geros muzikės.

Taipgi turi sudaręs labai daug juokingų dainų ir eilių, kurios p. J. Krevos paties yra sudėta žoždiai ir muzikė del orchestros ir Beno.

AR GALI ATSAKYTI ANT ŠITŲ KLAUSIMŲ?

Ar esi lietuviu?

Ar esi sveikas ant kūno ir dvasios?

Ar priguli į savitarpinę pašalpos draugiją.

Ar skaitai kokį lietuvišką laikraštį?

Ar manai kada nors sirgti ar mirti?

Ar esi vedęs?

Ar tavo moteris ir vaikučiai priklauso prie kokios-nors pašalpinės organizacijos?

Jeigu eis lietuviu, o neturi aprūpinęs save ir savo moters bei vaikelių, jeigu mįsliji sirgti, tai nelauk ilgiau, dabar tau lakas apsirūpinti, pakol esi sveikas tau ir laimė tarnauja. Rašykis prie **Susivienijimo Lietuvių Amerikoje,** o tavo laimė nepražus, SLA. moka ligoj pašalpą r atsitikus mirčiai išmoka apsaugą tavo likusiai šeimynai.

Kreipkis prie savo mieste gyvuojančios SLA. kuopos viršininkų, o jeigu kuopos nesiranda, rašyk tiesiog Centro Sekretoriui klausdamas informacijos, kaip prisirašyti prie SUSIVIENIJI LIETUVIŲ AMERIKOJE šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) **$1.00**

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... **15c**

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... **10c**

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... **35c**

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET
Brooklyn, N. Y.
Specialistas širdies ir plaučiųligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Tarptautiškoji Akušerių
MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar turi legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio,** 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moterįs, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.oo.

Mokyklon Lietuves priima „The International Callege of Midwifery".

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

SKAITYTOJAMS.

Gerbjamieji „V. L." skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paraginimą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaikyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortele, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo.

Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoaiškiausiai vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsite daugelio nesusipratimų.

„Vien. Liet." Adm.

Pajieškau savo draugo Matijušo Stankevičiaus, kuris prieš tris metus apleido Brooklyn, N. Y. ir iškeliavo į Cleveland, Ohio. Jis pats ar kas kitas, kuris žinot kur jis gyvena, malonėkit pranešti šiuomi antrašu:

John Lieponis,
157 No. 2-nd str., Brooklyn, N. Y.

BALIUS!

Liet. Am. Ukėsų Politiško Klubo, Bayonne, N. J. Atsibus Seredoj, 15 d. Sausio, 1913 m. Jono Mydosz'a Kosciuszko's Salėje, 94 E. 21-ma, kampas Ave. F. Prasidės 7-tą val. vakare. Įžanga 25c. kiekvienam.

Kviečia **Komitetas.**

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau Konstantino Kaziuno. Kauno gub., Panevėžio pav., Čipėnų valsčiaus, Tuitų sodžiaus. Girdėjau gyveno Brooklyn, N. Y. Meldžiu atsišaukti arba kas žino, malonėkit pranešti:

Peter Latvenas,
278 9th str., Troy, N. Y.

VISUOTINOJI
HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio historija. Čienia 60 centų.

Šitą storoką kningaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ją skaitydami turės ir naudą ir linksmą zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika". Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą kningą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atmink, kad tai juokas. Bet historiškus vardus įsidėk. Jau jie tai tikri.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUIDA, *davė šiame veikale tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Čienia 30 centų.*

Visos šitos dramos imtos iš lietuvių gyvenimo tai historijos. „Rūtų vainikas" gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatizuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražūdymą mergaitės nekaltybės. „Mirga" yra jau žinomas historiškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinės", tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramos yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran.

J. J. PAUKŠTIS & Co.
120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

PRANESZIMAS

Pranešu visiem, jog atidariau krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldakningių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daikių. Taipgi monų kninga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, kiernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

„Vien. Liet." išleistų knygų

Katologas.

davimo XVIII amžiaus 50
Baltrus Turaseris. (Drama trijuose veiksmuose 20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos 10
Davatkų gadzinkos 10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis 20
Darbininkų kalendorius 1904 m. 15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose) 15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo 20
Gyvenimas Genavaitės 50
Gudri našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose) 15
Ggutė. (Eilės) 10
Girtuoklių Adynos 10
Graudųs Verksmai 10
Herbertas Spenceris .Trumpa peržvalga jo philozophijos 15
Istorija Septynių Mokytojų 50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka mūsų dienų 10
Istorija apie gražią Katriuką 10
Istorija katalikų bažnyčios ... $1.00
Iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos) 30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsireiškimuose) 20
Iš bažnyčios istorijos 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10
Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo 10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje 10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu) 30
Juozapas Koniuševskis arba kankinimas Unijotų 25
Kur mūsų išganymas? 25
Kunigija ir švietiška valdžia 15
Keletas minčių apie mirties bausmę 10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę 15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi 15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti 10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai 15
Knygelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje 10
Kabalas 10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ūkininkų gyvenimo 10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose) 25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas 10

KIŠENINE KNYGA.

dėl kirpėjaus arba siuvėjaus paišymui kvormų ir kirpimui vyriškų drabužių. 50 puslapių. Gražiai apdaryta. Prekė $4.00

Tokia pat knyga del moteriškų drabužių. Prekė $4.00.

Lietuvių tauta. Tomas I $1.50
Apdaryta $2.00
Lietuvių tauta. Tomas II $1.75
Apdaryta $2.25
Abu tomai apdaryti į vieną .. $4.25
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti 20
Laima ir planetos 25
Lietuvos Istorija Knyga I $1.50
Apdaryta $2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II $1.50
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą $4.00
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių 50
Mokslinčius Tvardauskas 50
Miškas vis smarkiau degė 15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis 50
Našlaitė. (Apysaka eilėmis) 10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę 25
Parsidavimas ir pelnas 10
Paveikslai (Dvi apysakos) 15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis) 20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos) 10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos) 25
Pirmoje Gegužės Sapnas 15
Ponas Bartkus. (Eilės) 10
Pažvelgus atgas. (Romas) $1.00
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių 20
Sausio devinta 15
Švedų liaudies švietimas 25
Senkaus Jurgis 15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje 35
Tamsybės Guolis 10
Užsistanavik ant to gerai 15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų) 50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose 30
Valkata 10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų) 35
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½x21½ 30

J. J. Paukštis & Co.
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

IŠGRIOVIMAS

KAUNO PILIES

Drama 4-se veikmėse. Parašyta Alexandro Fromo (Gužučio).

Vaidins

SIMANO DAUKANTO DRAMATIŠKA DRAUGYSTĖ.

McCaddin Memorial Hall,

Berry Street, tarp So. 2-ros ir 3-čios gatvių. BROOKLYN, N. Y.

Subatos vak., 11 d. Sausio {Jan.} 1913

Salė atidaryta nuo 7:15. Pradžia 8:15 vakare.

Pasiskubinkite nusipirkti tikietus iš anksto, ba rengiant didelius veikalus pabaigoje visuomet pritruksta. Tikietai parsiduos "Vien. Liet." kontoroje, 120 Grand St., pas K. Liutkų, 135 Grand St., pas F. Urboną, 151 Metropolitan Ave., pas rengėjus ir aktorius.

Kaina tikietų: 25c., 50c., 75c., Box $1.oo. Užkviečia KOMITETAS.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

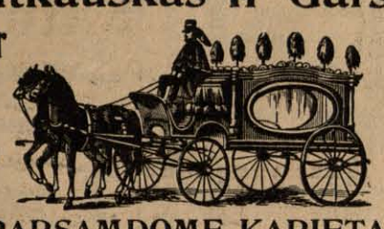

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telepnoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA!

Urbano Rumatizmo vaistai pagelbės nuo visokio Rumatižmo: kaipo kaulinio, muskulinio, sciatikos teip ir nuo visų kitų ligų. Šimtai žmonių siunčia laiškus dėkavodami už mano geras gyduoles. Teippat ir jųs galite gydyt savo Rumatizmą su mano gyduolėm ir buti vienas iš daug šimtų, tų kurie pasigelbėjo nuo tos didelės ligos, kuri teip tankiai žmonias naikina ir kartais numarina. Skaitydami apie mano gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbime ir išsigydymą mano vaistuose.

Vaistai kaštūoja vieną dolerį ($1.00), o su prisiuntimu 25 centai daugiau.

Su guodone

FRANAS URBANAS, Aptiekorius,

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Pabaigoje Lapkričio men. išeis iš po spaudos

Amerikos Lietuviu Kalendorius

1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO

Iš turinio kalendoriaus reikia paminėti keletą svarbesnių straipsnių: Kodėl viskas brangsta, Kaip ir ką mokintis, Dailė ir proletarijatas, Chronika revoliucijos judėjimo Rossijoje, Vilnys, Gyvenimo Tikslas, Ar bus blogi metai 1913, ir daugybė įvairiausių statistikų ir šiaip gyvenime reikalingų žinių ir informacijų. — Šitas kalendorius yra labai naudingas ir butinai reikalingas kiekvieno lietuvio namuose. Puikiai iliustruotas. Prisiųsk mums **25c** pinigais ar stempomis, o męs prisiųsime šitą KALENDORIŲ tamstai į namus kartu su 36 puslapių KIŠENINIU KALENDORIUMI 1912, 1913 ir 1914 metams dovanai.

AGENTAMS pusė kainos. Kas ims už $10.00 ant karto, tam prisiuntimo lėšas męs apmokame. Pinigai siunčiami iš ka no.

J. ILGAUDAS

1841 So. Halsted St., Dept. 4. CHICAGO, ILL.

TIKRAS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphijoj.

Gydo visokias ligas: vyru, moteru ir vaiku. Atsišaukusiems iš tollaus per laiškus suteikia daktarišką rodą dovanai. Atėjusiems į ofisą ištiria geriausiai ligas ir duoda savo gyduoles už menką užmokestį. Jis turi gerą medikališką praktiką, kaip tai: pabaigęs Medikališką Universitetą, buvo miestavu daktaru mieste Indianapolis, Ind. ir turėjo praktišką mokslą didžioje mokykloje **The New York Post Graduate Medical School and Hospital.** Dabar gydo visokias ligas su gyduolėmis, darimu operaciju ir su elektra.

PASARGA:

Jeigu misliji gydytis per laišką, tai šaukis tiesiog pas mane, nes aš, budamas lietuvis, suprantu kalbą ir jusu rašymą. Kas iš to, jeigu atsišauksi per laišką pas kokio svetimtaučio daktaro, juk jis jusu kalbos nesupras ir jusu laiško neperskaitys. Teisybė, toksai daktaras atsius jums keliatą butelių su farbuotu čistu vandeniu, kuris jums nei blogo nei gero nepadarys, o užmokestį atims, kaip ir už tikras gyduoles. Užtai nemėtyk darmais savo sunkiai užprocevotus pinigus. Aš nelaikau savo ofise nei tlumočiu nei raštininku ir nei aptiekoriu. Jei kas atsišaukia laišku pas mane, tai aš pats perskaitau tą laišką, ištiriu ligą ir jeigu reikalinga, tai tada pasiunčiu gyduoles.

Turiu šimtus padekavoniu. Kelias čionai talpinu:

Aš, Juozapas Svilba, 1011 Carlton st., Philadelphia, Pa., daug daktaru atlankiau, o nei vienas negalėjo manęs išgydyti, bet daktaras Ignotas Stankus su pagelba X-ray mane išgydė. Ištariu širdingą ačiu.

Petras Salius, 29 Green Place, Campello, Mass., taip rašo: Mano moteris ilgai sirgo ir išgydyti jos negalėjo. Ji turėjo kosulį, skriapliavimą, skaudėjimą paširdžiu ir krutinėje. Kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stanku ir šitai jis išgydė mano moterį su pirmu pasiuntimu gyduoliu. Dabar didžiai širdingai ačiu už geras gyduoles. Dieve duok jam ilgą amžiu, kad galėtu ir kitus sergančius gelbėti.

Iš Brooklyn, N. Y., 38 So. 2-nd st. Mane išgydė daktaras Stankus nuo išbėrimo veido, slinkimo plauku, greito supykimo ir išgąsčio. Julė Dailidieniutė. Tos padėkavonės yra įdėtos su pavelijimu pačiu pacijentu.

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.

1210 So. Broad st., - Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos { Nuo 9 iki 11 dieną, nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

PILNAS POSMERTINIS

eilių ir prozos rinkinys, jau atspaustas.

Kaina tik $1.00.

Tuos, mųs jaunučio poetos, poezijos žiedus, galima gaut pas:

AL. STEPONAITIS

745 Glenmore Ave.
Brooklyn, N. Y.

RUPTURA..

Yra išgydoma Chemiško-Elektro Metoda. Be peilio. Be Operacijos.

Dekingumo paliudijimai nuo dėkingų žmonių ::

Abneris Welshas sako:

kad po daug metų inkirios rupturos jis visai buvo išgydytas per Dr. O'Malley ir dabar visai nenešioja raiščių, nes jau nėra reikalo. P. Welshas yra Superintendentu Jackson-Woodin Car Works, Berwick, Pa., ir jo žodis daug reiškia tiems, kurie turi panašius kentėjimus. Jis nebuvo atitrauktas nuo jo kasdieninio užsiėmimo, kuomet buvo gydomas, išskiriant tą laiką, kuomet turėjo buti Dr. O'Malley ofise, kur buvo gydomas naujaja metoda, nevartojant nei peilio, nei operacijos. Šimtai paliudijimų galima matyti ofise nuo išgydyt.

Dr. O'Malley'o nauja gydymo metoda tikrai yra liuosa nuo visų pavojų. Nėr pjaustimų, nės skaudėjimų, nėr operacijų. Nereikia apleisti darbą.

Nereikalauja raiščių kada jau išgydytas.

Skaityk, ką sako išgydyti pacijentai apie Dr. Malley'ą.

Unijos Dokų užveizdėtojas Raubso kasyklų, Luzerne, Pa., sako:

Courtdale, Pa., Nov. 26, 1911.

Brangus Dr. O'Mailey:

Aš rašau Tamistai šį laišką, kad pranešti Tamistai, kiekvienam Rūptura sergančiam: kadangi aš buvau baisiam padėjime, bet nuo Tamstos vaistų likaus visiškai išgydytu. Aš duodu pavelijimą pavartoti mano vardą, kad ir kiti ligoniai gali buti išgydytais.

Ad. Kuttenberger, Box 131.
Luzerne, Pa.

Prisiųski 2c. markę, o gausi illustruotą knygą apie RUPTURĄ.

Dr. Alex'r O'Malley

158 S. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa.

Ten kur galite rašyti ir kalbėti lietuviškai.

ATIDARYTA

Didžiausis pasaulėje teatras.

Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags" (Po daugeliu vėliavų). Šis naujas veikalas peržiūrėtas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir stačius per Mr. Carroll Fleming. Muzika pristatyta per Mr. Manuel Klein. Scena daro neišpasakytą įtekmę Voegtlin, kurio namas pasigarsinęs kaip augščiausias lošimo namas New Yorke ir geriausia turintis intekmę. Per visą vasarą daugybė žmonių dirbo ant šio garsaus teatro prirengimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybė žemių bus perstatoma su atlankymu visokių žeme su paitaikymu muzikos prie kiekvienos šalies. Penkiolika scenų ir baletų susideda į „Flowers of the Nations" (Tautų gėlės), bus rodoma ir visas parodymas naujas.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.

Apdaryta $1.oo.

I. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

ILIUSTRUOTAS KATALOGAS DOVANAI,

kuriame talpinasi daug visokių puikiausių daiktų, reikalaudamas prisiųsk už 2 centus stampą.

K. J. Krauchelun,
120 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniška čienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Telephonas: 6426—J—Market.

Daktaras

JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8—11 ryte. 1— 3 po pietų. 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.

152 Polk Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

Dalina Turta

Sveikatą ir Drutumą DOVANAI!

7,000 egzemplioriu tos garsios knygos

"DAKTARAS"!

Kiekvienas apturės tą knygą, kuris tik atsiųs keletą stampų už prisiuntimo kaštus.

TA KNYGA kiekvienam reikalinga, kaip jaunam, teip senam, ženotiems ir nevedusiems, vyrams ir moterims; ji butinai reikalinga turėti kiekvienam užaugusiam lietuviui kaip Amerikoje, teip Canadoj, Anglijoj ir Lietuvoje, biznieriams ir visiems darbininkam žmonėms!

Kad esi nesveikas, ir vargina kokios silpnybės, bet nori pasiliuosuoti nuo ligos jungo, kad nereikėtų vilkti, tad atsišauk lietuviškoje kalboje,

NORS GYDEISI su kokiais patentuotais vaistpalaikiais, arba bobiškais daktaravimais kaip ir pas šundaktarius lupikus gydytojus, kurie nuplėšia didelius pinigus, o ligą dar labiau užsendina ir aršiau padaro!

BET NENUSIMINK,

kad jau buk yra neišgydoma liga. Tikram moksliškam specialistui daktarui ir painiausios ligos yra išgydomos. Jei tik teisingai nori but išgydytas, tad kreipkis žodžiu ar raštu klausiant rodos prie:

PHILADELPHIOS M. KLINIKO.

Jeigu Klinikos daktaras speciališkai pripažins, kad Tave gali išgydyti, tad gali tikėti, jog apturėsi nuo profesionališko daktaro gydymą ir pritaikytas, speciališkai sutaisytas liekarstas, kurios kaip tukstančius teip ir tave gali paliuosuoti nuo ligos jungo, šviežiai užpuolusių arba ir užsenėtų visokių ligų, teip-pat nuo: išbėrimo spuogais, niežėjimo kuno, negero kraujo, silpnų ir nesveikų nervų, skaudėjimo ir svaigimo galvos, nedirbimo ir užkietėjimo vidurių. Nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nerimastingumo abelno ir lytiško nusilpnėjimo, skaudėjimo strėnose, kojose bei rankose ir sąnariuose, kosėjimo, skrepliavimo—bronchitis, visokių slogų, inkstų ir užsikrečiamų paslaptų ligų ir kitų, kurios tik varginimui žmonių užpuola, visas išgydomas ligas, **BE PEILIO, BE OPERACIJOS.**

UŽ TAI Philad. M. Klinika geriau ir greičiau už kitus teisingai visokias ligas gali išgydyti, kad vartoja kiekvienam ligoniui speciališkai sutaisytas liekarstas iš naujausių ir seniausių, didžiausių mokslinčių profesorių išrastus medikamentų.

Philadelphios M. Klinika yra oficiališkai paties gubernatoriaus legalizuota.

VYRAI ir MOTERIŲ, reikalaudami kokios nors rodos, atėmant arba rašant visada adresuot reik teip:

The PHILADELPHIA M. CLINIC

1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Atėinantiems asabiškai ofiso valandos yra šios:

Nuo 10 iš ryto iki 4 po piet. Nedėl. nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtn. nuo 6 iki 8 vak.

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę speciališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas du kartu per savaitę, redagnojamas J. K. Okuncovo.

Kaina metams $2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York $3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

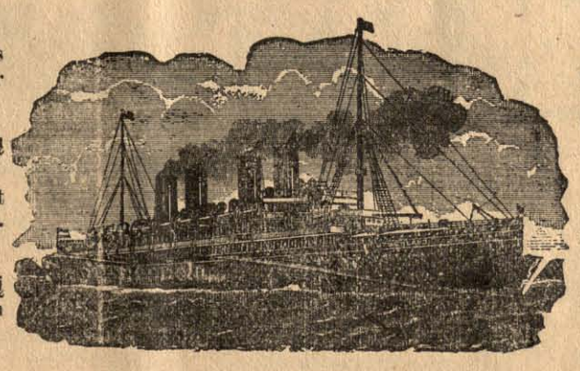

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio palindijimu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukształis ir K. Brazys,

120=124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

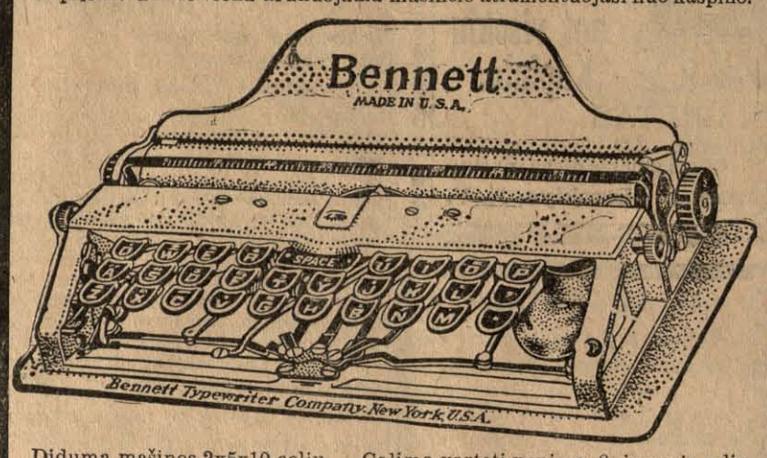

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Zmijecznikas yra tikrasis Rėmyki Tikrai Groblewskio

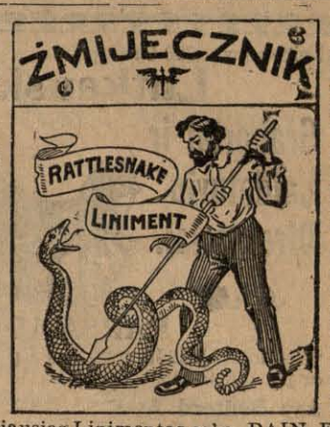

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų, — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškskleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesi gailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto $2.50 / Ant pusės meto $1.25 / Ant ketverčio meto 65c.

EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50 / Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. / Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna par visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St.
MAHANOY CITY, PA.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.

Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

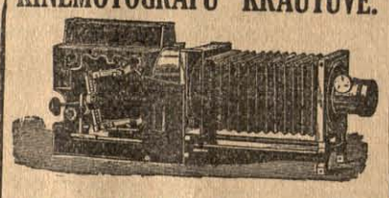

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Raćiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

"No Work-No Pay" The Workingman's Problem

Jis tik įsenino šaltį ir paskui turejo gulėti per savaites

DR. RICHTER'IO
Pain-Expelleris

prašalįs pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c. už bonką. Ziūrėk ant **Inkaro** ir vardo ant dėžutės.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Nepamirškit
Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).
Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(Undertaker).
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.
Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
317--319 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*

H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Kaip pasilikti Amerikos pilieciu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, neprigulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra **25c.** Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

---

14 metų senas laikraštis

KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:
Metams **$2.00,** pusei metų **$1.00**
Kanadoj ir Meksike:—
Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**
Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:
Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**

Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigus registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą		11 dienų į Liepojų		Išplaukimas iš New Yorko.			
III klasa	$31	III klasa	$33	Kursk	Jan. 11th	Czar	Jan. 25th
II ,,	45	II ,,	50				
I ,,	60	I ,,	70				

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
,,	Bell 47
Residence	Peoples 1100

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengenčiai skaito visokius raštus, kaip menesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl męs kiekvienam patarame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
130 Grand s. Brooklyn N.Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

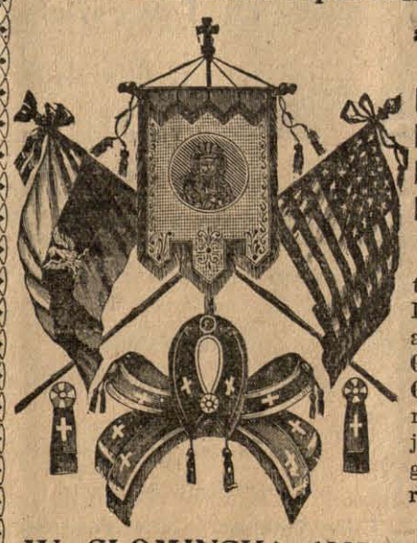

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Atyda visiems keliaujantiems
LIETUVON.

Kurie keliaujate į Lietuvą galite pas mane gauti nakvynes ir palydžiu ant laivo, nes tik keli blokai iki prieplaukų. Laikau

HOTELI,

reikale kreipkitės pas savo tautietį, vietoje kad pas kokius žydus, o visame busit užganėdinti.

SIMON KALAN,
110 Grand Str. HOBOKEN, N. J.